

**Ocena programowa
Profil praktyczny**

Raport Samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

**Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II
ul. Sidorska 95/97
21-500 Biała Podlaska**

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r.

Nazwa ocenianego kierunku studiów: ROLNICTWO

1. **Poziom studiów:** studia pierwszego stopnia
2. **Forma studiów:** studia stacjonarne
3. **Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek**^{1,2}

Dyscyplina wiodąca: Rolnictwo i ogrodnictwo

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Rolnictwo i ogrodnictwo	116,5	55,4%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	zootechnika i rybactwo	18,3	8,70%
2.	nauki biologiczne	16,5	7,80%
3.	ekonomia i finanse	11	5,20%
4.	weterynaria	9	4,30%
5.	językoznawstwo	8	3,80%
6.	nauki o Ziemi i środowisku	7,5	3,60%
7.	nauki chemiczne	4	1,90%
8.	technologia żywności i żywienia	3,8	1,80%

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art.5 ust. 3 ustawy podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

9.	nauki prawne	2,8	1,30%
10.	matematyka	2	1,00%
11.	nauki o zarządzaniu i jakości	2	1,00%
12.	pedagogika	2	1,00%
13.	informatyka	1,8	0,80%
14.	architektura i urbanistyka	1,5	0,70%
15.	informatyka techniczna i telekomunikacja	1	0,50%
16.	filozofia	1	0,50%
17.	psychologia	0,8	0,40%
18.	inżynieria lądowa i transport	0,5	0,20%
19.	nauki o zdrowiu	0,5	0,20%

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Tabela odniesień efektów kierunkowych do charakterystyk 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji (profil praktyczny 2019/2020)

Nazwa kierunku studiów:		ROLNICTWO		
Poziom kształcenia:		STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA		
Profil kształcenia:		PRAKTYCZNY		
Symbol efektu kierunkowego	Kierunkowe efekty uczenia się	Symbol uniwersalnych charakterystyk poziomów w PRK - pierwszego stopnia ³	Symbol charakterystyk drugiego stopnia PRK ²	
			kod składnika opisu PRK	kod składnika PRK – dot. kompetencji inżynierskich
WIEDZA				
K_W01	Posiada zaawansowaną wiedzę dotyczącą wybranych aspektów z zakresu nauk przyrodniczych i nauk pokrewnych, a także z zakresu nauk społecznych i humanistycznych.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG
K_W02	Zna właściwości pierwiastków oraz wybranych związków chemicznych; zna procesy biochemiczne zachodzące w organizmach żywych oraz związane z produkcją żywności.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG

³ Zgodnie z załącznikiem do Ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016, poz. 64)

² Zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. poz. 2218)

K_W03	Zna podstawy matematyki statystycznej i jej praktyczne zastosowanie.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG
K_W04	Zna regulacje prawne, ekonomiczne oraz aspekty etyczne obowiązujące w Polsce i Unii Europejskiej, niezbędne do prowadzenia działalności rolniczej oraz produkcji żywności i pracy ze zwierzętami.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK	P6S_WG
K_W05	Zna podstawowe zagadnienia związane z powstawaniem, systematyką, składem, właściwościami gleb oraz zasadami nawożenia mineralnego i organicznego.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG
K_W06	Ma podstawową wiedzę o systemach rolnictwa, technice i technologii uprawy roli oraz zasadach gospodarowania na użytkach zielonych.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG
K_W07	Ma wiedzę z zakresu anatomii, fizjologii i psychologii zwierząt a także produkcji żywności i oceny surowców roślinnych i zwierzęcych.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG
K_W08	Zna podstawowe pojęcia i rozwiązania techniczne dotyczące agroekologii, agrometeorologii oraz oceny i kształtowania środowiska.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG
K_W09	Ma ogólną wiedzę z zakresu funkcjonowania organizmów żywych na różnych poziomach złożoności (w tym molekularnym i komórkowym) oraz biologicznych podstaw produkcji rolniczej.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG
K_W10	Ma podstawową wiedzę z zakresu przydatności i zastosowań różnych urządzeń technicznych w produkcji rolniczej. Rozumie istotę mechanizacji i automatyzacji procesów produkcyjnych.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG
K_W11	Zna podstawowe zasady, metody i efekty hodowli roślin i zwierząt.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG
K_W12	Zna podstawowe zasady, metody i technologie stosowane w uprawie poszczególnych gatunków roślin pozwalające w pełni wykorzystać potencjał przyrodniczy.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG
K_W13	Zna podstawowe agrofagi, występujące w uprawach roślin oraz sposoby ich zwalczania.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG
K_W14	Ma podstawową wiedzę z zakresu żywienia i użytkowania zwierząt w gospodarstwie.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG
K_W15	Zna zasady zrównoważonego rozwoju, organizacji systemów ekologicznych i ich wpływ na jakość i bezpieczeństwo prowadzonej działalności rolniczej, opisuje czynniki wpływające na rozwój obszarów wiejskich.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK	P6S_WG
K_W16	Zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu projektowania terenów zieleni.	P6U_W	P6S_WG	P6S_WG

K_W17	Zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK	P6S_WG
K_W18	Rozumie istotę i specyfikę rozwoju przedsiębiorczości w sektorze rolnictwa i jego otoczeniu.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK	P6S_WK
K_W19	Zna zasady zdrowego żywienia oraz przyczyny i skutki zaburzeń odżywiania; ma wiedzę z zakresu biotechnologii, toksykologii, bezpieczeństwa i higieny żywności.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK	P6S_WK
K_WP20	Zna strukturę organizacyjną podmiotu, w którym odbywa praktykę. Posiada znajomość aktów prawa wewnętrznego, wykorzystywanych w codziennej działalności podmiotu, w którym odbywa praktykę.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK	P6S_WK
K_WP21	Posiada wiedzę na temat uplasowania podmiotu, w którym odbywa praktykę w sektorze rynku, zna specyfikę bliższego i dalszego otoczenia podmiotu.	P6U_W	P6S_WG P6S_WK	P6S_WG
UMIEJĘTNOŚCI				
K_U01	Wykorzystuje wiedzę praktyczną i umie korzystać z różnych źródeł informacji w postaci dokumentów, osób, instytucji, Internetu, mediów, dokonuje ich analizy.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U02	Wykonuje pomiary oraz ocenia wiarygodność wartości biologicznych, fizycznych i chemicznych. Umie posługiwać się zaleceniami i normami żywieniowymi, obliczyć zapotrzebowanie na energię a także potrafi ocenić jakość żywności.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U03	Umie prezentować własne poglądy w formie werbalnej, pisemnej i graficznej; rozumie i interpretuje poglądy innych.	P6U_U	P6S_UW P6S_UK	
K_U04	Wykorzystuje metody eksperymentalne, matematyczno-statystyczne oraz informatyczne do opisu i analizy zjawisk zachodzących w procesach technologicznych w rolnictwie.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U05	Wykonuje pod kierunkiem opiekuna naukowego proste zadania badawcze lub projektowe dotyczące szeroko rozumianego rolnictwa; pozyskiwania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, projektowania terenów zielonych oraz rolnictwa ekologicznego. Prawidłowo interpretuje rezultaty i wyciąga wnioski.	P6U_U	P6S_UW P6S_UO	P6S_UW
K_U06	Umie zastosować podstawowe zasady, techniki i technologie chowu i żywienia zwierząt; potrafi bilansować dawki pokarmowe.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW

K_U07	Potrafi interpretować zasady dziedziczenia cech oraz analizować mechanizmy regulujące procesy fizjologiczne i biochemiczne na różnych poziomach organizacji organizmów żywych.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U08	Interpretuje zjawiska zachodzące w środowisku spowodowane przez mikroorganizmy; posługuje się podstawowymi technikami mikrobiologicznymi w praktyce rolniczej.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U09	Posiada umiejętności określania podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych gleb; potrafi ocenić potrzeby nawozowe roślin i zaplanować właściwe nawożenie.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U10	Potrafi identyfikować zagrożenia biologiczne i chemiczne oraz źródła ich pochodzenia środowiskowego wynikające z prowadzonej działalności produkcyjnej.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U11	Posługuje się miernikami społeczno-ekonomicznymi, potrafi zastosować rachunek ekonomiczny i zasady prawne w podejmowaniu decyzji dotyczącej działalności gospodarczej i rolniczej.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U12	Potrafi określić własności odmian i materiału siewnego oraz dokonać doboru odmian roślin do warunków gospodarowania.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U13	Dokonuje wyboru i oceny optymalnych systemów gospodarowania oraz technologii stosowanych w uprawie poszczególnych gatunków roślin.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U14	Potrafi rozpoznawać podstawowe agrofagi występujące w uprawach roślin użytkowych i ozdobnych; umie planować zabiegi ochrony roślin z uwzględnieniem zasad BHP.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U15	Umie dokonać wyboru i efektywnie zastosować narzędzia, maszyny, metody i technologie w produkcji rolniczej i ogrodniczej.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U16	Potrafi dokonać porównania wybranych technologii produkcji pod kątem ich ekonomicznej efektywności oraz oddziaływania na środowisko przyrodnicze.	P6U_U	P6S_UW	P6S_UW
K_U17	Potrafi przygotować ustne i pisemne opracowania tematyczne dotyczące szeroko pojętej działalności rolniczej oraz specjalistyczne w języku polskim i obcym.	P6U_U	P6S_UW P6S_UK	
K_U18	Posługuje się co najmniej jednym językiem obcym wraz ze słownictwem profesjonalnym na poziomie zaawansowanym.	P6U_U	P6S_UW P6S_UK	

K_UP19	Potrafi zaplanować pracę własną oraz współpracować z członkami zespołu pracowniczego przy wykonywaniu czynności zawodowych, nawet o złożonym charakterze, w podmiocie, w którym realizuje praktykę.	P6U_U	P6S_UW P6S_UO	
KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
K_K01	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, konieczności stałego aktualizowania wiedzy kierunkowej, podnoszenia kompetencji zawodowych oraz praktycznego i przedsiębiorczego działania.	P6U_K	P6S_KK P6S_KO	
K_K02	Ma świadomość odpowiedzialności za pracę własną oraz gotowość podporządkowania się zasadom pracy w zespole i podnoszenia odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania. Potrafi określić priorytety służące realizacji określonego zadania praktycznego.	P6U_K	P6S_KK P6S_KR	
K_K03	Rozumie i docenia znaczenie uczciwości intelektualnej w działalności własnej i innych osób; przestrzega zasad etyki zawodowej.	P6U_K	P6S_KK P6S_KR	
K_K04	Ma świadomość ważności przestrzegania zasad „Dobrej Praktyki Rolniczej”; opowiada się za zrównoważonym rolnictwem.	P6U_K	P6S_KK	
K_K05	Rozumie wagę zapewniania odpowiednich warunków pracy w produkcji rolniczej oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.	P6U_K	P6S_KK P6S_KR	
K_K06	Jest wrażliwy na przestrzeganie zasad ochrony środowiska rolniczego; jest świadomy ryzyka produkcyjnego i ekonomicznego wynikającego z działalności rolniczej.	P6U_K	P6S_KK	
K_K07	Rozumie potrzebę kreatywności i przedsiębiorczości w sektorze rolniczym, ma świadomość ryzyka i potrafi ocenić skutki wykonywanej działalności w zakresie szeroko rozumianego rolnictwa i środowiska.	P6U_K	P6S_KK P6S_KO	
K_KP08	Umie przewidzieć konsekwencje podejmowanych działań w odniesieniu do postawionych celów podmiotu, w którym odbywa praktykę, myśli i działa w sposób przedsiębiorczy.	P6U_K	P6S_KK P6S_KO	
K_K09	Docenia znaczenie identyfikacji i analizy zjawisk wpływających na produkcję, jakość żywności, zdrowie zwierząt i ludzi oraz stan środowiska.	P6U_K	P6S_KK	

Legenda:

K (przed podkreślnikiem)	— kierunkowe efekty uczenia się
W	— kategoria wiedzy
U	— kategoria umiejętności
K (po podkreślniku)	— kategoria kompetencji społecznych
P	— wyróżnienie dla praktyk
01, 02, 03 i kolejne	— numer efektu uczenia się

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Zarządzenie nr 17/2020 Rektora Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II z dnia 20.02.2020 roku w sprawie: *powołania Zespołu przygotowującego raport samooceny na kierunku Rolnictwo, studia I stopnia o profilu praktycznym w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.*

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Marta Chodyka	dr inż. / Dziekan Wydziału Nauk Technicznych
Alicja Baranowska	dr inż. / adiunkt, Kierownik Zakładu Rolnictwa
Daniel Rogóżnicki	dr inż. / adiunkt w Zakładzie Rolnictwa
Anna Nieróbca	dr inż. / adiunkt w Zakładzie Rolnictwa
Iwona Mystkowska	dr hab. / profesor PSW w Zakładzie Rolnictwa
Ewelina Melaniuk	mgr inż. / specjalista w zakresie prac związanych z administracją

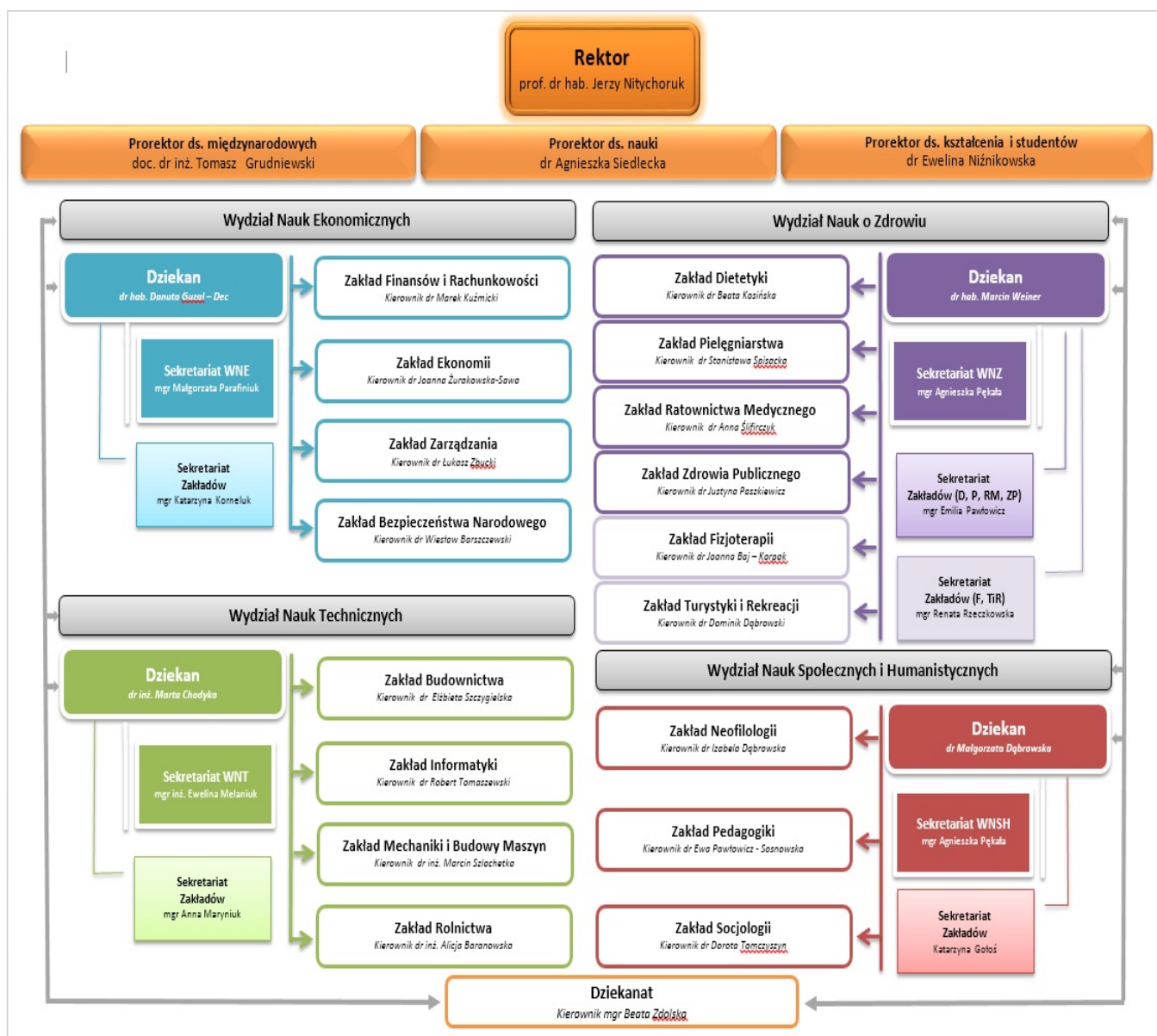
Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Prezentacja uczelni	11
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	13
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	13
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	24
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	34
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	43
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	49
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	59
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	64
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	69
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	79
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	82
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	89
Część III. Załączniki	91
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	91
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	100

Prezentacja uczelni

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej (PSW w Białej Podlaskiej) została powołana w 2000 roku. Obecnie kształci ok. 2600 studentów na 18 kierunkach studiów I stopnia: licencjackich i inżynierskich, na jednolitych studiach magisterskich oraz na studiach II stopnia. Uczelnia posiada 20-letnie doświadczenie edukacyjne, potwierdzone pozytywnymi ocenami Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkół Pielęgniarek i Położnych. Zgodnie z Misją Uczelni Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, nawiązując do tradycji powstałej w 1628 r. w Białej Podlaskiej Akademii Białskiej, ma aspiracje stać się w pełni nowoczesną akademicką szkołą wyższą. Misją PSW w Białej Podlaskiej jest kształcenie młodzieży na wysokim poziomie oczekiwanym przez rynek pracy. W ciągu 20 lat działalności PSW zajmowała wysokie miejsca w rankingach szkół wyższych, aby w 2016, 2017 i 2018 roku stać się najlepszą uczelnią w gronie państwowych wyższych szkół zawodowych w Polsce (w ogólnopolskim rankingu "Rzeczpospolitej" i "Perspektyw"). W roku akademickim 2015/2016 Państwową Szkołę Wyższą im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej wyróżniono również w rankingu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w gronie uczelni o największej liczbie przyjęć studentów. Uczelnia znalazła się dwukrotnie w gronie najlepszych uczelni wyższych w Polsce wyróżnionych w ramach konkursów: Wsparcie rozwoju kształcenia na profilu praktycznym w publicznych uczelniach zawodowych - 2018/2019 rok i Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości czerwiec-grudzień 2019 rok.

W obecnej strukturze Uczelni kierunek Rolnictwo prowadzony jest na Wydziale Nauk Technicznych (WNT), który jest jednym z czterech wydziałów PSW w Białej Podlaskiej i został powołany jako jednostka organizacyjna 1 października 2019 roku. WNT kształci studentów na czterech kierunkach studiów: Rolnictwo, Informatyka, Budownictwo oraz Mechanika i Budowa Maszyn.

Wydział Nauk Technicznych (WNT) powstał w wyniku podziału Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych (na którym wcześniej prowadzono kierunek Rolnictwo). Wydział ten w ostatniej parametryzacji otrzymał kategorię naukową A (decyzja nr 392/KAT/2017 wydana w dniu 15 listopada 2017 roku przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Wykwalifikowana kadra badawczo-dydaktyczna, jak również nowoczesna infrastruktura dydaktyczna wraz z bazą laboratoryjno-badawczą, zlokalizowaną na terenie kampusu PSW zapewniają kształcenie na poziomie odpowiednim do współczesnych oczekiwań i potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Władze Wydziału wspierają rozwój głównych obszarów działalności badawczo-dydaktycznej i organizacyjnej w kontekście zachodzących zmian w nauce i kształceniu oraz w rozwoju społeczno-gospodarczym regionu i kraju. Strukturę organizacyjną PSW w Białej Podlaskiej przedstawia Schemat 1.

Schemat 1. Struktura Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej na dzień 01.10.2019r.

Kierunek Rolnictwo w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej uruchomiono w roku akademickim 2008/2009 na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 04 czerwca 2008 roku. Potrzeba kształcenia na kierunku Rolnictwo wynika z typowo rolniczego charakteru otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni, położonej w regionie środkowo-wschodniej Polski.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja i cele kształcenia

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku rolnictwo są zgodne z Misją i Strategią Rozwoju Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, na lata 2011-2018, uaktualnionej do roku 2020 i przyjętej Uchwałami Senatu nr 81/2012, 61/2014, 8/2015 oraz 23/2017.

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej nawiązując do tradycji powstałej w 1628 r. w tym mieście Akademii Bialskiej ma aspiracje stać się w pełni nowoczesną akademicką szkołą wyższą o zasięgu regionalnym. W dążeniu do akademickości jej Misją jest:

- kształcenie młodzieży na wysokim poziomie jakościowym na studiach I i II stopnia ze szczególnym uwzględnieniem kierunków medycznych, ekonomicznych i technicznych w tym kierunku Rolnictwo,
- inicjowanie i prowadzenie badań naukowych,
- inicjowanie i prowadzenie działań na rzecz rozwoju miasta i regionu.

O dążeniu Uczelni do urzeczywistniania Misji, świadczą wyniki oceny parametrycznej jednostek organizacyjnych wchodzących w jej skład. W 2016 r. Wydział Nauk Ekonomicznych i Technicznych (do którego wówczas należał kierunek Rolnictwo) uzyskał kategorię naukową A, natomiast Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych - kategorię naukową B.

W Strategii Rozwoju Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej na lata 2011-2018, uaktualnionej do roku 2020 zawarto dziewięć celów strategicznych. Pierwszym i głównym celem strategicznym jest przygotowanie warunków do utworzenia Akademii Bialskiej poprzez utworzenie od roku akademickiego 2013/2014 - struktury wydziałowej. Pozostałe cele strategiczne to: rozwój kadry naukowo-dydaktycznej, rozwój działalności dydaktycznej i naukowo-badawczej, wsparcie finansowe możliwości rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, rozwój infrastruktury Uczelni, rozwój współpracy międzynarodowej, zwiększanie roli Uczelni w regionie, doskonalenie procesu zarządzania i jakości w Uczelni, oraz aktywizacja społeczności akademickiej.

Wszystkie cele zawarte w Strategii Rozwoju PSW mają ścisły związek i oddziałują na jakość i koncepcję kształcenia kadry dla potrzeb nowoczesnego rolnictwa i gospodarki żywnościowej.

Kierunek Rolnictwo wpisuje się w realizację Misji i Strategii Uczelni. Jednostką organizacyjną Uczelni, odpowiedzialną za prowadzenie kierunku Rolnictwo jest Zakład Rolnictwa. Ciągły rozwój kadry dydaktycznej oraz zaplecza badawczego sprawia, że Zakład Rolnictwa stara się być nowoczesną, idącą z duchem czasu i postępu technologicznego jednostką kształcącą młodych ludzi na poziomie takim, który daje dobre przygotowanie praktyczne i teoretyczne w zakresie szeroko

pojętego nowoczesnego rolnictwa i gospodarki żywnościowej. Zakład stara się dostosowywać ofertę kształcenia uwzględniając nowoczesne trendy i zapotrzebowanie rynku pracy. Kształcenie ma charakter aplikacyjny, który buduje wiedzę w kontekście praktyki i ukierunkowane jest głównie na potrzeby regionu i lokalnego rynku pracy oraz jest zgodne z celami opisanymi w Strategii Rozwoju PSW.

Strategia rozwoju Uczelni jest obecnie uaktualniana. W styczniu 2020r. przygotowana została Strategia rozwoju Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej na lata 2020-2025, która została pozytywnie zaopiniowana przez Radę Uczelni. Z uwagi na zmianę struktury Uczelni oraz ujednolicenie profilu kształcenia, na profil wyłącznie praktyczny (w porównaniu do roku 2014), zmianie uległy także założenia Strategii. Od początku głównym zadaniem Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych było prowadzenie kształcenia uwzględniającego potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, zostało to bardzo mocno podkreślone przez Ustawodawcę, czyli Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Ustawie 2.0. Główne kierunki rozwoju Uczelni na kolejne lata skupią się zatem na oczekiwaniach, jakie ma młodzież z regionu południowego Podlasia oraz społeczność lokalna. Cele strategiczne rozwoju Uczelni związane będą zatem z rozwojem kształcenia opartym na praktyce i badaniach naukowych, inwestycją w rozwój naukowy kadry, realizacją oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego oraz osiąganiem założonych celów i aspiracji.

W § 4 Statutu Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej przyjętego przez Senat PSW Uchwałą Nr 60/2019 z dnia 13.09.2019 r. – stwierdza się, że do podstawowych zadań Uczelni należą: prowadzenie kształcenia na studiach o profilu praktycznym, uwzględniającym potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego; kształcenie na studiach podyplomowych lub innych formach kształcenia; kształcenie i promowanie kadr uczelni; stwarzanie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na Uczelnię oraz kształcenia na Uczelni; wychowywanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, umacnianie zasad demokracji i poszanowanie praw człowieka; stwarzanie warunków do rozwoju kultury fizycznej studentów; upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki i kultury, w tym przez gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, informacyjnych i archiwalnych; działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych.

Kierunek Rolnictwo uczestniczy w realizacji tych zadań współpracując z innymi uczelniami krajowymi i zagranicznymi, instytucjami naukowymi i otoczeniem społeczno-gospodarczym, a także poprzez udział przedstawicieli pracodawców w opracowywaniu programów studiów, prowadzeniu badań naukowych oraz w realizacji procesu dydaktycznego.

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej kierując się odpowiedzialnością wobec studentów oraz troską o zapewnienie i ciągłe doskonalenie wysokiej

jakości kształcenia wprowadziła Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK), który w trosce o uzyskanie coraz lepszych wyników kształcenia oraz rozwój działalności naukowej i organizacyjnej pracowników i studentów jest stale aktualizowany - aktualne zmiany zostały wprowadzone Zarządzeniem Rektora PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej nr 13/2020 z dnia 20.02.2020 r. w sprawie zmian w WSZJK. Celem WSZJK i polityki jakości Uczelni jest zapewnienie kształcenia na najwyższym poziomie. Realizacja założeń Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, wpływa również na jakość kształcenia na kierunku Rolnictwo poprzez: organizację zajęć dydaktycznych; ocenę procesu kształcenia; ocenę jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych; ocenę realizacji założonych efektów uczenia się; odpowiedni dobór kadry dydaktycznej; wspieranie studentów w działalności badawczo-dydaktycznej i społecznej; przygotowanie studentów do zawodu oraz badanie karier zawodowych absolwentów; stosowanie Jednolitego Systemu Antyplagiatowego; stałe monitorowanie i dostosowywanie programów studiów do Polskich Ram Kwalifikacji i Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

Od roku akademickiego 2015/2016 zajęcia na kierunku Rolnictwo realizowane są według modułów praktycznego profilu kształcenia. Pozwala to studentom zdobyć umiejętności praktyczne i kompetencje społeczne w ramach większego wymiaru godzin zajęć praktycznych, kształtujących umiejętności i kompetencje. Zajęcia te prowadzonych są przez osoby z doświadczeniem zdobytym poza Uczelnią. Intensyfikując prace związane z kształceniem praktycznym, kierunek Rolnictwo przystąpił do projektu pt. „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, oś III Szkolnictwo Wyższe dla gospodarki i rozwoju. Celem Programu było wypracowanie jednolitego sposobu prowadzenia sześciomiesięcznych praktyk zawodowych, które po odpowiednich regulacjach prawnych mogłyby być wprowadzone jako rozwiązanie systemowe dla wyższych szkół zawodowych, na studiach pierwszego stopnia. W ramach Programu studenci realizowali 6 miesięczne praktyki, z czego 3 miesiące – 480 h w ramach praktyk programowych i 3 miesiące – 480 h w ramach dodatkowych płatnych praktyk pilotażowych. Z możliwości stwarzanych w ramach tego Projektu skorzystało 31 studentów kierunku Rolnictwo. Prowadzone w ramach Projektu praktyki były nadzorowane przez uczelnianych opiekunów praktyk i zakładowych opiekunów praktyk (firm z branży rolniczej biorących udział w projekcie). Cele realizacji projektu to:

- wzrost kompetencji praktycznych, adekwatnych do efektów kształcenia przyczyniających się do zwiększenia pierwszych doświadczeń zawodowych, wpływających na możliwość lepszego odnalezienia się na rynku pracy,
- nabycie umiejętności praktycznych opartych na zdobytej w toku kształcenia wiedzy teoretycznej,

- pogłębienie umiejętności praktycznych, przewidzianych programem praktyk, jak również nabycie nowych umiejętności wykraczających poza ramowe programy praktyk, uwzględniających postęp w obszarze rolnictwa,
- pogłębienie kompetencji społecznych, właściwych postaw, niezbędnych w środowisku pracy (praca w zespole, należyty stosunek do pracy i innych współpracowników, samoorganizacja, zarządzanie czasem, umiejętności komunikacyjne).

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku Rolnictwo uwzględniają postęp i najnowocześniejsze osiągnięcia naukowe w dziedzinie rolnictwa. Cele te osiąga się poprzez organizację praktyk studenckich w jednostkach wiodących w branży. Wartą wymienienia jest współpraca z Firmą Goodvalley Przechlewo, woj. zachodniopomorskie (wcześniej Poldanor S.A.), skupiającej się na nowatorskim i zrównoważonym podejściu do rolnictwa, pozostawiającym minimalny wpływ na środowisko.

W procesie kształcenia, podczas zajęć dydaktycznych uwzględniane są również wyniki własnych badań naukowych pracowników Zakładu Rolnictwa. Proces kształcenia praktycznego realizowany jest przy udziale współpracujących z Uczelnią instytucji naukowych, takich jak: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, Państwowy Instytut Weterynaryjny - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, Grupa Azoty Zakłady Azotowe "Puławy" S.A. w Puławach, Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej - Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Ciciborze Dużym, Rolnicze Zakłady Doświadczalne w Kępie oraz w Grabowie, Ogród Botaniczny Polskiej Akademii Nauk w Powsinie, Białowieski Park Narodowy, Stacja Hodowli i Unasienniania Zwierząt w Bydgoszczy - placówka terenowa w Białce, Stadnina Koni Janów Podlaski Sp. z o.o. w Janowie Podlaskim i inne.

Wychodząc naprzeciw potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego i zawodowego rynku pracy, studia na kierunku Rolnictwo mają na celu wykształcenie specjalistów w zakresie nowoczesnej produkcji rolniczej oraz przygotowanie do pracy zawodowej w szeroko rozumianym sektorze rolnictwa, zarówno w Polsce, jak również w państwach Unii Europejskiej. Przejawem takiej aktywności są stale aktualizowane specjalności kształcenia, które mieszczą się w dziedzinie nauk rolniczych i umożliwiają zdobycie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych oraz prowadzenie zajęć przez praktyków. Studenci mają do wyboru dobrze osadzone w potrzebach rynku pracy następujące specjalności kształcenia:

- nabór 2016/2017 *Rolnictwo ekologiczne, Projektowanie terenów zielonych, Fundusze Strukturalne i Programy Operacyjne Unii Europejskiej;*
- nabór 2017/2018 *Rolnictwo ekologiczne, Projektowanie terenów zielonych, Fundusze Strukturalne i Programy Operacyjne Unii Europejskiej;*

- nabór 2018/2019 *Rolnictwo ekologiczne, Inżynieria produkcji żywności, Behawiorystyka zwierząt, Projektowanie terenów zielonych, Fundusze Strukturalne i Programy Operacyjne Unii Europejskiej*;
- nabór 2019/2020 *Rolnictwo ekologiczne, Inżynieria produkcji żywności, Behawiorystyka zwierząt, Projektowanie terenów zielonych*.

Specjalność *Rolnictwo ekologiczne* umożliwia zdobycie wiedzy oraz praktycznych umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu rolnictwa ekologicznego. Absolwenci tej specjalności wiedzę z zakresu klasycznej produkcji rolniczej pogłębiają między innymi o zagadnienia związane z proekologicznymi technologiami produkcji roślinnej i zwierzęcej, biologicznymi metodami ochrony roślin, ekologicznymi aspektami mechanizacji produkcji roślinnej, oceną jakości i certyfikacją produktów ekologicznych, a także ekoenergetyką w rolnictwie, herbologią oraz bioklimatologią.

Specjalność *Projektowanie terenów zielonych* ma na celu przygotowanie specjalistycznej kadry dla utrzymania rewaloryzacji istniejących terenów zieleni oraz projektowania nowych. Studenci tej specjalności nabywają umiejętności praktyczne z zakresu projektowania terenów zielonych, kształtowania krajobrazu. Pogłębiają wiedzę między innymi na takich przedmiotach, jak: grafika komputerowa w architekturze krajobrazu, rośliny ozdobne, wybrane zagadnienia z dendrologii, historia sztuki ogrodowej. Warto podkreślić, że dwóch absolwentów kierunku Rolnictwo otworzyło własną działalność gospodarczą zajmującą się projektowaniem ogrodów.

Specjalność *Inżynieria produkcji żywności*. Zagadnienia związane z produkcją żywności są stale aktualne i obecne w naszym życiu. Specjalność ta ma na celu przekazanie pogłębionej wiedzy na temat: zasad produkcji żywności z surowców pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, zasad jej przechowywania oraz projektowania nowych wyrobów, a także zapoznanie z ekonomiką przedsiębiorstw żywnościowych i podstawami marketingu. Absolwenci tej specjalności mogą być zatrudniani w zakładach produkcyjno-przetwórczych, w przemyśle rolno-spożywczym. Przedmioty specjalnościowe to m.in. podstawy żywienia człowieka, projektowanie nowych wyrobów, higiena i toksykologia żywności, analiza sensoryczna i instrumentalna surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego.

Specjalność *Behawiorystyka zwierząt*. Obecnie behawiorystyka zwierząt staje się dyscypliną wiedzy, która wzbudza coraz większe zainteresowanie, jednak ciągle brakuje specjalistów z zakresu tej dziedziny. Coraz większą uwagę przywiązuje się do zachowań zwierząt, poznania ich potrzeb, jak również zapewnienia zwierzętom właściwych warunków bytowania. Proponowana specjalność ma na celu przekazanie studentom specjalistycznej wiedzy na temat zachowań i potrzeb zwierząt, (ze szczególnym uwzględnieniem zwierząt użytkowych i gospodarskich). Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne zdobyte podczas kształcenia na specjalności *Behawiorystyka zwierząt* pozwolą przyszłym hodowcom zwierząt na lepsze zrozumienie relacji zachodzących między

człowiekiem i zwierzęciem, poznanie potrzeb behawioralnych zwierząt oraz zapewnienie lepszych warunków bytowania (dobrostanu zwierząt). Zdobyta wiedza i umiejętności będą użyteczne w wielu instytucjach związanych z użytkowaniem zwierząt. Przedmioty specjalnościowe to między innymi: podstawy psychologii zwierząt, mechanizmy zachowania się wybranych grup zwierząt, wybrane zagadnienia zooterapii, relacje człowiek - zwierzę. Proces uczenia się.

Koncepcja kształcenia na kierunku Rolnictwo, zakładająca praktyczny profil kształcenia, osadza wiedzę w kontekście możliwości jej wykorzystania w różnych obszarach działalności zawodowej związanej z szeroko pojętym rolnictwem. Koncepcja kształcenia uwzględnia również stałe pogłębianie wiedzy i uczestniczenie studentów w realizowanych projektach oraz ubieganie się o dodatkowe certyfikaty zawodowe. Studenci kierunku Rolnictwo mają możliwość uczestniczenia w licznych projektach dodatkowych:

a) *Sprawne Biuro Karier twoim przewodnikiem po rynku pracy* – projekt realizowany w okresie 01.10.2017-31.10.2019. Celem głównym projektu było lepsze przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy poprzez objęcie rozszerzoną ofertą usług Biura Karier PSW w Białej Podlaskiej. W ramach projektu zaoferowano studentom: doradztwo zawodowe, poradnictwo w zakresie zakładania działalności gospodarczej i kształtowania postaw przedsiębiorczych, wsparcie zatrudnionych absolwentów (coaching i mentoring). W okresie od 01.01.2018-31.12.2019 studenci kierunku Rolnictwo zostali objęci usługą poradnictwa zawodowego. Doradztwo obejmowało możliwość badania poziomu 13 kompetencji za pomocą elektronicznego narzędzia „Test Kompetencji HR24”. Każdy student po wykonaniu takiego badania otrzymał drogą elektroniczną Raport z wynikami i odbył spotkanie z doradcą zawodowym w Biurze Karier, omawiając poziom wybranych kompetencji zawodowych. Dodatkowo studenci otrzymali propozycję udziału w grupowych spotkaniach informacyjnych, organizowanych przez Biuro Karier PSW. Spotkania dotyczyły tematyki rynku pracy i przedsiębiorczości, były to:

- warsztaty kształtujące postawy przedsiębiorcze. Formy opodatkowania działalności gospodarczej. Spotkanie z udziałem przedstawiciela Urzędu Skarbowego,
- ABC na rynku pracy. Wsparcie z instytucji rynku pracy - aktualności z lokalnego rynku pracy, oferty pracy, stażu, szkoleń zawodowych, formy aktywne skierowane do osób młodych z udziałem przedstawiciela Powiatowego Urzędu Pracy w Białej Podlaskiej,
- poznaj swoje kompetencje - prezentacja narzędzi diagnostycznych do badania preferencji, predyspozycji i kompetencji zawodowych, oczekiwania pracodawców na lokalnym rynku pracy,

- zanim podejmę pracę. Warunki świadczenia pracy (z udziałem przedstawiciela Państwowej Inspekcji Pracy). Warsztat wiedzy o rynku pracy (z udziałem przedstawiciela Wojewódzkiego Urzędu Pracy - Lublin Filia Biała Podlaska),
- fundusze europejskie. Wsparcie dla młodych - aktualne projekty na szkolenia i edukację dorosłych (z udziałem przedstawiciela Lokalnego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Białej Podlaskiej).

b) *Stawiamy na Rozwój Zintegrowany* - projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa III. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju, Działanie 3.5. Kompleksowe Programy Szkół Wyższych. W ramach projektu studenci kierunku Rolnictwo korzystają z takich form wsparcia, jak: wizyty studyjne oraz szkolenia. Projektem objęci są studenci z naborów w latach 2016/2017 i 2017/2018 oraz 2018/2019.

c) *Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych* współfinansowany ze środków EFS, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. W ramach projektu studenci realizowali 6 miesięczne praktyki, z czego 3 miesiące (480 h) w ramach praktyk programowych i 3 miesiące (480 h) w ramach dodatkowych płatnych praktyk pilotażowych. Z kierunku Rolnictwo udział w nim wzięło 31 studentów. Realizacja projektu miała na celu poszerzenie bądź nabycie nowych kompetencji społecznych i umiejętności praktycznych przez uczestników Projektu.

d) *Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości* – w ramach umowy nr MNiSW/2019/225/DIR/DID. PSW w Białej Podlaskiej otrzymała środki finansowe na zakup pomocy dydaktycznych, zatrudnienie praktyków w Uczelni, stypendia dla studentów, kursy i szkolenia podnoszące kompetencje kadry dydaktycznej, modernizację laboratoriów i pracowni, z czego skorzystał także kierunek Rolnictwo.

Aktualna koncepcja kształcenia na kierunku Rolnictwo powstawała w wyniku szerokich konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Podstawowym organem kolegialnym Uczelni, który uczestniczy w procesie opracowywania koncepcji kształcenia jest Senat, do uprawnień którego w tym zakresie należy:

- ustalanie programów studiów, studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego, w tym przypisywanie poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji, do kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (§43, pkt.11 Statutu PSW),
- określanie sposobu potwierdzania efektów uczenia się (§43, pkt.13 Statutu PSW).
- uchwalanie i zmiana regulaminu studiów (§43, pkt.2 Statutu PSW),

- uchwalanie strategii Uczelni i zatwierdzanie sprawozdania z jej realizacji, po zasięgnięciu opinii Rady Uczelni (§43, pkt.3 Statutu PSW),
- ustalanie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia i na kształcenie specjalistyczne (§43, pkt.10 Statutu PSW),

W obradach Senatu uczestniczą również studenci (7 studentów na 31 członków Senatu tj. 22,6%) - którzy wyrażają swoje opinie i mają wpływ na kształtowanie koncepcji kształcenia opiniując, np. zmiany w programach studiów. Wpływ na kształtowanie koncepcji kształcenia mają również: Samorząd Studencki, Zespół Jakości Kształcenia Kierunku Rolnictwo oraz Senacka Komisja Jakości Kształcenia, w skład których również wchodzi studenci. W procesie realizacji i doskonalenia programu studiów uczestniczą także nauczyciele akademicki z dużym dorobkiem naukowym i doświadczeniem praktycznym, poprzez: wyrażanie opinii, dokonywanie korekt w treści programów, zgłaszanie propozycji. Ponadto w Zakładzie Rolnictwa przeprowadzane są konsultacje z przedstawicielami studentów na temat programu studiów.

Do interesariuszy wewnętrznych mających udział w kształtowaniu programu studiów należy zaliczyć także pracowników Zakładu Rolnictwa. Swoją rolę ma także administracja uczelni między innymi pracownicy Sekcji Praktyk Studenckich i Biura Karier, którzy prowadzą badania losów absolwentów wszystkich kierunków studiów (wyniki tych badań są uwzględniane w pracach nad programami studiów w kolejnych latach) (Procedura P18 WSZJK - *Monitorowanie karier zawodowych absolwentów*).

Koncepcja kształcenia jest również rezultatem współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Współpraca z interesariuszami wpłynęła na kształtowanie u studentów umiejętności praktycznych, oczekiwanych przez współczesny rynek pracy. Grono interesariuszy zewnętrznych wyrażało opinie na temat oferty dydaktycznej, opiniując programy studiów. Do grona współpracujących z Zakładem Rolnictwa interesariuszy zewnętrznych można zaliczyć Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej - Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Ciciborze Dużym, Przedsiębiorstwo Produkcyjno Handlowo Usługowe Wola-Pasze Sp. z o.o. w Białej Podlaskiej, Urzędy gmin typowo rolniczych, np. Urząd Gminy w Zalesiu, Urząd Gminy w Rokicie.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym zapewnia spójność koncepcji kształcenia kierunku Rolnictwo i jej dostosowanie do potrzeb lokalnego środowiska oraz wymagań rynku pracy. Informacje uzyskane od współpracujących z Uczelnią podmiotów umożliwiają modyfikację treści programu studiów ze szczególnym uwzględnieniem trafności doboru specjalności. Wykładowcy Wydziału Nauk Technicznych współpracują, bądź też sami występują w roli interesariusza praktyka, przygotowują i przekazują studentom wiedzę z własnych doświadczeń zawodowych. Istotną rolę odgrywa też współpraca z Sekcją Praktyk Studenckich i Biurem Karier.

Koncepcję kształcenia na kierunku Rolnictwo cechuje w szczególności:

- stałe podnoszenie atrakcyjności i poziomu jakości kształcenia, w konsultacji ze studentami kierunku Rolnictwo oraz interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi,
- uwzględnienie w programach studiów aktualnych trendów w rozwoju rolnictwa, wyników własnych badań naukowych pracowników kierunku Rolnictwo oraz najnowszych wyników eksperymentów polowych,
- umiędzynarodowienie procesu kształcenia poprzez wymianę studentów i kadry dydaktycznej w ramach programu Erasmus+ oraz nauczanie języka obcego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego,
- kształtowanie profilu zawodowego absolwenta, uwzględniającego jego osobiste preferencje oraz potrzeby rynku poprzez bogatą ofertę przedmiotów fakultatywnych,
- dopasowanie oferty edukacyjnej do współczesnych wymogów rynku pracy oraz aktualizacja oferty specjalności,
- zapewnienie studentom możliwości osobistego rozwoju i twórczego działania w różnych dziedzinach aktywności społecznej, poprzez sprawne i efektywne funkcjonowanie Uczelni, działalność w Kołach Naukowych i udział w konferencjach.

Koncepcja kształcenia kierunku Rolnictwo uwzględnia wieloaspektowy charakter tego kierunku i ma na celu wykształcenie absolwenta oczekiwanego przez otoczenie gospodarcze, który ma wiedzę z zakresu rolnictwa wzbogaconą o kompetencje inżynierskie. Absolwent kierunku Rolnictwo jest specjalistą w zakresie technologii produkcji rolniczej, posiada praktyczne przygotowanie do samodzielnego prowadzenia gospodarstwa rolnego, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Absolwent jest przygotowany do aplikowania o środki zewnętrzne wspierające rozwój rolnictwa, w tym z funduszy Unii Europejskiej oraz posiada uprawnienia rolnicze. Jest przygotowany do pracy w administracji rolnej (rządowej i samorządowej) w usługach, przedsiębiorstwach i doradztwie rolniczym. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

Efekty uczenia się

Istotnym elementem w całym procesie dydaktycznym oraz w organizacji i realizacji procesu kształcenia są efekty uczenia się. Obowiązujący w roku akademickim 2019/2020 program studiów kierunku Rolnictwo, w tym plan studiów (Uchwała Rady WNET nr 13/2019 z dnia 07.06.2019 oraz Uchwała Senatu PSW nr 57/2019 z 13.09.2019), w którym zawarte są kierunkowe efekty uczenia się na studiach I stopnia obejmują: 21 efektów w zakresie wiedzy, 19 efektów w zakresie umiejętności oraz 9 efektów w zakresie kompetencji społecznych.

Przyjęte kierunkowe efekty uczenia się zostały sformułowane z zastosowaniem terminologii typowej dla języka dyscyplin nauki, do których się odnoszą i w sposób zrozumiały. Dzięki temu są

sprawdzalne i weryfikowalne przy zastosowaniu narzędzi przewidzianych w procedurach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK). Czytelność i komunikatywność zastosowanego opisu kierunkowych efektów uczenia się potwierdzili studenci uczestniczący w pracach Zespołu Jakości Kształcenia kierunku Rolnictwo.

Efekty kierunkowe są zgodne z założeniami koncepcji kształcenia i uwzględniają wszystkie charakterystyki drugiego stopnia w tym również efekty umożliwiające uzyskanie kompetencji inżynierskich Polskiej Ramy Kwalifikacji określone dla kwalifikacji na poziomie 6 w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 roku oraz odnoszą się do wskazanych dyscyplin naukowych: rolnictwo i ogrodnictwo (dyscyplina wiodąca). W znacznie mniejszym stopniu odwołują się również do innych dyscyplin naukowych: weterynaria, zootechnika i rybactwo, technologia żywności i żywienia, informatyka, matematyka, nauki biologiczne, nauki chemiczne, nauki o ziemi i środowisku, ekonomia i finanse, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki prawne, psychologia, pedagogika, inżynieria lądowa i transport, architektura i urbanistyka, informatyka techniczna i telekomunikacja, filozofia, językoznawstwo, nauki o zdrowiu.

Kierunkowe efekty uczenia się opracowane zostały tak, by były one jasne i czytelne oraz aby umożliwić studentom ich osiągnięcie. Kierunkowe efekty uczenia się opisano w kartach przedmiotów, których treść i stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość. Konstrukcja kart przedmiotów wymaga bardzo dokładnego i precyzyjnego określenia wymagań i metod ich weryfikacji w celu jasnego i jednoznacznego określenia osiągania efektów uczenia się.

Tabela 1. Przykładowe rozwinięcie wybranego efektu uczenia się w zakresie wiedzy dla kompetencji inżynierskich

Kompetencje inżynierskie	Symbol efektu kierunkowego	Opis efektu kierunkowego	Przykładowe przedmioty
Absolwent zna i rozumie podstawowe procesy zachodzące w cyklu życia urządzeń, obiektów i systemów technicznych	K_W10	Ma podstawową wiedzę z zakresu przydatności i zastosowań różnych urządzeń technicznych w produkcji rolniczej. Rozumie istotę mechanizacji i automatyzacji procesów produkcyjnych	Technika rolnicza
	K_W12	Zna podstawowe zasady, metody i technologie stosowane w uprawie poszczególnych gatunków roślin pozwalające w pełni wykorzystać potencjał przyrodniczy	Wybrane rośliny energetyczne

Tabela 2. Przykładowe rozwinięcie wybranego efektu uczenia się w zakresie umiejętności dla kompetencji inżynierskich

Kompetencje inżynierskie	Symbol efektu kierunkowego	Opis efektu kierunkowego	Przykładowe przedmioty
Absolwent potrafi planować i przeprowadzać eksperymenty, w tym pomiary i symulacje komputerowe, interpretować uzyskane wyniki i wyciągać wnioski	K_U15	Umie dokonać wyboru i efektywnie zastosować narzędzia, maszyny, metody i technologie w produkcji rolniczej i ogrodniczej	Ochrona roślin i nawożenie w rolnictwie ekologicznym
	K_U13	Dokonyuje wyboru i oceny optymalnych systemów gospodarowania oraz technologii stosowanych w uprawie poszczególnych gatunków roślin	Szczegółowa uprawa roślin

Przykładowe rozwinięcie wybranego efektu uczenia się/kierunkowego efektu kształcenia w zakresie wiedzy i umiejętności dla kompetencji inżynierskich dla naboru 2019/2020, 2018/2019, 2017/2018, 2016/2017, przedstawiono w Tabeli numer 5 Raportu Samooceny.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Studenci kierunku Rolnictwo kształceni są w ramach studiów inżynierskich, pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Kształcenie odbywa się wyłącznie w trybie stacjonarnym. Kierunek studiów Rolnictwo reprezentuje dyscyplinę wiodącą *rolnictwo i ogrodnictwo*, która przyporządkowana jest do *dziedziny nauk rolniczych*. Praktyczne umiejętności i wiedza zdobywane w trakcie studiów na kierunku Rolnictwo w znacznie mniejszym stopniu odwołują się również do innych dyscyplin naukowych: weterynaria, zootechnika i rybactwo, technologia żywności i żywienia, informatyka, matematyka, nauki biologiczne, nauki chemiczne, nauki o ziemi i środowisku, ekonomia i finanse, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki prawne, psychologia, pedagogika, inżynieria lądowa i transport, architektura i urbanistyka, informatyka techniczna i telekomunikacja, filozofia, językoznawstwo, nauki o zdrowiu (Uchwała Senatu PSW nr 75/2019 z dnia 13.09.2019 w sprawie przyporządkowania kierunków studiów do dyscyplin naukowych, na których Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej prowadzi kształcenie).

Program studiów na kierunku Rolnictwo odpowiada zaleceniom Polskich Ram Kwalifikacji. Treści kształcenia są dostosowane do specyfiki kierunku i osadzone w dyscyplinach naukowych, do których kierunek jest przypisany oraz są ściśle powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się. Program studiów dla naboru 2019/2020 został zatwierdzony na mocy Uchwały Rady WNET (Uchwała nr 13/2019 Rady WNET z dnia 7 czerwca 2019) oraz Senatu PSW (Uchwała nr 57/2019 Senatu PSW z dnia 13 września 2019). Uwzględnia on aktualny stan wiedzy w obszarze rolnictwa, a także jej praktyczne wykorzystanie w działalności gospodarczej, wychodząc tym samym naprzeciw zapotrzebowaniu rynku pracy. Studia trwają 3,5 roku (7 semestrów). Łączna liczba godzin realizowanych na kierunku Rolnictwo, dla naboru 2019/2020 wynosi 3237 godzin, w tym 960 godzin praktyk. W związku z praktycznym profilem kształcenia dominującą formą są ćwiczenia, laboratoria oraz zajęcia praktyczne (łącznie 2453 godzin). Wykłady obejmują 784 godzin. W całym cyklu kształcenia student kierunku Rolnictwo uzyskuje 210 punktów ECTS.

Informacje dla studentów dotyczące liczby punktów ECTS przypisanych do poszczególnych przedmiotów zawarte są w programie studiów oraz kartach przedmiotów. Te zaś są zamieszczone na stronie Internetowej Uczelni oraz podawane są do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Liczba punktów ECTS przypisana konkretnemu przedmiotowi odzwierciedla nakład pracy studenta związany z uzyskaniem założonych dla tego przedmiotu efektów uczenia się. Nakład pracy studenta uwzględnia liczbę godzin kontaktowych (w tym konsultacji) i godzin pracy własnej studenta potrzebnych na wykonanie prac cząstkowych, w tym czynności praktycznych,

takich, jak np. prace projektowe, przygotowanie się do zaliczeń i egzaminów oraz do samodzielnego uzupełniania i utrwalania wiedzy, a także studiowania literatury. Informacje dotyczące oceny stopnia trudności przedmiotu oraz opinii na temat tego, czy liczba punktów ECTS przypisanych do przedmiotu jest adekwatna do wkładu pracy w realizację zakładanych efektów uczenia się, studenci przekazują w formie ankiety elektronicznej wypełnianej na zakończenie semestru (procedura P3 do WSZJK - *Ocena prowadzącego zajęcia i realizacji zajęć dydaktycznych wraz z załącznikiem 6B - Kwestionariusz ankiety Ocena zajęć dydaktycznych przez studenta*).

Wszystkie objęte programem studiów zajęcia wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studenta. Łączna liczba punktów ECTS przyznana tym zajęciom wynosi 174 ECTS. Zajęcia związane z kształtowaniem umiejętności praktycznych obejmują 130 ECTS. Program studiów przewiduje również realizację zajęć rozwijających kompetencje w zakresie znajomości języka obcego. Zajęcia te obejmują łącznie 120 godzin – 8 ECTS i są realizowane w pierwszych czterech semestrach studiów. Studenci mają do wyboru lektorat z języków: angielskiego, niemieckiego lub rosyjskiego. Zajęcia kończą się uzyskaniem umiejętności na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Program studiów skonstruowany jest w sposób umożliwiający studentowi stworzenie własnej ścieżki edukacyjnej odpowiadającej zainteresowaniom zawodowym i/lub realizowanemu tematowi pracy dyplomowej. Przedmioty do wyboru przez studenta obejmują 65 ECTS, z tego przedmioty związane z wyborem specjalności stanowią 29 punktów ECTS. Program uwzględnia przedmioty z dziedziny nauk humanistycznych lub społecznych w wymiarze 28 ECTS (19 ECTS - dziedzina nauk społecznych; 9 ECTS - dziedzina nauk humanistycznych).

Organizacja procesu kształcenia sprzyja osiągnięciu przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Dzięki zastosowanej zasadzie równomiernego rozłożenia zajęć dydaktycznych (w każdym semestrze liczba punktów ECTS jest zbliżona i wynosi około 30 ECTS) studenci mogą efektywnie wykorzystywać czas poświęcony na udział w zajęciach i na samodzielną naukę.

W każdym roku studiów zajęcia zorganizowane są w dwóch semestrach, od poniedziałku do piątku. Plany zajęć układane są w sposób przyjazny dla studentów z uwzględnieniem zgłaszanych przez nich uwag i postulatów (często związane są one z prowadzeniem prac we własnych gospodarstwach rolnych, szczególnie w okresie wiosennym). W miarę możliwości uwzględniają one także możliwości komunikacyjne osób dojeżdżających. Minimalizowana jest liczba przerw pomiędzy poszczególnymi zajęciami. Ponadto zwraca się uwagę na to, aby dzienny wymiar zajęć nie przekraczał ośmiu godzin.

Plany zajęć są umieszczane na stronie Internetowej Uczelni najpóźniej na 7 dni przed rozpoczęciem semestru.

Liczebność grup studenckich jest uregulowana przez Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK). Zgodnie z jego zapisami:

- a) grupy specjalnościowe i ćwiczeniowe liczą nie więcej, niż 25 osób;
- b) grupy ćwiczeniowe z wychowania fizycznego – nie mniej, niż 20 osób; wyjątek stanowią zajęcia na basenie – nie więcej, niż 15 osób;
- c) grupy lektoratowe – nie więcej, niż 20 osób;
- d) grupy laboratoryjne – nie więcej, niż 15 osób;
- e) grupy seminaryjne – nie więcej, niż 10 osób (w przypadku grup seminaryjnych z udziałem obcokrajowców dopuszcza się mniejszą liczbę osób).

W szczególnych przypadkach Prorektor ds. kształcenia i studentów może zarządzić inny podział grup. Zmiany w liczebności grup mogą być podyktowane między innymi udziałem w toku kształcenia studentów zagranicznych, studentów z niepełnosprawnościami.

Program studiów kierunku Rolnictwo podlega systematycznym przeglądom, mającym na celu doskonalenie jakości kształcenia. W doborze treści kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni (w tym studenci), jak i interesariusze zewnętrzni, których opinie brane są pod uwagę przy wprowadzaniu zmian.

Treści kształcenia realizowane na kolejnych etapach studiów umożliwiają osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Z uwagi na praktyczny profil kształcenia w programie studiów dominują treści kształcenia związane z praktycznym wykorzystaniem zdobywanej wiedzy. Są one realizowane na przedmiotach podanych w Załączniku nr III, Tabeli 4 do Raportu Samooceny. Realizowane na tych przedmiotach treści kształcenia umożliwiają opanowanie konkretnych umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się opisanych w programie studiów. Przykładowo w *nabywaniu podstaw teoretycznych* z zakresu szeroko pojętego rolnictwa służą między innymi następujące efekty uczenia się: K_W01 „Posiada zaawansowaną wiedzę dotyczącą wybranych aspektów z zakresu nauk przyrodniczych i nauk pokrewnych, a także z zakresu nauk społecznych i humanistycznych”, K_W04 „Zna regulacje prawne, ekonomiczne oraz aspekty etyczne obowiązujące w Polsce i Unii Europejskiej, niezbędne do prowadzenia działalności rolniczej oraz produkcji żywności i pracy ze zwierzętami”, K_W12 „Zna podstawowe zasady, metody i technologie stosowane w uprawie poszczególnych gatunków roślin pozwalające w pełni wykorzystać potencjał przyrodniczy.

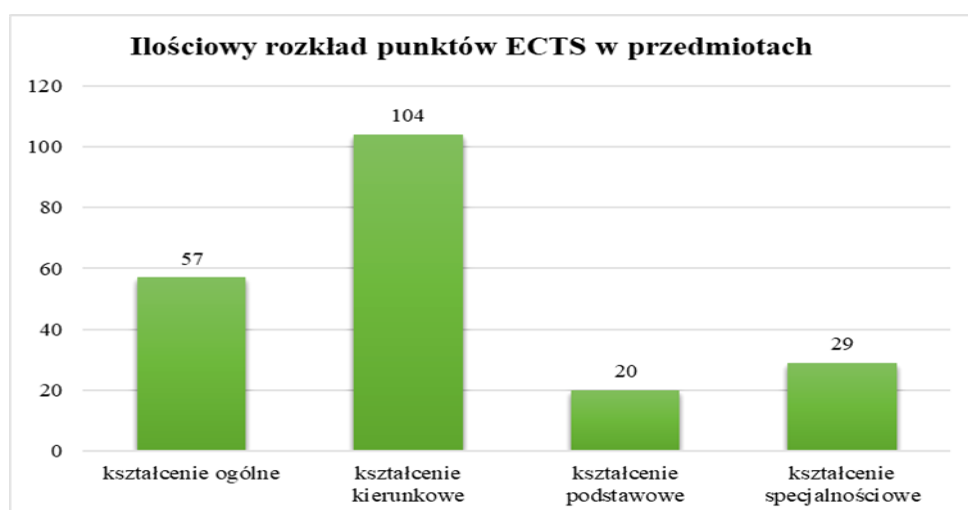
W obszarze umiejętności jako przykład związku z koncepcją studiów oraz dyscypliną można podać między innymi następujące efekty, służące zdobywaniu warsztatu niezbędnego do realizacji przyszłych zadań zawodowych, jak również badań naukowych: K_U04 „Wykorzystuje metody eksperymentalne, matematyczno-statystyczne oraz informatyczne do opisu i analizy zjawisk zachodzących w procesach technologicznych w rolnictwie”, K_U11 „Posługuje się miernikami

społeczno-ekonomicznymi, potrafi zastosować rachunek ekonomiczny i zasady prawne w podejmowaniu decyzji dotyczącej działalności gospodarczej i rolniczej”.

Kształtowanie umiejętności praktycznych odbywa się również poprzez lektorat języka obcego. Treści kształcenia realizowane w ramach nauczania języka obcego przykładowo kładą nacisk na terminologię specjalistyczną przydatną w przyszłej pracy zawodowej.

Kształtowanie umiejętności praktycznych, odbywa się w warunkach umożliwiających studentom wykonywanie czynności praktycznych, jak i w warunkach właściwych dla działalności zawodowej, w szczególności na praktykach, zajęciach praktycznych i ćwiczeniach terenowych. Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne prowadzone są przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią.

W programie studiów zawarte zostały cztery rodzaje modułów: moduł kształcenia ogólnego, moduł kształcenia podstawowego, moduł kształcenia kierunkowego oraz moduł kształcenia specjalnościowego. Rozkład punktów ECTS przypadających na poszczególne moduły kształcenia pokazano na poniższym Wykresie 1.

Wykres 1. Ilościowy rozkład punktów ECTS w przedmiotach

Układ przedmiotów w planie studiów rozłożony jest zgodnie z zasadami logiki i wzajemnych zależności pomiędzy poszczególnymi grupami treści, odpowiednio do stopnia zaawansowania wiedzy i umiejętności studentów poszczególnych lat studiów. Zachowano zasadę kolejności i następstw przedmiotów. Przedmioty modułów ogólnych i podstawowych realizowane są w semestrach początkowych, natomiast moduły specjalnościowe występują na późniejszych etapach kształcenia.

Treści kształcenia kierunku Rolnictwo dostosowano do kierunkowych efektów uczenia się, aktualnego stanu wiedzy i wymagań rynku stawianych przyszłym specjalistom z zakresu rolnictwa. Pozwala to studentom i absolwentom na samodzielny rozwój, udział w spotkaniach

z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, szkoleniach, warsztatach, konferencjach oraz w wymianie międzynarodowej.

Formy prowadzenia zajęć są zróżnicowane – oparte o najnowsze trendy oraz zdobyte techniki w tym zakresie, jednak z uwagi na praktyczny profil kształcenia dominującą formą są ćwiczenia i laboratoria. Istotne znaczenie mają także zajęcia praktyczne, ćwiczenia terenowe i praktyki. Wykłady mają formę informacyjną lub problemową i służą przedstawieniu treści teoretycznych niezbędnych do zrozumienia poruszanych zagadnień. Wykłady wspomagane są prezentacjami multimedialnymi. Ćwiczenia i laboratoria mają formę interaktywną i służą pogłębianiu umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych. Wykorzystują one często metody laboratoryjne, projektowe, liczne case study i metody rozwiązywania problemów praktycznych.

Zajęcia laboratoryjne prowadzone są w specjalistycznych laboratoriach, np. z przedmiotów, takich jak: mikrobiologia, chemia, czy biochemia. Zajęcia laboratoryjne prowadzone są również w pracowniach komputerowych z wykorzystaniem technik informacyjno-komunikacyjnych. Przykładem może być przedmiot: statystyka matematyczna, podczas której wykorzystane jest specjalistyczne oprogramowanie służące do analizy danych: Statistica. Dzięki temu studenci mają możliwość wykonywania praktycznych zadań związanych z analizami statystycznymi. Uczelnia od roku 2014 wykupuje otwartą licencję na ten program, co daje studentom możliwość wykorzystywania go również na domowych komputerach w celu doskonalenia swoich umiejętności praktycznych. Dodatkowo warto zaznaczyć, że PSW w Białej Podlaskiej współpracuje z firmą Microsoft w ramach Microsoft Developer Network (MSDN), co umożliwia studentom pozyskanie wybranych produktów tej firmy całkowicie za darmo.

Metody kształcenia stosowane na kierunku Rolnictwo dobierane są indywidualnie przez nauczyciela prowadzącego dany przedmiot. Zależą od charakteru danego przedmiotu, poruszanych na nim treści programowych i zakładanych efektów uczenia się. Odpowiedni dobór metod kształcenia ma na celu zmotywowanie studentów do aktywnego uczestnictwa w zajęciach oraz samodzielnego rozwiązywania konkretnych problemów, co wspomaga nabywanie i kształtowanie umiejętności praktycznych, jak również umożliwienie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Wśród stosowanych metod dydaktycznych, dominują metody praktyczne polegające na wykonywaniu konkretnych czynności praktycznych. Kształcenie praktyczne jest wspierane poprzez zajęcia praktyczne i ćwiczenia terenowe, realizowane poza Uczelnią np. w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Ciciborze Dużym, Rolniczym Zakładzie Doświadczalnym w Kępie-Osinach, PPHU Wola-Pasze Sp. z o.o., w Białej Podlaskiej, Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa-Państwowym Instytucie Badawczym w Puławach, Stadninie Koni w Janowie Podlaskim, Stacji Hodowli i Unasienniania Zwierząt w Bydgoszczy - placówce terenowej w Białce, firmie Wipasz w Międzyrzecu Podlaskim. W procesie kształcenia wykorzystywane są również zaawansowane

techniki informacyjno-komunikacyjne. Studenci korzystają z stale unowocześnianych pracowni komputerowych wyposażonych w odpowiednie oprogramowanie, służące realizacji określonych efektów uczenia się i treści, związanych z narzędziami informatycznymi (MS Office, pracowni Autodesk), analizą statystyczną (Statistica). Uczelnia posiada platformę Moodle umożliwiającą e-learning. Ze względu na praktyczny profil kształcenia, na kierunku Rolnictwo nie prowadzono dotychczas kształcenia na odległość. Trwają prace przygotowawcze do jego częściowego wdrożenia.

Stosowane metody dydaktyczne umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, jak również realizację indywidualnych ścieżek kształcenia. Zgodnie z § 15 Regulaminu Studiów PSW w Białej Podlaskiej, studenci kierunku Rolnictwo mogą studiować w ramach Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Zgodę na indywidualną organizację studiów uzyskują ci studenci, którzy spełniają, co najmniej jeden z poniższych warunków:

- 1) posiadają orzeczenie o niepełnosprawności,
- 2) reprezentują uczelnię na poziomie co najmniej krajowym,
- 3) równolegle studiują na innych kierunkach studiów,
- 4) znajdują się w szczególnie trudnych, udokumentowanych sytuacjach życiowych,
- 5) osiągają bardzo dobre wyniki w nauce, ze średnią ocen, co najmniej 4,50 za ostatni semestr studiów oraz uczestniczą w pracach badawczych/naukowych,
- 6) uczestniczą w wymianie międzynarodowej,
- 7) studentkom w ciąży,
- 8) studentom będącym rodzicami,
- 9) w innych uzasadnionych przypadkach.

Indywidualna Organizacja Studiów nie prowadzi do skrócenia czasu trwania studiów. W obecnym roku akademickim (semestr zimowy) zgodnie z IOS studiuje ośmiu studentów kierunku Rolnictwo.

Szczególne zasady odbywania studiów dotyczą studentów z niepełnosprawnościami. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Uczelni, osobą odpowiedzialną za organizację toku studiów osób z niepełnosprawnościami jest Prorektor ds. międzynarodowych. Jego zadaniem jest wszechstronna pomoc studentom z niepełnosprawnościami w zakresie organizacji i realizacji procesu dydaktycznego, w tym dostosowania warunków odbywania studiów do rodzaju i stopnia niepełnosprawności. Do zadań Prorektora ds. międzynarodowych w zakresie osób z niepełnosprawnościami w szczególności należy: inicjowanie projektów poprawiających dostępność obiektów Uczelni dla studentów z niepełnosprawnościami, pomoc w organizacji toku studiów, aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami poprzez celowe działania służące dotarciu do ich środowiska i zachęcanie do studiowania.

Na rzecz studentów z niepełnosprawnościami działa Pełnomocnik ds. studentów niepełnosprawnych, powołany przez Rektora. Godziny dyżurów pełnomocnika są ogłoszone na stronie Internetowej Uczelni oraz w gablocie informacyjnej znajdującej się w holu Uczelni.

Dla studentów z niepełnosprawnościami przygotowane są w Uczelni dodatkowe udogodnienia w postaci: Punktu Konsultacyjnego ds. osób z niepełnosprawnościami (pokój 175R; pokój bez barier architektonicznych, czytelnie oznaczony, zlokalizowany na parterze budynku, przy parkingu, dyżury odbywają się dwa razy w tygodniu), wydzielienia strefy parkowania dla osób niepełnosprawnych (parkingi posiadają niebieskie koperty w strefie umożliwiającej łatwy dostęp do obiektów Uczelni), dostęp do wind w celu ułatwienia poruszania się między piętrami, przystosowanych toalet, dostosowanych wyjść ewakuacyjnych, pracowni komputerowych z dedykowanym oprogramowaniem oraz urządzeniami wskazującymi. W wybranych salach wykładowych przygotowane są specjalne podesty dla wózków inwalidzkich. Uczelnia posiada zakupione schodolazy dedykowane dla osób z niepełnosprawnościami oraz specjalnie przystosowane stanowisko w bibliotece.

Witryna Uczelni jest w trakcie modernizacji. Każdy wdrażany moduł spełnia Wymagania Ustawy o Dostępności Cyfrowej (WCAG). Najnowszym funkcjonującym, zgodnym ze standardem WCAG, jest moduł Biuletynu Informacji Publicznej. Pozostałe moduły będą wdrażane wraz z modyfikacją witryny Uczelni do końca 2020 roku (wszystkie wdrażane moduły będą spełniać normę WCAG). Uczelnia w 2019 roku zakupiła 300 lokalizatorów Bluetooth (Beacon). Lokalizatory zostały rozmieszczone na pierwszym piętrze w budynku rektoratu. Beaconów planuje się użyć jako narzędzi wspomagających funkcjonowanie (lokalizację, informację głosową, interakcję z przewodnikiem) osób z niepełnosprawnościami na terenie kampusu Uczelni. Aplikację na urządzenia mobilne, współpracującą z modułami Beacon dla osób z niepełnosprawnościami przygotowują zainteresowani studenci PSW – w ramach aktywności kół naukowych.

Osoby mieszkające w znacznej odległości od Uczelni mogą skorzystać z zakwaterowania w Domu Studenta. Dotyczy to zarówno studentów mieszkających w Polsce, jak również studentów pochodzenia zagranicznego. Z uwagi na znaczny odsetek studentów zagranicznych, na Uczelni powołano Pełnomocnika Rektora ds. cudzoziemców (Zarządzenie Rektora 68/2017). Aby pomóc studentom obcokrajowcom lepiej opanować język polski Uczelnia oferuje kursy doszkalające. W Uczelni funkcjonuje Welcome Center, którego zadaniem jest organizacja sprawnej aklimatyzacji studentów obcokrajowców. Programy kształcenia za granicą koordynuje Sekcja Mobilności Międzynarodowej.

Ważnym elementem programu studiów na kierunku Rolnictwo są praktyki, których celem jest umożliwienie studentom poszerzenia wiedzy i umiejętności zdobytych w trakcie studiów oraz nabycie nowych umiejętności poprzez praktyczne rozwiązywanie rzeczywistych zadań zawodowych. Praktyki

są integralną częścią procesu dydaktycznego i podlegają obowiązkowemu zaliczeniu, podobnie jak inne zajęcia dydaktyczne objęte programem studiów. Praktyka kończy się zaliczeniem na ocenę.

Ogólne zasady dotyczące realizacji praktyk kierunku Rolnictwo dla studentów z naboru 2019/2020 określają: Regulamin Praktyk PSW w Białej Podlaskiej zatwierdzony Zarządzeniem Rektora nr 79/2019 z dnia 30 września 2019 roku oraz Program praktyki kierunkowej I, Program praktyki kierunkowej II i Program praktyki zawodowej kierunku Rolnictwo (uchwała Senatu nr 105/2019 z dnia 27 września 2019). Studenci z naboru 2019/2020 w roku akademickim 2019/2020 realizują Praktykę kierunkową I, natomiast studenci z naboru 2018/2019 realizują Praktykę kierunkową II, a studenci z naboru 2017/2018 realizują Praktykę zawodową.

Zakładane dla praktyk efekty uczenia się obejmują efekty kierunkowe w zakresie wiedzy (efekty K_WP20; K_WP21), umiejętności (efekt K_UP19) oraz kompetencji społecznych (efekt K_K01; K_KP08).

Przed rozpoczęciem praktyk organizowane jest spotkanie studentów z uczelnianym opiekunem praktyk oraz z pracownikiem Sekcji Praktyk Studenckich i Biura Karier. W trakcie spotkania studenci zapoznają się z zasadami odbywania praktyk, organizacją praktyk, w tym również z proponowanymi miejscami praktyk oraz procedurami i programem praktyk, w tym wymaganą dokumentacją praktyk, uzyskaniem efektów uczenia się i sposobem zaliczenia przedmiotu.

Sekcja Praktyk Studenckich i Biura Karier ma podlegającą corocznej aktualizacji bazę zakładów pracy, w których studenci mogą odbywać praktyki. Baza ta podawana jest do publicznej wiadomości studentów. Uczelnia podpisała porozumienia między innymi z takimi instytucjami świadczącymi usługi dla rolnictwa, jak: Urzędy Gmin w Białej Podlaskiej, Wisznicach, Leśnej Podlaskiej, Piszczacu, Komarówce Podlaskiej, Biuro Powiatowe ARiMR w Białej Podlaskiej, Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita, KOJPASZ Wisznice, Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Ciciborze Dużym, oraz wiele innych instytucji, w których studenci mają możliwość osiągania efektów uczenia się zakładanych dla praktyk. Studenci mogą także wybrać miejsce odbywania praktyki samodzielnie. Praktyka może również być organizowana w ramach realizowanych programów Unii Europejskiej, czy wymian zagranicznych kierowanych do studentów. Zgodnie z procedurą (P6 WSZJK - *Organizacja praktyk zawodowych*) miejsce odbywania praktyki musi zostać zaakceptowane przez uczelnianego opiekuna praktyk zgodnie z drukiem Deklaracji Załącznik 11 do WSZJK (P6) – *Deklaracja praktyk*. Warunkiem akceptacji jest możliwość osiągania efektów uczenia się. Miejscami odbywania praktyk mogą być gospodarstwa i przedsiębiorstwa rolne, instytucje obsługi rolnictwa, urzędy administracji państwowej lub samorządowej oraz instytucje publiczne, które prowadzą działalność w obszarze zgodnym z programem studiów kierunku Rolnictwo. W przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki warunkiem rozpoczęcia praktyki jest podpisanie porozumienia w sprawie

prowadzenia praktyk między Uczelnią a zakładem pracy. Załącznikiem do porozumienia jest między innymi Program praktyk. Pracodawca przed przyjęciem studenta na praktykę zapoznaje się z założeniami opisanymi w Programie praktyk i warunkami zaliczenia oraz weryfikuje możliwość osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych dla danej praktyki w zakładzie pracy.

Student ma prawo odbyć część praktyki we własnym gospodarstwie rolnym lub gospodarstwie należącym do jego rodziców. Spełniając odpowiednie warunki (Program Praktyk, Roz. IV, pkt. 2). Student może odbywać praktykę również za granicą.

Istnieje również możliwość zaliczenia wykonywanej pracy, bądź prowadzonej działalności gospodarczej, jako zdobywanie umiejętności praktycznych, jeżeli student udokumentuje rolnicze doświadczenie zawodowe lub prowadzenie rolniczej działalności gospodarczej, w okresie nie krótszym, niż czas trwania praktyki określony programem studiów. Rodzaj wykonywanej pracy bądź prowadzonej działalności gospodarczej musi być jednak zgodny z programem praktyk. Praktykę można odbywać (etapowo) w kilku firmach lub urzędach. Wtedy za czas odbywania praktyki uznaje się sumę czasu praktyk w poszczególnych instytucjach. Podstawowym dokumentem w procedurze weryfikacji osiąganych efektów jest Karta weryfikacji efektów uczenia się. Zakładowy opiekun praktyki ocenia stopień osiągnięcia każdego z zakładanych efektów uczenia się, oraz wystawia opinię i ocenę pracy praktykanta.

Za sprawowanie nadzoru dydaktycznego oraz prawidłowy przebieg praktyki odpowiada uczelniany opiekun praktyk. Uczelniany opiekun praktyk jest wybierany zgodnie z kryteriami opisanymi w procedurze P6 WSZJK, która uwzględnia doświadczenie w pełnieniu funkcji opiekuna praktyk, doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, prowadzenie zajęć dydaktycznych związanych z kierunkiem studiów oraz okres zatrudnienia w Uczelni. Zakres obowiązków uczelnianego opiekuna praktyk określa Regulaminu Praktyk PSW w Białej Podlaskiej. W szczególności do zadań opiekuna praktyk należy zapoznanie studentów z zasadami odbywania i zaliczania praktyk, przeprowadzania hospitacji praktyk oraz współpraca z opiekunami zakładowymi.

Praktyka zaliczana jest na podstawie: prawidłowo prowadzonego Dziennika Praktyk, karty weryfikacji efektów uczenia się oraz opinii zakładowego opiekuna praktyk, w którym student realizował praktykę. Zaliczenie na ocenę praktyk przewidzianych programem studiów jest warunkiem zaliczenia semestru, do którego praktyki zostały przypisane. Zaliczenie praktyk jest odnotowywane w Dzienniku Praktyk w karcie weryfikacji efektów uczenia się oraz w protokole zaliczeniowym.

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej uczestniczyła w realizacji projektu pt. „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, oś III Szkolnictwo Wyższe dla gospodarki i rozwoju. Z kierunku Rolnictwo uczestniczyło w tym projekcie łącznie 31 studentów. W ramach

Projektanci studenci kierunku Rolnictwo realizowali 6-miesięczne praktyki, z czego 3 miesiące 480h w ramach praktyk programowych i 3 miesiące 480h w ramach płatnych praktyk pilotażowych. Dzięki temu studenci zostali lepiej przygotowywani do wejścia na rynek pracy, Uczelnia zaś poszerzyła współpracę z przedsiębiorstwami w wymiarze dydaktycznym.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Szczegółowe zasady rekrutacji określają Uchwały Senatu PSW w Białej Podlaskiej. W roku akademickim 2019/2020 reguluje to Uchwała Senatu nr 17/2019 z dnia 22 maja 2019 w sprawie: wprowadzenia zmian w załączniku do Uchwały nr 33/2018 Senatu PSW w Białej Podlaskiej z dnia 24.05.2018 roku, w sprawie przyjęcia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia w PSW w Białej Podlaskiej w roku akademickim 2019/2020.

Zasady rekrutacji na kierunku Rolnictwo na rok 2019/20 przewidywały następujące rodzaje postępowania kwalifikacyjnego dla studiów I stopnia:

- postępowanie dla kandydatów legitymujących się świadectwem dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego (tzw. nowa matura obowiązująca od 2005 r.);
- postępowanie dla kandydatów legitymujących się świadectwem dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego (tzw. stara matura), lub certyfikatem Matury Międzynarodowej – International Baccalaurete (IB);
- postępowanie dla kandydatów nie będących obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej, legitymujących się opatrzonym apostille lub zalegalizowanym dokumentem uprawniającym do podjęcia studiów wyższych w państwie, w którym zostało wydane i uznane za równoważne z polskim świadectwem dojrzałości.

W PSW w Białej Podlaskiej istnieje także możliwość postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów ubiegających się o przyjęcie na studia I stopnia w wyniku potwierdzania efektów uczenia się, uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Regulamin potwierdzania efektów uczenia się w PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej został zatwierdzony uchwałą Senatu PSW 59/2019 z dnia 13.09.2019r.

O przyjęcie na studia I stopnia mogą starać się także kandydaci, którzy studiowali na takim samym lub zbliżonym/pokrewnym kierunku w innej uczelni. Procedury uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia uzyskanych w innej uczelni, określa WSZJK (procedura P12 wraz załącznikiem 20), a także Regulamin Studiów PSW w Białej Podlaskiej.

Student może przenieść się z innej uczelni, w tym także z uczelni zagranicznej, jeśli uzyska zgodę Rektora uczelni przyjmującej wyrażoną w drodze decyzji oraz jeżeli spełnił obowiązki wynikające z przepisów uczelni, w której uprzednio studiował. Uzyskanie zgody jest możliwe po przedłożeniu przez studenta zgody Rektora macierzystej uczelni oraz dokumentów potwierdzających dotychczasowy przebieg kształcenia. Przyjęci w tym trybie studenci kierunku Rolnictwo zobowiązani są do uzupełnienia różnic programowych wynikających z porównania dotychczas osiągniętych efektów uczenia się z obowiązującym programem studiów dla danego cyklu kształcenia. Wykaz różnic

programowych oraz ostateczny termin ich uzupełnienia ustala kierownik zakładu i akceptuje Prorektor ds. kształcenia i studentów po zasięgnięciu opinii Dziekana. Czas uzupełnienia różnych programowych nie powinien przekroczyć jednego roku akademickiego.

Na pierwszy rok studiów studia I stopnia, z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego, przyjmowani są kandydaci z aktualnym orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którzy legitymują się świadectwem dojrzałości/maturalnym oraz zaświadczeniem lekarskim stwierdzającym o braku przeciwwskazań do studiowania na wybranym kierunku. Na pierwszy rok studiów, z pominięciem postępowania kwalifikacyjnego, przyjmowani są także laureaci i finaliści olimpiad stopnia centralnego, którzy zostają umieszczeni na pierwszych miejscach list rankingowych.

Rekrutacja kandydatów na kierunek Rolnictwo odbywa się na podstawie listy rankingowej tworzonej w oparciu o wyniki egzaminów maturalnych/dojrzałości. Przy tworzeniu listy rankingowej uwzględnia się oceny egzaminu dojrzałości z przedmiotu, z którego kandydat uzyskał najlepszy wynik oraz ocenę z języka nowożytnego, przypisując im odpowiednie wagi. Końcowy wynik podawany jest w skali punktów rekrutacyjnych. Taka formuła zakłada bezstronność warunków rekrutacji zapewniając kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Wszelkie informacje dotyczące rekrutacji znajdują się na stronie Internetowej Uczelni w zakładce kandydat (<http://www.pswbp.pl/index.php/pl/zasady-rekrutacji>). Uczelnia dołożyła wszelkich starań aby dostępność i przejrzystość tych informacji była na wysokim poziomie.

Postępowanie rekrutacyjne prowadzi Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna powołana Zarządzeniem Rektora. Obecnie na Uczelni działa Komisja Rekrutacyjna powołana Zarządzeniem Rektora nr 99/2019, która jest odpowiedzialna za rekrutację na wszystkich kierunkach studiów.

W Uczelni funkcjonują narzędzia (procedury), zgodne z WSZJK, których przedmiotem są zasady i sposoby postępowania związane między innymi z zaliczaniem przedmiotów i egzaminów semestralnych, monitorowaniem i weryfikacją zakładanych i osiągniętych przez studentów efektów uczenia się oraz dokumentowaniem i archiwizowaniem dokumentów potwierdzających osiągnięcie założonych efektów uczenia się (procedury: P9-P11 oraz P13-P16). Monitorowanie i weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów uczenia się obejmuje wszystkie kategorie efektów: wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne i jest prowadzona na różnych etapach kształcenia, poprzez: bieżącą obserwację i ocenę pracy studenta w trakcie realizacji przedmiotu (np. aktywność na zajęciach, udział w realizacji projektów, przygotowanie prezentacji, przygotowanie sprawozdań z ćwiczeń laboratoryjnych itd.), nadzór i ocenę praktyk studenckich, seminariów dyplomowych, egzaminów, egzaminu dyplomowego, oraz przez ocenę pracy dyplomowej. Sposoby weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się określone są w kartach przedmiotów, a nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia jest zobowiązany do weryfikacji ich osiągania stosując metody opisane w kartach przedmiotów. Formy i warunki zaliczenia są zróżnicowane i dostosowane do

specyfiki poszczególnych przedmiotów. Warunki zaliczeń podawane są studentom na pierwszych zajęciach, a terminy egzaminów umieszczane są na stronie Internetowej w zakładce Zakładu, co najmniej na dwa tygodnie przed końcem semestru. Karty przedmiotów umieszczane są na stronie Internetowej Uczelni.

Na kierunku Rolnictwo stosuje się następujące metody weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się: egzamin pisemny (w formie testu, lub opisowej), egzamin ustny, okresowe prace kontrolne - kolokwia ustne lub pisemne, ocena prezentacji przygotowanych indywidualnie lub w grupie, ocena rozwiązań zadań problemowych, ocena sprawozdań z ćwiczeń laboratoryjnych, ocena aktywności i wypowiedzi na zajęciach, obserwacja i ocena realizacji zadań praktycznych, ocena przygotowania pracy dyplomowej i inne metody indywidualnie dobrane przez nauczyciela akademickiego.

Na kierunku Rolnictwo weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się następuje poprzez: zaliczenia i egzaminy (formy te są podane dla każdego przedmiotu w planie studiów), proces dyplomowania, a także w trakcie realizacji procesu dydaktycznego z wykorzystaniem właściwych dla danego przedmiotu metod, technik i narzędzi pracy. Sposoby weryfikacji oceny osiągnięcia zakładanych efektów zależne są od ich kategorii. Weryfikacja osiągnięcia efektów w kategorii narzędzia przyjmuje najczęściej formę pisemnych lub ustnych egzaminów, kolokwii i prac kontrolnych z wykorzystaniem stosownych dla danego przedmiotu typu zadań. Odpowiednio dobrane typy zadań kontrolnych są ukierunkowane na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym, niż sama znajomość faktów i wymagają one od studentów odpowiedniego poziomu zrozumienia nabywanej wiedzy, tj. umiejętności analizy, syntezy, interpretacji oraz samodzielnego rozwiązywania problemów. Wiedzę studentów weryfikuje się również na podstawie ich aktywnego udziału w analizach i dyskusjach wybranych zagadnień podczas zajęć, laboratoriów, czy prezentacji samodzielnie przygotowanych opracowań. Sposoby weryfikacji efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych obejmują ocenę przygotowywanych przez studentów prac laboratoryjnych i projektowych, w tym prezentacji z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych oraz inne formy pozwalające zweryfikować umiejętności praktyczne np. rozwiązanie zadań praktycznych. Istotną rolę odgrywa również bieżąca ocena pracy studentów na zajęciach, ich aktywności i udziału w ćwiczeniach, laboratoryjnych i projektowych, pracy indywidualnej i w grupach, w tym rozwiązywania zadań wymagających umiejętności analizy, syntezy i twórczej interpretacji.

Warunki potwierdzania efektów uczenia się studenta przychodzącego z innej uczelni (w tym z uczelni zagranicznej) oraz studenta PSW, np. wznawiającego studia lub studiującego pokrewny kierunek określa procedura P12 WSZJK wraz z załącznikami 20 i 21. Potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów odbywa się natomiast na zasadach określonych w Regulaminie potwierdzania efektów uczenia się w PSW im. Papieża Jana Pawła II

w Białej Podlaskiej, który został zatwierdzony Uchwałą Senatu PSW numer 59/2019 z dnia 13.09.2019 r. Zgodnie z zapisami tego regulaminu, potwierdzenie efektów uczenia się jest odpłatne. Zasady pobierania opłat za to postępowanie określone są w Zarządzeniu Rektora nr 75/2019 z dnia 18.09.2019 r.

Osiąganie poszczególnych efektów uczenia się może być weryfikowane za pomocą więcej, niż jednego narzędzia. Wszystkie prace studentów powstałe w toku studiów (kolokwia, testy, sprawdziany, sprawozdania, prace projektowe, prace zaliczeniowe) i inne materiały potwierdzające osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się są gromadzone i przechowywane w Uczelni przez okres 1 roku od zakończenia semestru. Przechowywanie prac etapowych studentów odbywa się zgodnie z WSZJK, procedurą P11 - *Przechowywanie dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie efektów uczenia się* (wraz z załącznikiem 19 - *Zestawienie prac etapowych potwierdzających osiągnięcie efektów uczenia się*), w sposób uporządkowany, tj. w zapieczętowanej teczce lub kopercie opisanej nazwą kierunku i specjalności, nazwą przedmiotu, roku akademickiego, roku i semestru oraz trybu studiów, datą zakończenia semestru, w którym realizowany był przedmiot oraz imieniem i nazwiskiem nauczyciela prowadzącego przedmiot.

W teczce lub kopercie przechowuje się:

- kartę przedmiotu, w oparciu o którą był prowadzony przedmiot;
- listę studentów uczęszczających na zajęcia;
- treść zadań/problemów lub listę pytań, jeśli forma sprawdzenia jest ustna;
- listę ocen/wyników punktowych studentów;
- prace etapowe studentów potwierdzające osiągnięcie efektów uczenia się.

Ważnym elementem procesu weryfikacji efektów uczenia się kierunku Rolnictwo są przewidziane programem studiów praktyki zawodowe. W czasie ich odbywania studenci mają możliwość praktycznego zastosowania wiedzy i umiejętności zdobytych podczas zajęć na Uczelni. Sposób weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanych podczas praktyk zawodowych kierunku Rolnictwo opisany jest szczegółowo w programach praktyk (kierunkowej I, kierunkowej II i zawodowej). Weryfikacja odbywa się na dwóch poziomach: z poziomu zakładowego opiekuna praktyki oraz z poziomu uczelnianego opiekuna praktyk. Kluczowym dokumentem w procedurze weryfikacji zakładanych efektów uczenia się dla praktyk jest Karta weryfikacji efektów uczenia się, w której zakładowy opiekun praktyk potwierdza osiągnięcie każdego z założonych dla danej praktyki efektów uczenia się wpisując przy tym metodę jego weryfikacji (np. obserwacja pracy studenta, rozmowa z praktykantem, ocena wykonywania konkretnych zadań itp.) według kryteriów opisanych w programie praktyk. Elementem tej karty jest również pisemna opinia zakładowego opiekuna

praktyki, potwierdzająca wykonanie programu praktyk, w tym osiągnięcie przez studenta efektów uczenia się zakładanych w programie.

Praktykę zalicza uczelniany opiekun praktyki na podstawie dostarczonych przez studenta dokumentów, potwierdzających zgodność przebiegu i rezultatów odbytej praktyki z programem praktyki oraz osiągnięcie zakładanych dla praktyki efektów uczenia się. W skład wymaganych do zaliczenia dokumentów wchodzi: Dziennik praktyk oraz opatrzone własnoręcznym podpisem, zaakceptowane i podpisane przez zakładowego opiekuna praktyk sprawozdanie z realizacji praktyki. Przy ocenie praktyk uwzględnia się również opinię i ocenę praktyki dokonaną przez zakładowego opiekuna praktyk zawartą w Karcie weryfikacji efektów uczenia się. Po dokonaniu weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się oraz zaliczeniu danej praktyki, uczelniany opiekun praktyk przekazuje dokumentację do Sekcji Praktyk Studenckich i Biura Karier.

W okresie zaliczeniowym, którym jest semestr, student zobowiązany jest uzyskać zaliczenie wszystkich zajęć i praktyk przewidzianych planem studiów oraz złożyć obowiązujące egzaminy i uzyskać wymaganą liczbę punktów ECTS. Zaliczenie uzyskuje się na ostatnich zajęciach w okresie rozliczeniowym. Jeżeli wykład kończy się egzaminem, zaliczenia wykładu dokonuje się przez wpis oceny z egzaminu. Natomiast warunkiem zaliczenia seminarium w ostatnim semestrze studiów jest przedłożenie promotorowi pracy dyplomowej.

Egzaminy odbywają się w czasie sesji egzaminacyjnej. Termin egzaminu ustala prowadzący zajęcia, termin wymaga akceptacji Kierownika Zakładu i Dziekana Wydziału. Wyniki egzaminów i zaliczeń wpisywane są odpowiednio przez egzaminatora i prowadzącego zajęcia do elektronicznego protokołu na Platformie Wirtualna Uczelnia. O wynikach egzaminów studenci informowani są bezpośrednio i indywidualnie poprzez Platformę Wirtualna Uczelnia.

Zaliczenia zajęć dydaktycznych dokonuje prowadzący zajęcia nie później, niż w ostatnim tygodniu zajęć każdego semestru, a następnie wypełnia protokół zaliczeniowy w elektronicznym systemie ewidencjonowania osiągnięć studenta. Poprzez ten system studenci mają stały dostęp do informacji o wynikach egzaminów i zaliczeń.

Zgodnie z Regulaminem Studiów (§ 26 i 27) student ma prawo wglądu do swojej pracy. Wgląd taki może nastąpić do 14 dni od ogłoszenia wyników, ale termin ten może być wydłużony za zgodą Prorektora ds. kształcenia i studentów.

Na kierunku Rolnictwo weryfikacja osiągania końcowych efektów uczenia się następuje w procesie dyplomowania. Przez pojęcie „dyplomowanie” rozumie się zespół działań dydaktycznych oraz czynności organizacyjnych mających na celu przygotowanie pracy dyplomowej przez studenta oraz jej oceną i przeprowadzenie egzaminu dyplomowego kończącego studia. Wymogi formalne i zasady pisania pracy dyplomowej zostały szczegółowo określone w WSZJK (procedura P13 - *Proces*

dyplomowania wraz z załącznikiem 22 do WSZJK (P13) - *Zasady pisania prac dyplomowych*). Podstawę prawną dyplomowania stanowi Regulamin Studiów PSW w Białej Podlaskiej.

Temat pracy dyplomowej jest ustalany przez promotora w porozumieniu ze studentem i weryfikowany przez Kierownika Zakładu - Załącznik 23 do WSZJK (P13) - *Karta pracy dyplomowej*. Temat pracy i nazwisko promotora są wprowadzane do Systemu BAZUS. Zestawienie tematów wygenerowane z systemu BAZUS zostaje zaopiniowane przez Dziekana, a następnie przedłożone Prorektorowi ds. kształcenia i studentów do akceptacji i zatwierdzone przez Senacką Komisję Jakości Kształcenia (SKJK). Tytuł pracy dyplomowej zatwierdzony przez SKJK może być zmieniony na podstawie oświadczenia promotora po uprzednim zaopiniowaniu przez Dziekana Wydziału i akceptacji przez Prorektora ds. kształcenia i studentów - Załącznik 24 do WSZJK (P13) – *Oświadczenie promotora w sprawie zmiany tytułu pracy dyplomowej*.

Praca dyplomowa jest przygotowywana samodzielnie przez studenta, pod kierunkiem promotora. Jej temat powinien być związany z kierunkiem kształcenia studenta. Student wraz z pracą dyplomową składa oświadczenie potwierdzające samodzielność wykonania pracy i zgodność wersji elektronicznej z wersją papierową oraz oświadczenie, że praca nie była wcześniej przedmiotem procedur związanych z uzyskaniem tytułu zawodowego.

Tematyka prac dyplomowych kierunku Rolnictwo wpisuje się w zakres badań naukowych pracowników Zakładu Rolnictwa i związana jest bardzo często z przeprowadzeniem badań i opracowaniem ich wyników (praca badawcza). Większość prac inżynierskich stanowią jednak prace projektowe, ekspertyzy lub analizy dostępnych danych. Zalecaną formą pracy jest przygotowanie projektu rozwiązania określonego problemu praktycznego (praca projektowa).

Praca dyplomowa podlega ocenie przez promotora i recenzenta wyznaczonych przez Prorektora ds. kształcenia i studentów. Recenzent oraz promotor przygotowują opinię na temat złożonej pracy na formularzu oceny pracy dyplomowej (Załącznik 27 do WSZJK (P13) - *Ocena pracy dyplomowej*) i składają je Kierownikowi Zakładu przed planowanym terminem egzaminu dyplomowego. Praca dyplomowa podlega również weryfikacji antyplagiatowej za pomocą Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) (procedura P14 do WSZJK - *Procedura antyplagiatowa*). Za weryfikację antyplagiatową pracy odpowiada promotor, który musi tego dokonać w okresie nieprzekraczającym 1 tygodnia od otrzymania pracy od studenta. Wsparcia w zakresie administrowania kontami w JSA udziela pracownik Działu Teleinformatycznego Uczelni. Studia pierwszego stopnia na kierunku Rolnictwo kończą się egzaminem dyplomowym. Zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego określa procedura P13 do WSZJK - *Proces dyplomowania* i Regulamin Studiów. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:

- zaliczenie wszystkich przedmiotów i praktyk zawodowych przewidzianych w programie studiów,

- złożenie wszystkich egzaminów przewidzianych programem studiów,
- zdobycie, co najmniej: 210 punktów ECTS,
- złożenie do dziekanatu w terminie najpóźniej do 7 dni przed egzaminem dyplomowym wymaganych dokumentów,
- uzyskanie pozytywnej oceny z pracy dyplomowej,
- uzyskanie dopuszczającego wyniku w postępowaniu antyplagiatowym.

Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Prorektora ds. kształcenia i studentów, w skład której wchodzi: przewodniczący, promotor i recenzent. Egzamin dyplomowy powinien odbywać się w terminie nieprzekraczającym jednego miesiąca od daty złożenia pracy dyplomowej. Termin egzaminu zostaje podany do wiadomości studentów i ogłoszony na stronie Internetowej Uczelni. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Po prezentacji pracy dyplomowej student odpowiada na trzy pytania, w tym jedno dotyczące pracy zadane przez recenzenta i dwa kierunkowe wylosowane z puli przygotowanych i podanych studentom pytań. Ocena egzaminu dyplomowego stanowi średnią arytmetyczną ocen uzyskanych z odpowiedzi na pytania. Zestaw pytań egzaminacyjnych jest podawany do wiadomości studentów i ogłaszany na stronie Internetowej Uczelni. Otrzymanie oceny niedostatecznej z odpowiedzi na co najmniej jedno pytanie, skutkuje oceną niedostateczną z egzaminu dyplomowego. Przy ocenie egzaminu dyplomowego stosuje się skalę ocen obowiązującą w Uczelni. Ocenę z egzaminu dyplomowego ustala przewodniczący komisji po zasięgnięciu opinii pozostałych jej członków. Końcowy wynik studiów jest średnią ważoną, na którą składają się następujące elementy: średnia arytmetyczna uzyskana podczas całego toku studiów (waga 0,6), ocena z pracy dyplomowej (waga 0,2) oraz ocena z egzaminu dyplomowego (waga 0,2). Dokładny sposób obliczenia ostatecznego wyniku studiów określony jest w § 42 Regulaminu Studiów PSW w Białej Podlaskiej. Po zakończonym egzaminie komisja egzaminacyjna wypełnia protokół egzaminu dyplomowego, który następnie zostaje przekazany wraz z dokumentacją do dziekanatu. Prace dyplomowe natomiast są przekazywane do archiwum PSW, a ich forma elektroniczna do systemu POLON.

Prorektor ds. kształcenia i studentów po opinii Dziekana, na wniosek promotora lub na wniosek studenta, może wydłużyć termin złożenia pracy dyplomowej do trzech miesięcy. Warunkiem jest przedłożenie oświadczenia promotora o dopuszczeniu pracy do procedury antyplagiatowej.

Zgodnie z procedurą P15 do WSZJK - *Ocena jakości procesu dyplomowania*, po zakończeniu procesu dyplomowania, w okresie nie dłuższym, niż 3 miesiące, Komisja Procesu Dyplomowania na Wydziale Nauk Technicznych (powołana Uchwałą Senatu PSW 113/2019) dokonuje weryfikacji trzech losowo wybranych prac dyplomowych pod względem oceny zgodności dokumentacji egzaminu dyplomowego z Regulaminem Studiów i WSZJK. Po zakończeniu oceny jakości procesu dyplomowania, Komisja Procesu Dyplomowania sporządza sprawozdanie i przekazuje Senackiej

Komisji Jakości Kształcenia (SKJK), która sporządza zestawienie zbiorcze i przekazuje do wiadomości Prorektora ds. kształcenia i studentów.

W ramach monitoringu osiągania zakładanych efektów uczenia się dokonywana jest okresowa analiza liczby studentów kierunku Rolnictwo z zaliczeniem warunkowym i powtarzających semestr w danym roku akademickim (Załącznik 17 do WSZJK (P10) - *Odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym i powtarzających semestr*) oraz analiza ocen studentów w sesji zimowej i letniej w danym roku akademickim (Załącznik 18 do WSZJK (P10) - *Zestawienie ocen sesji*). Zestawienie powyższych danych generowane jest przez Kierownika Dziekanatu z akademickiego Systemu Obsługi Szkół Wyższych BAZUS, które następnie w formie raportu zostają przekazywane Prorektorowi ds. kształcenia i studentów. Analiza tych danych w roku akademickim 2018/2019 wskazuje, iż na kierunku Rolnictwo zaliczenie warunkowe otrzymał 1 student (1 student w semestrze letnim), żaden student nie powtarzał semestru.

Na osiąganie przez studentów kierunku Rolnictwo efektów uczenia się w cyklu kształcenia wskazuje ich aktywność w kole naukowym. Studenckie Koło Naukowe Studentów Zakładu Rolnictwa swoje cele realizuje poprzez aktywne uczestnictwo w konferencjach organizowanych przez uczelnię, rozwijanie współpracy naukowej z innymi ośrodkami naukowymi, prowadzenie przez członków prac badawczych, organizację i udział w spotkaniach naukowych, szkoleniowych, warsztatach i konferencjach oraz rozwijanie innych form aktywności naukowej studentów Rolnictwa poszerzających ich zainteresowania związane z programem naukowo-dydaktycznym. Studenci kierunku Rolnictwo są autorami lub współautorami publikacji naukowych.

W Uczelni funkcjonuje także Stowarzyszenie Absolwentów PSW w Białej Podlaskiej, które powstało między innymi z inicjatywy absolwentów Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, którzy dostrzegli potrzebę dalszej współpracy i rozwoju. Stowarzyszenie zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 22 października 2014 roku. Siedzibą Stowarzyszenia jest miasto Biała Podlaska, zaś terenem działalności obszar Rzeczypospolitej Polskiej. Stowarzyszenie zrzesza osoby fizyczne i prawne. Zostało zawiązane dla realizacji i propagowania integracji wśród absolwentów PSW w Białej Podlaskiej oraz przyczyniania się do dalszego rozwoju i wzajemnej pomocy w sytuacjach życiowych i zawodowych członków Stowarzyszenia. Celem Stowarzyszenia jest działalność na rzecz promocji i rozwoju Uczelni, w tym prowadzenie doradztwa i pośrednictwa personalnego i zawodowego oraz wspieranie inicjatyw naukowych, samokształceniowych i gospodarczych jego członków.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

- inicjowanie i organizowanie zebrań,
- organizowanie spotkań integracyjnych w celu wymiany spostrzeżeń i doświadczeń życiowych,

- nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z innymi stowarzyszeniami o podobnym profilu,
- wzajemną pomoc w zdobywaniu i pogłębianiu wiedzy oraz stosowaniu jej w praktyce,
- organizowanie seminariów, zjazdów, konferencji i szkoleń mających na celu rozwój zawodowy, intelektualny i kulturalny,
- udział w otwartych wykładach, sesjach, konferencjach, uroczystościach uczelnianych,
- działalność popularyzatorską, wydawniczą, edukacyjną.

Przykładem działalności Stowarzyszenia Absolwentów PSW w Białej Podlaskiej jest I zjazd Absolwentów kierunku Rolnictwo, zorganizowany w dniu 25 czerwca 2015 roku. Wydarzenie to upamiętniono Wydawnictwem okolicznościowym Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, pt. *Siedem lat kształcenia rolniczego w Białej Podlaskiej*, którego współautorami są absolwenci kierunku Rolnictwo PSW.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Na kierunku Rolnictwo w roku akademickim 2019/2020 zajęcia prowadzi 22 nauczycieli akademickich:

Stanowiska wg grupy	Liczba nauczycieli akademickich	Forma zatrudnienia	
		umowa o pracę	umowa cywilno-prawna
Badawczo-dydaktyczna			
dr hab./prof. PSW	3	3	-
doktor/adiunkt	2	2	-
Dydaktyczna			
profesor	3	2	1
doktor/adiunkt	7	6	1
mgr inż./mgr	7	2	5
Razem:	22	15	7

Zgodnie z misją i strategią Uczelni nauczyciele akademicy prowadzą badania naukowe w obszarze tematyki nauk rolniczych, zgodne z kierunkiem studiów i profilem dyplomowania.

Znaczący dorobek naukowy mierzony liczbą recenzowanych publikacji związany jest z dziedziną nauk rolniczych, dyscypliną rolnictwo i ogrodnictwo, zootechniką i rybactwem, technologią żywności i żywienia, weterynarią, dziedziną nauk inżynieryjno-technicznych, dyscypliną inżynieria lądowa i transport, dziedziną nauk ścisłych i przyrodniczych, dyscypliną matematyka, dziedziną nauk społecznych, dyscypliną ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości, nauki socjologiczne i psychologia. Tematyka badań jest zgodna z tematyką zajęć dydaktycznych prowadzonych na kierunku Rolnictwo i przyporządkowaniem kierunkowych efektów uczenia się do dyscyplin naukowych.

Osoby spoza Zakładu Rolnictwa z tytułem zawodowym magistra prowadzące zajęcia na kierunku Rolnictwo to w większości nauczyciele z doświadczeniem zawodowym (praktycznym), a także lektorzy języków obcych, pracownicy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu PSW.

Zgodnie z wymogami określonymi w art. 73 ust.1 i 2 pkt.1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wśród 22 nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Rolnictwo 16 osób zatrudnionych jest w PSW jako w podstawowym miejscu pracy. Osoby te realizują ponad 50% wszystkich zajęć dydaktycznych.

Wykaz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Rolnictwo w bieżącym roku akademickim, w tym nauczycieli deklarujących pracę na Uczelni jako podstawowym miejscu pracy znajduje się w załączniku *Charakterystyka nauczycieli akademickich*.

Większość nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku Rolnictwo ma doświadczenie zawodowe z zakresu rolnictwa zdobyte poza uczelnią wyższą. Są to nauczyciele posiadający doświadczenie praktyczne w prowadzeniu własnych gospodarstw rolniczych oraz nauczyciele praktycy, którzy jednocześnie są zatrudnieni, np. w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Ciciborze Dużym, Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, Przedsiębiorstwie Wola-Pasze w Białej Podlaskiej, czy Zakładzie Rolno-Handlowym Cieleśnica Sp. z o.o. w Cieleśnicy. Doświadczenie to jest kompatybilne z umiejętnościami i kompetencjami społecznymi wskazanymi w opisie efektów uczenia się na kierunku Rolnictwo. Kompetencje naukowe oraz zawodowe kadry dydaktycznej umożliwiają przekazywanie zarówno teoretycznych aspektów wiedzy, jak i kształtowanie oraz rozwijanie praktycznych umiejętności związanych z rolnictwem.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku Rolnictwo podwyższają swoje kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w wielu szkoleniach z zakresu doskonalenia umiejętności dydaktycznych, między innymi uczestniczyli w szkoleniach realizowanych w ramach następujących Projektów:

- Projekt „Wymagam od siebie – nowe kompetencje kadry dydaktycznej PSW” realizowany w latach 2017-2019 umożliwił podniesienie kompetencji dydaktycznych w zakresie innowacyjnych umiejętności dydaktycznych (metodą projektu edukacyjnego, metodą Webquest, Fleeped Learning oraz Peer Learning), rozwój kompetencji informatycznych w zakresie wykorzystania programu Statistica w dydaktyce oraz wykorzystania platformy e-learningowej w dydaktyce.
- Projekt „PSW - uczelnia z przyszłością” (NR POWR. 03.05.00-00-Z103/17). Celem Projektu było podnoszenie umiejętności dydaktycznych, prezentacyjnych oraz kompetencji informatycznych kadry dydaktycznej. Szkolenia prowadzili trenerzy z poza Uczelni wyłaniani w ramach procedury przetargowej. Szkolenia miały charakter warsztatowy i kończyły się post testem. Tematyka szkoleń:
 - a) Metody aktywne w pracy wykładowcy akademickiego,
 - b) Umiejętność pracy z grupą,
 - c) Profesjonalne wystąpienia publiczne,
 - d) Technologie informacyjno-komunikacyjne w pracy dydaktycznej,
 - e) Skuteczne i umiejętne posługiwanie się własnym głosem.
- Projekt *Stawiamy na Rozwój Zintegrowany*. POWR.03.05.00-00-Z009/18-00. Celem projektu jest podnoszenie kompetencji kadry dydaktycznej. W ramach Projektu nauczyciele

prowadzący zajęcia na kierunku Rolnictwo uczestniczyli w szkoleniu: *Design thinking – myślenie projektowe*.

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia jest transparentny, co uwidacznia procedura P2 - *Dobór kadry do prowadzenia zajęć dydaktycznych* WSZJK. Za dobór kadry odpowiada Dziekan, Kierownik Zakładu oraz Zespół Jakości Kształcenia. Kryteria doboru nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na kierunku Rolnictwo uwzględniają osiągnięcia praktyczne zdobyte poza Uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne i badawcze. W związku z kształceniem praktycznym na kierunku Rolnictwo istotnym aspektem w polityce kadrowej jest zatrudnianie osób posiadających doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią. Przy obsadzie przedmiotów kształtujących umiejętności praktyczne uwzględnia się szczególnie kompetencje praktyczne, które są wstępnym i podstawowym warunkiem do przydzielenia takich przedmiotów. Plan obsady zajęć dydaktycznych tworzony jest do 1 maja bieżącego roku. Przy obsadzie zajęć dydaktycznych, poza doświadczeniem praktycznym i dydaktycznym, uwzględniane są także wyniki oceny prowadzenia zajęć dydaktycznych dokonane w badaniach ankietowych przez studentów. Wzory kwestionariusza ankiety stanowią: załącznik nr 6A do WSZJK (*Ocena prowadzącego zajęcia przez studenta*) i 6B (*Ocena realizacji zajęć dydaktycznych przez studenta*) procedury P3 - *Ocena prowadzącego zajęcia i realizacji zajęć dydaktycznych*. Elementami branymi pod uwagę przy obsadzie zajęć dydaktycznych są także wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych. Kierownik Zakładu przygotowuje harmonogram hospitacji zajęć dydaktycznych do 30 października każdego roku akademickiego. Każdy nauczyciel hospitowany jest nie rzadziej, niż raz na dwa lata. Wzór protokołu z hospitacji stanowi załącznik nr 7 (*Protokół z hospitacji zajęć dydaktycznych*) do WSZJK w ramach procedury P4 – *Hospitacja zajęć dydaktycznych*.

Okresowa ocena nauczycieli akademickich ma znaczenie nie tylko przy przydziale zajęć, ale również służy monitorowaniu i podwyższaniu kompetencji dydaktycznych. Senacka komisja ds. okresowej oceny nauczycieli akademickich dokonuje analizy ocen kadry dydaktycznej. Ocena obejmuje 3 ostatnie lata i jest dokonywana na podstawie następujących ocen częściowych:

- ocena działalności badawczej,
- ocena działalności dydaktycznej,
- ocena działalności organizacyjnej.

W ocenie działalności badawczej brane są pod uwagę publikacje naukowe, realizowane granty, patenty i wdrożenia, udział w konferencjach naukowych, uczestnictwo w komitetach naukowych lub organizacyjnych konferencji, recenzje oraz uzyskane tytuły i stopnie naukowe. Ważnym elementem oceny jest liczba i jakość publikacji afiliowanych przy PSW.

W ocenie działalności dydaktycznej bierze się pod uwagę wyniki ankiet studentów oceniających pracę dydaktyczną oraz wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych. Uwzględnia się również zdobywanie

wiedzy praktycznej oraz podnoszenie kompetencji dydaktycznych oraz prowadzenie zajęć w języku obcym. Ocena działalności i aktywności organizacyjnej uwzględnia pełnione na Uczelni funkcje oraz członkostwo w organizacjach lub towarzystwach naukowych. Wzór kwestionariusza oceny okresowej nauczyciela akademickiego stanowi załącznik nr 8 (*Arkusz oceny okresowej nauczyciela akademickiego*) do WSZJK w ramach procedury P5 – *Ocena okresowa nauczyciela akademickiego*.

Kompleksowa ocena nauczycieli akademickich uwzględniająca zarówno ocenę działalności dydaktycznej, jak naukowej i organizacyjnej, doświadczenia zdobytego poza uczelnią oraz wyniki ankiet studenckich i hospitacji zajęć dydaktycznych służy nie tylko monitorowaniu i doskonaleniu procesu kształcenia, ale także rozwijaniu kompetencji kadry i planowaniu indywidualnych ścieżek rozwojowych.

PSW poprzez politykę kadrową wspiera z jednej strony aktywność naukową, zdobywanie tytułów i stopni naukowych, podnoszenie kwalifikacji dydaktycznych, a z drugiej strony wspiera również rozwijanie kompetencji praktycznych. Dzięki temu studenci mają dostęp do najnowszych badań w dziedzinie rolnictwa oraz mają zapewniony wysoki poziom merytoryczny nauczania przy jednoczesnym rozwijaniu kompetencji praktycznych. Dodatkowo jeden z nauczycieli akademickich kierunku Rolnictwo jest współautorem skryptu *Materiałów do ćwiczeń z chemii nieorganicznej dla studentów kierunku Rolnictwo*, wydane w 2019 roku przez Wydawnictwo PSW.

Rozwój naukowy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Rolnictwo widoczny jest w ich aktywnym udziale w projektach badawczych realizowanych w ramach badań statutowych lub grantów wewnętrznych prowadzonych w latach 2017-2019. W tym czasie prowadzono badania naukowe w ramach następujących tematów:

- a) *Analiza stanu wód naturalnych na terenach rolniczych w województwie lubelskim pod względem występowania zanieczyszczeń wybranymi pestycydami,*
- b) *Zastosowanie mikroskopu sił atomowych (AFM) w ocenie własności nanomechanicznych *Candida spp.*,*
- c) *Analiza jakościowa i ilościowa wybranych produktów spożywczych i kosmetyków pod kątem zawartości witamin rozpuszczalnych w tłuszczach oraz mikro i makroelementów,*
- d) *Metale ciężkie i substancje antyżywniowe w ziemniaku uprawianym wzdłuż szlaków komunikacyjnych,*
- e) *Plonowanie i cechy jakościowe ziemniaka jadalnego (*Solanum tuberosum* L.) w warunkach stosowania bioregulatorów i herbicydu,*
- f) *Wpływ stopnia rozcieńczenia ejakulatu na przeżywalność i zdolność zapładniającą plemników,*
- g) *Ocena poziomu przeciwciał przeciwko wirusowi zapalenia wątroby typu E (HEV) w surowicach zwierząt rezerwuarnych i osób z grupy ryzyka wystąpienia WZW typu E,*

- h) *Rozwój turystyki wiejskiej w dolinie Bugu po stronie Polski i Białorusi,*
- i) *Ekologizacja rolnictwa a rozwój agroturystyki na obszarach pogranicza Polski wschodniej.*

Wyniki badań naukowych nauczycieli Zakładu Rolnictwa publikowane są w wysoko punktowanych międzynarodowych czasopismach naukowych między innymi takich, jak: *Acta Agriculturae Scandinavica, Applied Ecology and Environmental Research, Climate Research, Emirates Journal of Food and Agriculture European Journal of Agronomy, Fresenius Environmental Bulletin, Journal of the Saudi Society of Agricultural Sciences, Romanian Agricultural Research, Theoretical and Applied Climatology, Turkish Journal of Zoology i innych.*

Wspieranie rozwoju naukowego przejawia się w powołaniu w strukturze organizacyjnej uczelni zawodowej, prowadzącej kształcenie na profilu praktycznym, Prorektora ds. nauki. Monitoruje on i wspiera rozwój naukowy pracowników i nadzoruje proces ewaluacji dyscyplin naukowych, a jednocześnie koordynuje wydatkowanie środków z Funduszu Nauki. Od roku akademickiego 2019/2020 na Uczelni istnieje Fundusz Rozwoju Nauki. Zgodnie z Uchwałą Senatu 112/2019 przyznane są środki finansowe na Fundusz rozwoju nauki w wysokości 10% wartości subwencji przewidzianej na rok 2020. Fundusz stworzony został z przeznaczeniem na realizację wydatków związanych z: wynagrodzeniami nauczycieli akademickich zatrudnionych w grupie pracowników badawczych oraz badawczo-dydaktycznych, realizację projektów związanych z prowadzeniem badań naukowych, stypendiami naukowymi, rozwojem naukowym pracowników w tym: finansowaniem przewodów doktorskich i habilitacyjnych, oraz postępowaniami o nadanie tytułu profesora, a także udziałem w konferencjach, szkoleniach i kursach o charakterze naukowym, pokrywaniem kosztów publikacji w renomowanych czasopismach naukowych, ponoszeniem kosztów związanych z ich tłumaczeniem, utrzymaniem działalności wydawniczej, oraz innych związanych z rozwojem zawodowym pracowników i działalnością naukową.

O rozwoju naukowym pracowników prowadzących zajęcia na kierunku Rolnictwo świadczy fakt, że jeden z nauczycieli akademickich uzyskał w 2019 roku habilitację w dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo. Pracownicy kierunku Rolnictwo są wielokrotnymi laureatami w konkursach stypendialnych JM Rektora PSW za działalność naukową. W ostatnich trzech latach (2017-2019) przyznano im: 3 nagrody Rektora I stopnia, 2 nagrody Rektora II stopnia oraz 3 nagrody III stopnia za działalność naukowo-organizacyjną oraz w 2019 roku jednego z nauczycieli akademickich wyróżniono nagrodą JM Rektora PSW za działalność dydaktyczną. W roku akademickim 2019/2020 nauczycielom prowadzącym zajęcia na kierunku Rolnictwo wręczono: Złoty Medal za Długoletnią Służbę, oraz Medal Komisji Edukacji Narodowej.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku Rolnictwo aktywnie uczestniczą w wymianie międzynarodowej. Pracownicy regularnie wyjeżdżają do instytucji i uczelni partnerskich na wyjazdy szkoleniowe oraz dydaktyczno-szkoleniowe.

Należy podkreślić, że realizowana polityka kadrowa PSW obejmuje również zasady rozwiązywania problemów i reagowania na zagrożenia. Obowiązujący Regulamin Przeciwdziałania Mobbingowi, Dyskryminacji i Molestowaniu Seksualnemu Pracowników i Studentów umożliwia systemowe reagowanie na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec nauczycieli akademickich i innych pracowników prowadzących kształcenie na kierunku Rolnictwo.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Bazę materialną i dydaktyczną PSW w Białej Podlaskiej stanowi nowoczesny kampus uczelniany zlokalizowany przy ul. Sidorskiej, który spełnia wszystkie wymogi BHP i przeciwpożarowe. W skład tego kampusu wchodzi:

1) Trzy budynki dydaktyczne:

- a. *budynek dydaktyczny przy ul. Sidorskiej 95/97* – budynek Rektoratu o powierzchni użytkowej ponad 11.000 m², posiadający 50 pomieszczeń dydaktycznych, w tym: 37 sal wykładowych i ćwiczeniowych, 8 pracowni komputerowych oraz 6 auli na ponad 1 000 miejsc, w tym duża aula na 400 miejsc. W budynku znajdują się pomieszczenia rektoratu i kancelarii uczelni, Kwestura, Dział kadr, Dziekanat Wydziału Nauk o Zdrowiu, Wydziału Nauk Technicznych, Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych oraz Wydziału Nauk Ekonomicznych, Sekcja Praktyk Studenckich i Biura Karier, Sekcja Nauki i Wydawnictw, pomieszczenia dla kadry dydaktycznej i pokoje pracowników administracyjnych, klub studencki i stołówka studencka.
- b. *budynek dydaktyczny przy ul. Sidorskiej 102* o powierzchni użytkowej 2.741 m², posiadający 25 sal wykładowych i ćwiczeniowych, w tym 2 aule i 8 pracowni. W budynku mieszczą się zakłady Wydziału Nauk o Zdrowiu oraz Wydziału Nauk Społecznych i Humanistycznych oraz biblioteka.
- c. *hala sportowa z częścią dydaktyczną i boiskiem*. Hala sportowa o wymiarach boiska 52 x 31,8 m mieści: widownię na około 700 osób, ściankę wspinaczkową o wysokości 12,5 m i szerokości 30 m, zaplecze: sala fitness, siłownia, pomieszczenia odnowy biologicznej. W części dydaktycznej hali sportowej znajduje się 11 sal dydaktycznych z zapleczeniami oraz 4 aule o pojemności od 60 do 100 miejsc. Znajdują się tutaj pomieszczenia zakładów Wydziału Nauk o Zdrowiu i Zakładu Rolnictwa. Łączna powierzchnia hali sportowej oraz części dydaktycznej wynosi 6.165 m².

Baza dydaktyczno-naukowa służąca realizacji procesu kształcenia na kierunku Rolnictwo, a także badaniom naukowym, prowadzonym przez pracowników Zakładu Rolnictwa ma charakter kompleksowy. Składa się na nią szereg nowoczesnych laboratoriów, sal ćwiczeniowych oraz auli wykładowych. Wszystkie sale dydaktyczne, w których studenci kierunku Rolnictwo mają zajęcia to przestronne sale ćwiczeniowe, które mają powierzchnię od około 40 m² i więcej, dobierane są one w zależności od liczebności grupy, aule wykładowe mają pojemność około 100 osób. Wyposażone są w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć: zamontowane są w nich nowoczesne projektory multimedialne, dodatkowo, część sal wyposażona jest w system nagłośnienia. Wykorzystanie technik audiowizualnych w procesie kształcenia umożliwia szybkie i jasne przekazywanie wiedzy studentom.

Wszystkie sale do ćwiczeń laboratoryjnych wyposażone są w stanowiska do pracy indywidualnej lub grupowej, które zaopatrzone są w niezbędne pomoce dydaktyczne.

Laboratorium Chemii (sala 104H) – laboratorium przygotowane jest do realizacji zajęć praktycznych z (biochemii, chemii, botaniki, chemii rolnej, gleboznawstwa) laboratorium wyposażone w dygestorium, zestaw do destylacji wody, spektrofotometr, wagi elektroniczne, mikroskopy i binokulary oraz preparaty mikroskopowe, zestawy do oznaczania gleby, zestawy skał i minerałów, miernik do oznaczania chlorofilu SPAD, refraktometry, pH-metry, suszarka laboratoryjna, wzornik nawozów, odpowiednie odczynniki chemiczne, szkło analityczne i miarowe, sprzęt laboratoryjny do analizy klasycznej oraz instrumentalnej (biurety elektroniczne, wirówki, łaźnia wodna). Powierzchnia Sali 104H wynosi 57,47 m², znajdują się w niej 22 stanowiska dla studentów.

Pracownia Produkcji Rolniczej I (sala 106H) – w pracowni odbywają się zajęcia audytoryjne i laboratoryjne z przedmiotów: Agrometeorologia, Technika rolnicza, Ekologiczny chów zwierząt, Łąkarstwo, Hodowla roślin i nasiennictwa. Sala wyposażona jest w materiały konstrukcyjne, części maszyn, urządzeń i silników (benzynowego i disla) oraz podręczne zbiory norm i rysunków wzorcowych niezbędnych do realizacji programów kształcenia, zestaw 4 mierników do pomiarów środowiskowych, termohigrometr, barometr, miernik prędkości i kierunku wiatru. Ponadto w sali jest możliwość odczytu parametrów powietrza, wiatru, gruntu oraz zanieczyszczenia powietrza, zestaw modeli energii odnawialnej, kolczyki dla bydła i świń, poskromy dla trzody chlewnej, poskromy dla bydła i koni, różnego rodzaju uchwyty dla bydła, termometry, dudka nosowa. Powierzchnia Sali 106H wynosi 55,52 m², znajduje się w niej 30 stanowisk dla studentów.

Pracownia Produkcji Rolniczej II (sala 107H) – pracownia przygotowana jest do realizacji zajęć z przedmiotów Żywnienie zwierząt i paszoznawstwo, Szczegółowa uprawa roślin, Ochrona roślin, Ogólna uprawa roli roślin, Ekonomika i organizacja rolnictwa, Uprawa roślin leczniczych i przyprawowych, Alternatywne rośliny warzywnicze i sadownicze. Sala wyposażona jest w kolekcję nasion traw, zielniki traw łąkowych, tablice technologiczne uprawy roślin, atlasy chorób roślin uprawnych i szkodników, młynek laboratoryjny typ WŻ-1, licznik ziaren, tablice do badań organoleptycznych, tablice technologiczne. Zalecenia żywieniowe dla przeżuwaczy i tabele wartości pokarmowych pasz, Zalecenia żywieniowe i wartości pokarmowe pasz dla świń, Normy żywienia świń, Rasy zwierząt gospodarskich, kolekcje nasion roślin uprawnych: zbożowych, strączkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, specjalnych, włókniстых oraz oleistych, suche okazy roślin zbożowych, zielniki, plansze tematyczne, kalkulatory norm wysiewu, klucze do rozpoznawania chwastów, termometry, pH-metry, luksomierz, wilgotnościomierz, refraktometry do pomiaru koncentracji fruktozy i glukozy, gabloty naścienne: zboża, ziemniak, włókna roślinne. Powierzchnia Sali 107H wynosi 55,53 m², znajdują się w niej 32 stanowiska dla studentów.

Pracownia mikrobiologii (sala 7CB) – pracownia przygotowana jest do realizacji zajęć z przedmiotów Mikrobiologia oraz Podstawy profilaktyki weterynaryjnej. Wyposażona jest w mikroskopy optyczne i fluorescencyjne (20 szt.), preparaty mikroskopowe, oscyloskopy analogowe 2-kanalowe, komorę bezpiecznej pracy mikrobiologicznej oraz ciepłarkę. Powierzchnia Sali 7CB wynosi 46,17 m², znajduje się tutaj 15 stanowisk dla studentów.

Pracownia komputerowa (sala 234R) – pracownia przygotowana do realizacji zajęć z przedmiotu Grafika Inżynierska. Pracownia wyposażona jest w 15 stanowisk komputerowych plus stanowisko prowadzącego zajęcia z możliwością podłączenia projektora. Pomieszczenie jest klimatyzowane i objęte zasięgiem uczelnianej sieci Wi-Fi.

Do dyspozycji studenta są jednostki o parametrach:

- Procesor Pentium Core I5 2,5 GHz,
- 4 GB RAM,
- 500 GB HDD +/- SSD,
- gigabitowa karta sieciowa,
- zintegrowana karta graficzna i dźwiękowa,
- monitor LCD Samsung 933SN 21" (1360x768).
- Sterowniki PLC.

Oprogramowanie:

Matlab 7.1/2012 , Microsoft SQL

PLC – program dydaktyczny do nauki programowania PLC,

Oracle VM VirtualBox – Przedmioty: Systemy operacyjne, Sieciowe systemy operacyjne,

Cisco Packet Tracer – Sieci komputerowe,

Pov Ray, Autodesk 3ds Max – Oprogramowanie do tworzenia grafiki i animacji 2D/3D.

Visual Studio, Notepad++, Apache+PHP+SQL - Przedmioty : m.in. Podstawy programowania,

Programowanie stron WWW.

Inne oprogramowanie: Microsoft Windows 7, Avast Antivirus, 7-Zip, Nero 7 Essentials.

Na wszystkie wymienione oprogramowanie, pracownia posiada licencje lub jest to oprogramowanie bezpłatne. Powierzchnia Sali 234R wynosi 40,63 m², znajduje się w niej 15 stanowisk dla studentów.

Pracownia komputerowa (sala 22CB) – pracownia przygotowana jest do realizacji zajęć z przedmiotów: Technologia informacyjna i Odmianoznawstwo. Pracownia wyposażona jest w 17 stanowisk komputerowych plus stanowisko prowadzącego zajęcia z możliwością podłączenia projektora. Pomieszczenie jest klimatyzowane i objęte zasięgiem uczelnianej sieci Wi-Fi.

Do dyspozycji studenta są jednostki o parametrach:

- Procesor Pentium Core I5 2,5 GHz,

- 4 GB RAM,
- 500 GB HDD +/- SSD,
- gigabitowa karta sieciowa,
- zintegrowana karta graficzna i dźwiękowa,
- monitor LCD Samsung 933SN 21" (1360x768)
- Sterowniki PLC.

Oprogramowanie:

Matlab 7.1/2012, PLC – program dydaktyczny do nauki programowania PLC,

Oracle VM VirtualBox, Cisco Packet Tracer – Sieci komputerowe,

Pov Ray, Autodesk 3ds Max – Oprogramowanie do tworzenia grafiki i animacji 2D/3D.

Visual Studio, Notepad++, Apache+PHP+SQL.

Inne oprogramowanie: Microsoft Windows 7, Avast Antivirus, 7-Zip, Nero 7 Essentials.

Na wszystkie wymienione oprogramowanie, pracownia posiada licencje lub jest to oprogramowanie bezpłatne. Powierzchnia pracowni 22CB wynosi 70,88 m², znajduje się tutaj 17 stanowisk dla studentów.

Infrastruktura badawcza

2) Ośrodki Badawcze PSW:

- *Regionalne Centrum Badań Środowiska, Rolnictwa i Technologii Innowacyjnych (EKO-AGRO-TECH)*, które jest nowoczesnym ośrodkiem badawczym, mieszczącym laboratoria naukowe: Analiz Środowiskowych, Biologiczno-Żywnościowych oraz Mechaniki, Budowy i Eksploatacji Maszyn. Oferowane w ramach infrastruktury badania i technologie mogą zostać wykorzystane zarówno w działalności produkcyjnej, jak i usługowej i prowadzić do rozwoju potencjału oraz wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie. W laboratorium Analiz Biologiczno-Żywnościowych zaangażowani są pracownicy Zakładu Rolnictwa prowadzący badania w ramach działalności statutowej na utrzymanie potencjału badawczego MNiSW oraz studenci Koła Naukowego Studentów Zakładu Rolnictwo prowadzący prace badawcze. Laboratorium jest wyposażone w nowoczesną aparaturę badawczą m.in.: zestaw do cytometrii przepływowej, mikroskop badawczy z wyposażeniem do fluorescencji, mikroskop konfokalny z oprzyrządowaniem, aparat do oznaczania hormonów, chromatograf cieczowy i gazowy, analizator do oznaczania azotu Kjedahla wraz z mineralizatorem, aparat do oznaczania tłuszczu soxhleta, analizator całego ziarna Infratec, miernik chlorofilu i wiele innych aparatów potrzebnych do realizacji badań. Centrum stanowi duże wsparcie dla rozwoju kierunku Rolnictwo, a technologie i badania obejmują zawartości składników

chemicznych, surowców rolnych, czy przetworów rolno-spożywczych, oraz zagadnienia związane monitoringiem czynników środowiska przyrodniczego.

- *Centrum Badań nad Innowacjami (CBNI)* to drugi nowoczesny ośrodek badawczy mieszczący laboratoria naukowe i salę dydaktyczną. Celem funkcjonowania CBNI jest przyspieszenie tempa rozwoju gospodarczego, budowanie konkurencyjności i znaczenia regionu poprzez zwiększenie potencjału badawczo-rozwojowego PSW w Białej Podlaskiej.
- *Pracownia Analiz Biznesowych*, głównym jej celem jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym regionu.

Uczelnia udostępnia studentom, w tym studentom kierunku Rolnictwo szereg innych nowoczesnych obiektów, takich jak:

3) Kompleks sportowy:

boisko trawiaste o wymiarach 100 m x 64 m, które służy do celów dydaktycznych oraz na którym trenują zawodnicy Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego AZS PSW Biała Podlaska, jak również boisko piłkarskie z nawierzchnią z trawy syntetycznej o wymiarach pola gry 42 m x 70 m.

4) Zespół basenów otwartych, w skład którego wchodzi:

- niecka sportowa o wymiarach 25 m x 14,5 m, gł. od 1,20 m do 1,80 m, 6 torów x 6 os./tor.* – do organizacji zajęć dydaktycznych. Wyposażona jest w system stałego uzdatniania wody – dzienna całkowita wymiana wody następuje poprzez system zainstalowanych filtrów, a także wsparcie odkurzacza wodnego, który bezpośrednio w niecce usuwa nagromadzone zanieczyszczenia. Filtrowanie jest dokonywane przy pomocy 3 filtrów piaskowych wielowarstwowych o wysokości złoża 1200 mm. Regulacja fizykochemicznych parametrów wody następuje za pomocą nowoczesnego urządzenia pomiarowo-regulacyjnego opartego na technice mikrokomputerowej,
- niecka rehabilitacyjno-rekreacyjna o wymiarach 10 m x 7 m gł. 1,5 m, zapewniająca funkcje wellness, hydroterapii czy aqua aerobic* – wyposażona w atrakcje typu hydromasaż, masaż bąbelkowy, bicze wodne. Siedemnaście miejsc do funkcji hydromasażu w tym 10 miejsc masażowych stojących, 5 miejsc masażowych siedzących, 2 stanowiska do masażu karku. Niecka wyposażona jest w układ ogrzewania wody, system cyrkulacji i samooczyszczania wody.

Kompleks uzupełnia budynek szatniowo-techniczny, w którym znajdują się:

- punkt kasowo-informacyjny (wejście główne + biletowanie),
- zespoły sanitarno-szatniowe w tym dla os. niepełnosprawnych i pomieszczeniem do przewijania niemowląt,
- pomieszczenie ratowników.

Obiekt został poddany audytowi bezpieczeństwa WOPR przy udziale Prezesa Rejonowego WOPR z Lublina oraz przedstawiciela Wojewódzkiej Komendy Policji.

5) Dom studenta usytuowany około 200 m od głównego budynku PSW w Białej Podlaskiej dysponuje 192 miejscami noclegowymi w pokojach jedno- i dwuosobowych o wysokim standardzie wyposażenia. Dom studenta wyposażony jest w: bezprzewodowy Internet Wi-Fi, pokoje z łazienkami, wysoki standard wyposażenia pokoi: meble, pościel, czajnik, lodówka, telewizor, telefon (odkurzacz, żelazko do wypożyczenia), liczniki zamontowane w każdym pokoju, opłaty tylko za rzeczywiste zużycie wody i energii elektrycznej, pralnia oraz suszarnia, sala fitness, siłownia, świetlica, sala konferencyjna.

6) Ośrodek wypoczynkowy – w skład ciągle powiększanej infrastruktury uczelni wchodzi również obszar przy zbiorniku wodnym w Międzyrzecu Podlaskim, gdzie w lipcu 2009 r. otwarto uczelniany Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy. Osoby wypoczywające mają do dyspozycji boiska sportowe do piłki nożnej i siatkówki plażowej. Oddalona o 100 m restauracja zapewnia całodienne wyżywienie, natomiast sąsiedni ośrodek oferuje wypożyczenie sprzętu wodnego. W ośrodku istnieje możliwość biwakowania na polu namiotowym, jak też możliwość wynajęcia przez studentów i pracowników domków letniskowych świeżo wyremontowanych 4- lub 6-osobowych tudzież przybycia samochodem z przyczepą kempingową lub camperem.

Uczelnia jest przystosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. W celu stworzenia studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia, istnieją rozwiązania, które w szczególności polegają na: wyposażeniu budynków w windy, specjalne podjazdy, odpowiednio dostosowane toalety oraz miejsca parkingowe. Studenci uzyskują stypendia specjalne w zależności od stopnia niepełnosprawności.

Biblioteka Akademicka PSW

W skład nowoczesnego kampusu Uczelni wchodzi także *Biblioteka Akademicka* – utworzona w 2001 r. Do listopada 2016 r. jej powierzchnia obejmowała 300 m². Obecnie ogólna przestrzeń udostępniania i zarządzania zasobami biblioteki wynosi około 1192 m². Biblioteka zapewnia 183 miejsc dla czytelników, w tym 2 dla osób niepełnosprawnych. Użytkownicy biblioteki mają do dyspozycji 51 stanowisk komputerowych z oprogramowaniem Microsoft Office i z dostępem do katalogu bibliotecznego SOWA oraz do Internetu. We wszystkich strefach funkcjonuje wolny dostęp do półek, a zbiory zabezpieczone są poprzez system RFID. Biblioteka posiada ponad 37.000 jednostek inwentarzowych, w tym bogaty wolumen zbiorów poruszających tematykę z zakresu rolnictwa, ekologii, ochrony środowiska, rozwoju zrównoważonego, agrobiznesu oraz architektury i planowania krajobrazu. Zbiory biblioteki zostały zlokalizowane w trzech głównych strefach udostępniania:

STREFA A – zbiory z filologii angielskiej i rosyjskiej,

STREFA B – zbiory z pielęgniarstwa, ratownictwa, turystyki, pedagogiki i socjologii,

STREFA C – zbiory z ekonomii, zarządzania, finansów, bezpieczeństwa, informatyki, budownictwa, ochrony środowiska, rolnictwa.

W każdej ze stref użytkownik może skorzystać z nowoczesnych komputerów (m.in. ALL-IN-ONE) z dostępem do Internetu, słuchawek i skanerów. Biurka wyposażono w specjalne gniazdko POP-UP wpuszczone w blaty. Umożliwia to korzystanie z własnych laptopów, tabletów lub smartfonów. Obok stref ze zbiorami biblioteka oferuje STREFĘ RELAKSU, STREFĘ PRACY GRUPOWEJ I STREFĘ PRACY INDYWIDUALNEJ oraz STREFĘ SAMOOBŚŁUGOWĄ z urządzeniami do samodzielnych wypożyczeń i zwrotów: za pośrednictwem selfchecka i inteligentnego regału. W zasobach biblioteki znajdują się publikacje książkowe, broszury, kasety audio, kasety video i płyty CD, multimedia do nauki języków obcych. Prenumerata czasopism obejmuje 115 tytułów, w tym poświęconych problematyce rolnictwa: *Farmer*, *Hasło Ogrodnicze*, *Pszczelarstwo*, *Przegląd Hodowlany*, *Top Agrar*, *Wieś i Rolnictwo*, *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, ponadto numery archiwalne dostępne w katalogu czasopism m.in.: *Agrotechnika*, *Człowiek i środowisko*, *Poradnik Gospodarski*, *Acta Scientiarum Polonorum. Agricultura. Agronomia*, *Nauka-Przyroda-Technologie*, *Roczniki Naukowe Zootechniki*, *Wiadomości Zootechniczne*.

W kwietniu 2008 roku Biblioteka przystąpiła do konsorcjum EIFL-EBSCO (Electronic Information for Libraries) i uzyskała dostęp abonamentowy do pakietu baz czasopism pełnotekstowych EBSCO. Od 1 stycznia 2010 r. biblioteka korzysta z EBSCO w ramach licencji krajowej finansowanej przez MNiSW. Dodatkowo Biblioteka Akademicka wykupiła dostęp do Bazy EBSCO Academic Research Source (objętą 50% dofinansowaniem ze środków MNiSW). W skład platformy EBSCO wchodzi następujące bazy o tematyce związanej z rolnictwem:

- Academic Research Source eBooks,
- Academic Research Source eJournals,
- Business Source Ultimate,
- Academic Search Ultimate,
- Regional Business News,
- Agricola,
- ERIC,
- GreenFile,

Biblioteka Akademicka PSW oferuje również dostęp do następujących baz danych:

- SCIENCE DIRECT (ELSEVIER),
- SPRINGER LINK,
- Wiley Blackwell,

- Scopus,
- Web of Science,
- Nature,

Biblioteka Akademicka PSW wykupiła dostęp czasowy do następujących baz:

- EMERGING MARKETS INFORMATION SERVICE (EMIS),
- EMERALD EJOURNALS PREMIER,
- PROQUEST EBOOK CENTRAL.

Biblioteka Akademicka PSW uruchomiła dostęp do zasobów elektronicznych na platformie Ibuk.pl w liczbie 1247 publikacji książkowych, w tym 14 tytułów z zakresu rolnictwa.

Biblioteka stanowi podstawę systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni o zadaniach naukowych, dydaktycznych i usługowych. Podstawowy księgozbiór znajdujący się w systemie biblioteczno-informacyjnym uczelni jest gromadzony i opracowywany w systemie SOWA2/MARC21. Uzyskanie informacji o zbiorach możliwe jest poprzez katalog dostępny na bibliotecznych komputerach stacjonarnych lub on line. Pracownicy i studenci mają możliwość zgłoszenia zapotrzebowania na wybrane przez nich publikacje, które są zakupywane partiami. PSW w roku 2019 przeznaczyła 54011,00 zł, na prenumeratę 32358,00 zł i bazy danych 119 428,00 zł. Godziny otwarcia biblioteki poniedziałek-czwartek 7.30-19.00 i piątek-sobota 7.30-15.30 zapewniają optymalne warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Nowo rozbudowany budynek Biblioteki PSW w Białej Podlaskiej również jest przystosowany do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami i dysponuje odpowiednim specjalistycznym stanowiskiem, które jest wyposażone w:

- mysz Big Track – urządzenie przeznaczone dla użytkowników nie posiadających takich umiejętności ruchowych, które wymagane są przy obsłudze zwyczajnej myszy. Mysz jest wytrzymała, może stawić czoło naciskowi stóp albo innemu wytężonemu działaniu. Z powodu swojego rozmiaru nie wymaga regulacji palcem – można ją chwytać bez specjalnej precyzji i uderzać w przyciski. Posiada dwa przyciski. Uwagę użytkowników przyciąga wysoki kontrast kolorów,
- Sip Puff Switch – urządzenie mocowane na głowie, które spełnia rolę dwóch włączników – jeden jest uruchamiany podczas dmuchania powietrza w wymienny ustnik, drugi podczas jego zasysania. Jest uzupełnieniem dowolnej myszy nagłownej,
- klawiatury alternatywne, które przeznaczone są dla osób, mających trudności z precyzyjnymi ruchami, z koordynacją wzrokowo-ruchową, lub odwrotnie – dla osób potrafiących wykonać bardzo precyzyjne, ale za to niewielkie ruchy. Intelli Keys to programowalna planszowa klawiatura, wyposażona w dwie łatwo wymienialne nakładki,

w tym jedną służącą do konfiguracji klawiatury. Wybrana nakładka jest automatycznie wykrywana, bez potrzeby użycia dodatkowego oprogramowania. Intelli Keys możemy podłączyć zamiast zwykłej klawiatury lub jednocześnie z nią. Doskonale spełnia wymagania osób niepełnosprawnościami, słabo widzących. Dotykowa powierzchnia może być obsługiwana palcem, stopą, głową lub patyczkiem,

- Big Keys – jest to specjalnie skonstruowana klawiatura przeznaczona dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi i niedowidzących. Powiększone czterokrotnie klawisze ułatwiają ich lokalizację. Opisy powiększono prawie 10-cio krotnie dzięki temu osoby niedowidzące łatwo mogą rozpoznać każdy znak na klawiaturze. Dzięki wyjątkowej konstrukcji, pomimo powiększonych klawiszy, klawiatura zajmuje tyle samo miejsca co standardowa. W zestawie znajdują się wszystkie litery i cyfry. Wszystkie funkcje klawiatury komputerowej nie są dostępne wprost, lecz poprzez kombinację klawiszy.

W budynkach Uczelni znajdują się również punkty bezprzewodowego Internetu, umożliwiające wszystkim studentom i pracownikom dostęp do sieci PSW w Białej Podlaskiej. Studenci mają możliwość korzystania również ze specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów np. pakiet Statistica jest udostępniony każdemu studentowi indywidualnie, co pozwala na wykorzystanie go również w domu.

Studenci kierunku Rolnictwo część zajęć odbywają poza Uczelnią – są to zajęcia praktyczne i ćwiczenia terenowe oraz praktyki zawodowe. Zajęcia praktyczne i ćwiczenia terenowe realizowane są między innymi na poletkach doświadczalnych w Centralnym Ośrodku Badań Odmian Roślin Uprawnych w Ciciborze Dużym, w Zakładach Grupy Azoty Zakłady Azotowe Puławy, Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa-PIB w Puławach, firmie Wipasz S.A., Stajni Rudka w Czosnówce, w Grupie producentów trzody chlewnej „Chotycze” Sp. z o.o., Fermie strusi, RZD „Kępa-Puławy”- Zakład Osiny, Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach, Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Białej Podlaskiej, Biurze Powiatowym ARiMR w Białej Podlaskiej, a także w Stadninie Koni w Janowie Podlaskim i innych.

Praktyki zawodowe realizowane są w prywatnych gospodarstwach rolnych, przedsiębiorstwach branży rolniczej, instytucjach publicznych, których infrastruktura i wyposażenie pozwalają osiągnąć zamierzone efekty uczenia się. Miejsca odbywania praktyk mają wyposażenie teleinformatyczne, niezbędne do realizacji zadań przygotowujących studentów do przyszłej pracy zawodowej. W roku akademickim 2018/19 studenci kierunku Rolnictwo odbywali praktykę w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Przedsiębiorstwie Usług Leśnych i Transportowych Marek Sankowski, KOJPASZ sp. j Kossowski Jakubiuk, WOLA-PASZE, Spółdzielni Mleczarskiej Mlekovita Oddział w Białej Podlaskiej, Urzędzie Gminy w Komarówce Podlaskiej, Urzędzie Gminy Piszczac, Urzędzie Gminy w Białej Podlaskiej, Urzędzie Gminy Wisznice, Urzędzie Gminy Leśna Podlaska, Urzędzie Gminy

Podedwórze, Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych w Ciciborze Dużym, FHU Zabłocki Janusz, Gospodarstwie rolnym Blimel Agnieszka, Gospodarstwie rolnym Kupczuk Marian, VIVAI MAZZONI polska sp. z o.o., GREG Grzegorz Ignatiuk, Firma Handlowo-Usługowo-Produkcyjna FOKUS Leszek Ładziak, SAS Jaworscy spółka jawna w Białej Podlaskiej.

Mimo, że proces kształcenia na odległość na kierunku Rolnictwo nie jest obecnie prowadzony, to istnieje jednak możliwość przesyłania raportów i sprawozdań prowadzącym zajęcia oraz konsultacji drogą elektroniczną. Na uczelni istnieje już platforma Moodle umożliwiającą realizację e-learningu i została przeszkolona w tym zakresie grupa pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne. Funkcjonuje także platforma Microsoft Teams na koncie Office 365 Education pozwalająca na komunikację zdalną dzięki funkcjom czatu, kanałom i spotkaniom wirtualnym, wspólne tworzenie plików i udostępnianie zasobów w ramach wbudowanych aplikacji Office 365 oraz istnieje możliwość personalizacji usługi Teams przy użyciu różnych narzędzi edukacyjnych i organizacyjnych. Prowadzący mogą udostępniać zadania i monitorować ich wykonanie w przypadku samodzielnej pracy studentów.

W rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych zaangażowane są władze Uczelni, kierownik zakładu, studenci i pracownicy.

Uczelnia nieustannie dokonała infrastruktury dydaktyczną i naukową, czego przejawem jest jej rozbudowa oraz liczne zakupy i unowocześnia. PSW dwukrotnie znalazła się w gronie najlepszych uczelni wyższych w Polsce wyróżnionych w ramach konkursów: Wsparcie rozwoju kształcenia na profilu praktycznym w publicznych uczelniach zawodowych - 2018/2019 rok (wsparcie w kwocie 1 mln zł) i Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości czerwiec/grudzień 2019 rok (wsparcie w kwocie 1 mln zł).

W ramach WSZJK prowadzona jest procedura P18 – *Ocena satysfakcji studenta z warunków studiowania wraz z Kwestionariuszem ankiety satysfakcji studenta z warunków studiowania*, w której studenci dokonują oceny na przykład dostępności WI-FI w budynkach uczelni, wyposażenia sal dydaktycznych, dostępności biblioteki, czystości budynków, przystosowania budynku do potrzeb studentów z niepełnosprawnych itp. Procedura ta umożliwia dokonywanie okresowych przeglądów infrastruktury dydaktycznej poprzez zbieranie opinii studentów.

Władze uczelni na bieżąco podejmują działania w celu poprawy warunków studiowania. Rozwój i doskonalenie infrastruktury dydaktycznej, wspierającej proces kształcenia oraz potrzeby w tym zakresie są przedmiotem wielu podejmowanych działań i dyskusji.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Realizując program studiów na kierunku Rolnictwo w ramach profilu praktycznego Uczelnia zabiega o ciągły, aktywny udział w całym cyklu kształcenia interesariuszy zewnętrznych, należących do różnych grup reprezentujących zarówno sektor publiczny, jak i prywatny. Stąd koncepcja, efekty i program studiów są przedmiotem konsultacji z przedsiębiorcami i instytucjami działającymi w obszarze rolnictwa i agrobiznesu. Dzięki temu możliwe jest dostosowanie programów studiów do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.

Aby móc efektywnie dostosować program studiów i efekty uczenia się do aktualnych trendów rozwojowych i potrzeb kadrowych regionu, a przede wszystkim oczekiwań pracodawców, Uczelnia nawiązuje współpracę i utrzymuje kontakty z wieloma podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego zarówno na rynku lokalnym, jak i regionalnym. Działania w ramach współpracy realizowane są w zakresie: doskonalenia praktycznych umiejętności studentów; prezentowania nowoczesnych technologii i badań; podnoszenia kwalifikacji nauczycieli przedmiotów praktycznych; współpracy w zakresie rozwiązywania problemów współczesnego rolnictwa.

W procesie praktycznego kształcenia studentów kierunku Rolnictwo mają swój udział następujący interesariusze zewnętrzni: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Słupii Wielkiej Delegatura w Ciciborze Dużym, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe Wola Pasze Sp. z o.o., Zakład Rolno-Handlowy Cieleśnica Sp. z o.o., Stadnina Koni w Janowie Podlaskim, Urząd Gminy Biała Podlaska, Urząd Gminy w Rokitnie, Urząd Gminy w Zalesiu, Rolnicza Stacja Doświadczalna w Grabowie, Rolnicza Stacja Doświadczalna w Kępie, Stacja Hodowli i Unasienniania Zwierząt w Bydgoszczy - placówka terenowa w Białce, Bialskie Wodociągi i Kanalizacja "WOD-KAN" Sp. z o.o. w Białej Podlaskiej, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Delegatura w Białej Podlaskiej, czy Ogród Botaniczny Polskiej Akademii Nauk w Powsinie.

Współpraca Zakładu Rolnictwa z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego odbywa się na kilku płaszczyznach i przybiera wiele form. Ważnym z punktu widzenia praktycznego charakteru prowadzonych zajęć dydaktycznych jest aktywny udział interesariuszy zewnętrznych w procesie kształcenia. Uczelnia zatrudnia nauczycieli akademickich z doświadczeniem zdobytym poza Uczelnią. Zatrudnieni w Zakładzie Rolnictwa nauczyciele akademicy są aktywni zawodowo w różnych sferach życia społeczno-gospodarczego poza Uczelnią. Wnoszą oni na bieżąco swoje uwagi do programu studiów. Ich kwalifikacje i kompetencje zawodowe przekładają się na wysoką jakość prowadzonych zajęć, z wykorzystaniem aktualnego stanu wiedzy oraz doświadczenia praktycznego. Osoby te, uzyskały doświadczenie między innymi w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa

w Puławach, Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach, w Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych, w Zakładzie Rolno-Handlowym Cieleśnica Sp. z o.o., w PPH Wola-Pasze Sp. z o.o., w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W niektórych zajęciach cyklicznie uczestniczą praktycy, którzy wspomagają proces kształcenia wykładami opartymi o wieloletnie doświadczenie praktyczne. Takim wykładowcą jest członek Polskiego Związku Pszczelarskiego, który przyjął zaproszenie do wygłoszenia wykładu w ramach przedmiotu Pożytki Pszczele. Dzięki takim zajęciom dydaktycznym studenci uzyskują wiedzę wzbogaconą o doświadczenie praktyczne, osób zajmujących się profesjonalnie daną dziedziną.

Inną, ważną formę współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowią podpisane przez PSW porozumienia lub listy intencyjne o współpracy z instytucjami obejmujące swym zakresem: wymianę doświadczeń w obszarze prowadzonych aktywności, kształcenie zorientowane na potrzeby rynku pracy, propozycje tworzenia nowych kierunków i profili kształcenia, a także kursów i szkoleń sprzyjających rozwojowi nauki ściśle powiązanej z praktyką. Przykładem takich działań są porozumienia trójstronne z Gminą Miejską oraz firmą Pol-Kres Edwood (94/2019) oraz Europejskim Centrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy (62/2015). Ponadto Uczelnia zawarła porozumienie w sprawie funkcjonowania partnerstwa lokalnego na rzecz promocji mobilności zawodowej na rynku pracy (79/2017). Sygnatariuszami Porozumienia są między innymi: Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie Filia w Białej Podlaskiej, Zespół Szkół Rolniczych w Woli Osowińskiej, Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Wincentego Witosa w Leśnej Podlaskiej, Zespół Szkół Zawodowych nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Białej Podlaskiej, Zespół Szkół Zawodowych nr 2 im. Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury w Białej Podlaskiej, Zespół Szkół im. Adama Naruszewicza w Janowie Podlaskim, Zespół Szkół im. Władysława Stanisława Reymonta w Małaszewiczach, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Białej Podlaskiej, Podlaska Agencja Consultingowa „RECTUS_WOC” w Białej Podlaskiej, Radzyńskie Stowarzyszenie Inicjatyw Edukacyjnych przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Pawła II w Radzynie Podlaskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, Białkopodlaska Izba Gospodarcza w Białej Podlaskiej, Powiatowy Urząd Pracy w Białej Podlaskiej, Powiatowy Urząd Pracy w Radzynie Podlaskim oraz Powiatowa Poradnia Psychologiczna-Pedagogiczna w Białej Podlaskiej.

Przejawem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym są również sukcesywnie podpisywane porozumienia, dotyczące realizacji studenckich praktyk kierunkowych i zawodowych studentów Kierunku Rolnictwo, które dają szansę wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce i realizacji efektów uczenia się objętych programem studiów. Są to między innymi: jednostki samorządu terytorialnego, jednostki rządowe oraz firmy działające w sektorze agrobiznesu (firmy paszowe, przetwórcze, czy produkcyjno-handlowe). Wśród, których wymienić należy między innymi:

Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Cichorze Dużym, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Delegatura w Białej Podlaskiej, Przedsiębiorstwo Rolno-Handlowe Konstantynów Spółka z.o.o, P.H.U Agrotechnika Maszyny Rolnicze Krzysztof Laszuk, Spółdzielnię Mleczarską MLEKOVITA, VIVAI MAZZONI POLSKA sp. z .o.o. (producent sadzonek truskawek).

O skuteczności tych działań świadczy fakt, iż po odbyciu praktyk absolwenci Kierunku Rolnictwo często otrzymują oferty pracy w tych instytucjach. Wielu absolwentów kierunku Rolnictwo podejmuje pracę w formie samo zatrudnienia we własnych gospodarstwach rolnych, gdzie zdobyta wiedza i umiejętności praktyczne pozwalają aktywnie korzystać między innymi ze wsparcia funduszy unijnych.

W procesie kształcenia praktycznego istotną rolę odgrywa także aktywny udział otoczenia społeczno-gospodarczego w Projekcie współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Społecznego „Stawiamy na Rozwój Zintegrowany” . Takim przykładem jest włączenie Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach oraz Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w realizację tego Projektu. Głównym celem Projektu jest podniesienie kompetencji studentów kierunku Rolnictwo w obszarach odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa poprzez ich udział w certyfikowanych szkoleniach i warsztatach, wizytach studyjnych oraz w dodatkowych zajęciach z pracodawcami, kształtującymi kompetencje zawodowe zdiagnozowane na podstawie aktualnych badań środowiska pracodawców. Mają one ułatwić funkcjonowanie w docelowym miejscu pracy.

Zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych Uczelni istotnie wpłynęło na realizację Projektu pt. „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, oś III Szkolnictwo Wyższe dla gospodarki i rozwoju. Projekt ten w sposób istotny i wielowymiarowy oddziaływał na proces kształcenia praktycznego studentów kierunku Rolnictwo. Program umożliwiał studentom kierunku Rolnictwo odbywanie praktyk w renomowanych przedsiębiorstwach rolniczych. Podkreślić należy, że w pierwszej edycji Projektu, wzięło udział 17 studentów, którzy zdobyli doświadczenie praktyczne w firmie Poldanor S.A. zlokalizowanej w Przechlewie (woj. pomorskie) (aktualnie Goodvalley Polska). Sześciomiesięczna praktyka i pobyt poza miejscem stałego zamieszkania pozwolił studentom podnieść swoje umiejętności praktyczne, wzmocnić kompetencje społeczne w zakresie właściwych postaw, niezbędnych w środowisku pracy, które obecnie są mocno akcentowane we wszystkich badaniach dotyczących potrzeb pracodawców. W projekcie tym łącznie udział wzięło 31 studentów kierunku Rolnictwo. Obok firmy Poldanor S.A., praktyki realizowane były w następujących

instytucjach: Bakalland S.A. w Janowie Podlaskim, Kojpasz Spółka Jawna i Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych - Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Ciciborze Dużym.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi stwarza możliwość organizacji wizyt studyjnych oraz zajęć praktycznych, podczas których studenci poznają profil oraz mogą korzystać z infrastruktury podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego. W latach 2016-2020 zajęcia praktyczne były prowadzone między innymi, w takich jednostkach, jak: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa-Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Ciciborze Dużym, P.U.H. Agrotechnika Maszyny Rolnicze, Nadleśnictwo Chotyłów, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz wielu innych.

Wyrazem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest również wspólna organizacja i obejmowanie patronatem honorowym szkoleń, kursów, konferencji, seminariów szkoleniowych, kierowanych do samych studentów, jak również osób z zewnątrz związanych z rolnictwem. Przykładem tego rodzaju współpracy były następujące działania Zakładu Rolnictwa:

- 16 maja 2017 - zorganizowano we współpracy z firmą Poldanor S.A. oraz Sekcją Praktyk Studenckich i Biurem Karier, Seminarium pt.: *„Od nauki przez praktyki do zatrudnienia”* w ramach projektu: „Program praktyk zawodowych w Państwowych Wyższych Szkołach Zawodowych”. Jego celem było stworzenie platformy efektywnego startu na rynku pracy dla studentów i absolwentów Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.
- 24 października 2019 - zorganizowano we współpracy z Instytutem Ogrodnictwa w Skierniewicach, seminarium szkoleniowe pod tytułem: *Zrównoważone stosowanie środków ochrony roślin w celu ochrony wody przed zanieczyszczeniem*. Wzięło w nim udział ponad 160 uczestników. Obok studentów Kierunku Rolnictwo uczestniczyli w nim liczni przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego reprezentujący między innymi: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Wydział Rolnictwa i Środowiska Starostwa Powiatowego w Białej Podlaskiej, przedstawiciele dziesięciu gmin wiejskich oraz uczniowie szkół średnich o profilu rolniczym,
- 10 grudnia 2019 - zorganizowano we współpracy z Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych - Stacją Doświadczalną Oceny Odmian w Ciciborze Dużym Konferencję Naukową pod tytułem: *Inicjatywa Białkowa COBORU*. Wzięło w niej udział ponad 100 uczestników, wśród których znaleźli się przedstawiciele COBORU, kierownicy Zakładów Doświadczalnych Oceny Odmian Roślin Rolniczych z całej Polski, przedstawiciele firm hodowlanych i rolnicy z województwa lubelskiego, a także studenci i uczniowie szkół średnich.

W ramach współdziałania z otoczeniem społeczno-gospodarczym Zakład Rolnictwa podejmuje aktywną współpracę ze szkołami średnimi, głównie o profilu rolniczym. Polega ona przede wszystkim na prowadzeniu przez pracowników Zakładu Rolnictwa cyklicznych, wyjazdowych lekcji pokazowych oraz wykładów otwartych, których tematyka ustalana jest w oparciu o aktualne zapotrzebowanie, zgłaszane przez placówki oświatowe. Niektórzy nauczyciele szkół średnich są włączani w proces dydaktyczny studentów kierunku Rolnictwo. Głównym celem współpracy ze szkołami średnimi jest ciągłe podnoszenie jakości kształcenia oraz dopasowanie oferty edukacyjnej Kierunku Rolnictwo do potrzeb i zainteresowań młodzieży.

Program studiów na kierunku Rolnictwo konsultowany jest z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego. Opinie interesariuszy zewnętrznych są podstawą wprowadzania zmian do programu kształcenia. W grupie podmiotów opiniujących znajdują się: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych, Urząd Gminy Biała Podlaska, Urząd Gminy Zalesie, Urząd Gminy Rokitno, PPH Wola-Pasze Sp. z o.o. Biała Podlaska.

Do roku akademickiego 2019/2020 przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym prezentowane były na Radzie Wydziału (WNET) w formie informacji Dziekana i poddawane dyskusji podczas Rady. W nowej formule struktury organizacyjnej począwszy od roku akademickiego 2019/2020 na poziomie strategicznym powołany został Zespół ds. realizacji kompleksowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (Zarządzenie Rektora nr 11/2020). W pracach Zespołu bierze udział przedstawiciel Zakładu Rolnictwa. Informacje i sugestie, wskazane przez interesariuszy zewnętrznych wykorzystywane są w analizie oferty programowej przez Zespół Jakości Kształcenia Kierunku Rolnictwa.

Wszystkie opisane wyżej działania służą zarówno wzmacnianiu pozycji absolwentów na rynku pracy, jak i dbałości o rozwój oraz poszerzanie wiedzy studentów w obszarach związanych z rolnictwem.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia realizowane na kierunku Rolnictwo wpisuje się w cele strategiczne Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Aspekt ten, między innymi z uwagi na położenie Uczelni w strefie przygranicznej (odległość 35 km od granicy z Białorusią) jest szczególnie ważny i Uczelnia realizuje go od wielu lat. Widocznym efektem internacjonalizacji jest obecność zagranicznych studentów na niemal każdym kierunku studiów, w tym również obecność studentów zagranicznych na kierunku Rolnictwo. Wśród nich największą grupę stanowią Białorusini i Ukraińcy, ale sprzyjające warunki do podjęcia kształcenia na Uczelni zachęcają również młodzież z krajów afrykańskich, Indii, Kazachstanu, Nepalu, Rosji i Gruzji. Aby ułatwić im proces kształcenia, każdego roku Uczelnia organizuje kursy języka polskiego dla studentów cudzoziemców.

Działania podejmowane w kierunku umiędzynarodowienia, dotyczą zarówno procesu kształcenia, jak i działalności naukowo-badawczej. Kładą one nacisk na budowanie przyjaznego środowiska akademickiego oraz relacji z innymi uczelniami za granicą.

Uczelniana sekcja Mobilności Międzynarodowej/Erasmus monitoruje zainteresowania studentów kierunku Rolnictwo i pracowników Zakładu Rolnictwa oraz poszukuje partnerów i uczelni zagranicznych zainteresowanych wymianą zgodnie z koncepcją i celami kształcenia kierunku Rolnictwo. Komórka ta, ma również za zadanie systematycznie poszerzać ofertę współpracy zgodnie z propozycjami zgłaszanymi przez zainteresowanych studentów i pracowników.

W celu wspierania umiędzynarodowienia Kierunku Rolnictwo podpisano porozumienia o współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, takimi jak: Universidad Catolica Santa Teresa de Jesus de Avila (Hiszpania), Università Degli Studi Di Bari Aldo Moro (Włochy), Goce Dolcev University (Macedonia), Uniwersytet Nauk Stosowanych, Utenos Kolegija (Litwa), Slovak University of Agriculture in Nitra (Słowacja), Uman National University of Horticulture (Ukraina).

Uczelnia aktywnie partycypuje w programie Erasmus+. Jest to program skierowany do szkolnictwa wyższego, zarówno w sektorze realizującym akcję mobilności edukacyjnej, jak również i partnerstwa strategicznego. Wszyscy studenci kierunku Rolnictwo mogą uczestniczyć w tym programie. Mają oni ułatwioną możliwość wyjazdu zarówno na studia, jak i praktyki do krajów partnerskich, a także poznawania innych kultur poprzez integrację ze studentami przyjeżdżającymi w ramach programu Erasmus+. Studenci mogą włączyć się w tę aktywność, stając się opiekunem studenta zagranicznego (tzw. „Opiekunem Erasmusa”). Minimalny czas pobytu studenta na uczelni zagranicznej wynosi 3 miesiące, zaś na praktykach zagranicznych - 2 miesiące. Dla kierunku Rolnictwo zagraniczna mobilność edukacyjna realizowana jest poprzez programy: Erasmus KA103: Mobilność

zagraniczna z krajami programu; Erasmus KA107: Mobilność zagraniczna pomiędzy krajami programu a krajami partnerskimi oraz POWER: „Zagraniczna mobilność studentów ze specjalnymi potrzebami. Edycja 3”.

O zasadach aplikowania i warunkach wszelkich form mobilności międzynarodowej studenci i pracownicy Kierunku Rolnictwo informowani są za pośrednictwem strony Internetowej Uczelni (www.pswbp.pl), w zakładce Jednostki Uczelni pozycja International/Erasmus+. Dodatkowych informacji udziela Uczelniany Koordynator ds. Programu Erasmus+.

Dzięki możliwościom, jakie stwarza Uczelnia studentka Kierunku Rolnictwo miała szansę na wyjazd stypendialny do Turcji. Mobilność międzynarodową studentów kierunku Rolnictwo ogranicza fakt, że są oni w większości czynnymi posiadaczami lub współposiadaczami gospodarstw rolnych, których prowadzenie uniemożliwia im wyjazd na dłuższy okres czasu. Intensyfikacja działań na tym polu jest zadaniem nowo powołanego, w roku akademickim 2019/2020 Pełnomocnika Rektora ds. współpracy zagranicznej (Zarządzenie Rektora nr 11/2020).

Szczególne znaczenie w kontekście umiędzynarodowienia kierunku Rolnictwo ma współpraca dydaktyczna z zagranicznymi uczelniami i jednostkami badawczo-rozwojowymi. Jest ona prowadzona systematycznie, ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy.

Wymiana nauczycieli ma charakter regularny. Udział kadry realizującej proces kształcenia na kierunku Rolnictwo w prowadzeniu zajęć na uczelniach zagranicznych jest cykliczny. Wyjazdy pracowników odbywają się corocznie:

- 2016/2017 trzy mobilności Erasmus+ Programme (Staff Mobility For Training) w Slovak University of Agriculture in Nitra (Słowacja),
- 2017/2018 dwie mobilności Erasmus+ Programme (Staff Mobility For Training) w Utenos Kolegija, Uciana (Litwa),
- 2018/2019 dwie mobilności Erasmus+ Programme (Staff Mobility Agreement for Teaching) w Uman National University of Horticulture (Ukraina),
- 2019/2020 dwie mobilności Erasmus+ Programme (Staff Mobility Agreement for Teaching) w Slovak University of Agriculture in Nitra (Słowacja) i Goce Dolcev University (Macedonia).

Dzięki tej formie współpracy możliwa jest wymiana doświadczeń naukowych i dydaktycznych z zagranicznymi ośrodkami akademickimi, kształcącymi na kierunku Rolnictwo. Umożliwia to podnoszenie kompetencji dydaktycznych oraz przegląd i aktualizację programów nauczania, co przekłada się na doskonalenie oferty kształcenia.

W roku akademickim 2018/2019 w ramach programu Erasmus + w Zakładzie Rolnictwa odbywał staż dr Ihor Didenko z Uman National University of Horticulture na Ukrainie, Uczelni z którą Władze PSW podpisały umowę o współpracy w 2012 roku. Dr Ihor Didenko prowadził wykłady związane

z tematyką produkcji roślinnej i aktualną sytuacją rolnictwa na Ukrainie. Wykłady wygłoszone były w języku angielskim. Spotkały się one z bardzo dobrym przyjęciem zarówno ze strony studentów, jak i pracowników. Sprzyjały podnoszeniu kompetencji komunikacyjnych studentów kierunku Rolnictwo, w tym językowych, społecznych i zawodowych. Urozmaiciły i wzbogaciły one również ofertę dydaktyczną. W roku akademickim 2019/2020 Zakład Rolnictwa gościć będzie kolejnych pracowników naukowych z uczelni zagranicznych.

Ważnym elementem kontaktu z międzynarodowym środowiskiem naukowym pracowników Zakładu Rolnictwa jest uczestnictwo w Międzynarodowych Konferencjach Naukowych, które stwarzają możliwość aktualizacji wiedzy i wymiany doświadczeń na polu naukowo-badawczym. Przykładem są tutaj między innymi konferencje: Agriculture & Food 2019 7th International Conference (Bułgaria), MACSUR Conference Reading (Wielka Brytania), Erasmus+ International Week (Litwa), X Międzynarodowa Konferencja nt. Klimat pola uprawnego (Lublin-Zamość-Lwów-Kamieniec Podolski), IX Sympozjum międzynarodowe nt. Klimat pola uprawnego (Lublin-Zamość-Lwów), 10th Forum of Ecological Engineering, Międzynarodowa Konferencja praktyczno-Naukowa pt. „Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk we współpracy transgranicznej”, V Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Rolnictwo XXI wieku – problemy i wyzwania”, Konferencja Międzynarodowa, „Biogospodarka w rolnictwie”, V Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Rolnictwo XXI wieku – problemy i wyzwania”, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Nauka dla zrównoważonego rozwoju i biogospodarki”, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Nauki ekonomiczne dla agrobiznesu i obszarów wiejskich, Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kwestia agrarna we współczesnych naukach prawnych i ekonomicznych” i inne.

W roku 2014 Zakład Rolnictwa (ówczesna Katedra Nauk o Środowisku) był organizatorem III Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Współczesne dylematy polskiego rolnictwa”. Była to już trzecia z cyklicznych konferencji organizowanych pod tym tytułem. Czynny udział w tej konferencji wzięli także przedstawiciele zagranicznych uczelni partnerskich.

W procesie umiędzynarodowienia pomaga nauka języka obcego. Uczelnia zarówno studentom, jak i pracownikom oferuje możliwość edukacji w zakresie języków obcych, w tym głównie języka angielskiego, hiszpańskiego i rosyjskiego. Obecnie dwóch nauczycieli z Zakładu Rolnictwa uczestniczy w kursie języka angielskiego w ramach Projektu „PSW-Uczelnia z przyszłością”, oraz jeden z nauczycieli zakwalifikowany został na szkolenie „Konwersacje w języku angielskim” w ramach projektu „Podniesienie kompetencji kadry akademickiej i potencjału instytucji w przyjmowaniu osób z zagranicy - Welcome to Poland”.

Studentów kierunku Rolnictwo obowiązuje lektorat z wybranego języka obcego, który obejmuje łącznie 120 godzin zajęć dydaktycznych, co stanowi 8 punktów ECTS. Uzyskanie przez studenta kompetencji językowych potwierdzone jest egzaminem końcowym na poziomie B2, według

Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w zakresie języka ogólnego oraz specjalistycznego. Efekty uczenia się opisujące zdobyte umiejętności (K_U03) to:

1. Płynne formułowanie wypowiedzi ustnej dotyczącej tematyki życia codziennego oraz na tematy związane z kierunkiem studiów.
2. Pisanie jasnych, zwięzłych tekstów dotyczących tematyki życia codziennego oraz zawodowego.
3. Czytanie i w zadowalający sposób rozumienie tekstów na tematy związane z przyszłą działalnością zawodową oraz z życiem codziennym.
4. Rozumienie jasnej, przekazanej w formie ustnej informacji o faktach z życia codziennego oraz na tematy związane z przyszłą działalnością zawodową.
5. Poprawne stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych zgodnie z realizowanym poziomem nauczania.

Wszyscy studenci mają możliwość podnoszenia kompetencji językowych poprzez udział w wykładach otwartych profesorów przyjeżdżających w ramach wymiany międzynarodowej i organizowanych konferencji międzynarodowych.

Na Uczelni prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu współpracy z uczelniami zagranicznymi lub jednostkami badawczo-rozwojowymi, udziału wykładowców z zagranicy w realizacji zajęć na kierunku oraz nauczycieli prowadzących zajęcia w uczelniach zagranicznych, skali i zasięgu mobilności studentów, zajęć prowadzonych w języku obcym. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Do roku akademickiego 2019/2020 informacje o stanie współpracy z sekcji Erasmus przesyłane były do Dziekana na potrzeby analizy i informacji o sytuacji podczas Rad Wydziałów (Rada Wydziału WNET z dnia 28.02.2019 r. Uchwała nr 6/2019 Rady WNET). W nowej strukturze organizacyjnej PSW od roku akademickiego 2019/2020 na poziomie strategicznym umiędzynarodowienie kształcenia nadzoruje Prorektor ds. międzynarodowych. Zainicjował on powołanie Zespołu ds. współpracy zagranicznej (Zarządzenie Rektora nr 11/2020). Z Wydziału Nauk Technicznych w skład tego Zespołu wchodzi nauczyciel Zakładu Rolnictwa - dr inż. Daniel Rogoźnicki. Do jego obowiązków, jako pełnomocnika ds. współpracy międzynarodowej, należą:

1. Obowiązki związane z ustalaniem ścieżki edukacyjnej (przed wyjazdem) i zmianami w programie zajęć (w trakcie wyjazdu) oraz rozliczeniem pobytu (po przyjeździe) w odniesieniu do wyjazdów studentów PSW w celu realizacji semestru studiów na uczelni zagranicznej. Po przejściu uczelnianego etapu kwalifikacji studentów na studia zagraniczne z dofinansowaniem Programu Erasmus+ lub POWER Koordynator Programu Erasmus+ będzie przekazywał studentowi oraz pełnomocnikowi wydziałowemu ds. współpracy

międzynarodowej link do katalogu przedmiotów uczelni przyjmującej. Pełnomocnik wydziałowy ustala ze studentem oraz uczelnią przyjmującą, które przedmioty student powinien realizować na uczelni zagranicznej na poczet przedmiotów realizowanych w tym czasie na uczelni macierzystej w momencie wyjazdu. Pełnomocnik wydziałowy przygotowuje studentowi dokument – Aneks do programu studiów, który zatwierdzany jest przez kierownika zakładu studenta, a następnie dziekana danego wydziału. Na podstawie zatwierdzonego przez kierownika i dziekana Aneksu, koordynator programu Erasmus+ przygotowuje studentowi dokument Learning Agreement for Studies stanowiący załącznik do umowy finansowej ze studentem. Po powrocie studenta z mobilności, pełnomocnik wydziałowy na podstawie przedłożonych przez studenta dokumentów (wykaz zaliczeń, potwierdzenie pobytu i wszystkie 3 części Learning Agreement) sporządza dokument Wykaz osiągnięć edukacyjnych i różnic programowych, a następnie przekazuje go do kierownika zakładu studenta celem ustalenia lub braku różnic programowych.

2. Obowiązki związane z ustalaniem ścieżki edukacyjnej (przed wyjazdem) i zmianami w programie zajęć (w trakcie wyjazdu) w odniesieniu do studentów zagranicznych realizujących pobyty semestralne/roczne w PSW.
3. Zbieranie od pracowników dydaktycznych przypisanych do danego wydziału informacji na temat uczelni zagranicznych, z którymi pracownicy chcieliby współpracować np. zrealizować mobilność, wizytę studyjną lub skierować studentów w ramach programów Erasmus+ (kraje UE oraz kraje poza UE – projekt ICM) i przekazywanie kompletu informacji do Prorektora ds. międzynarodowych lub bezpośrednio koordynatora programu Erasmus+.
4. Dbanie o uatrakcyjnienie (w oczach studentów) oferty edukacyjnej swojego wydziału poprzez poszukiwanie firm i różnego rodzaju instytucji zagranicznych, w których studenci danego wydziału mogliby odbyć praktykę zagraniczną z dofinansowaniem z programów Erasmus+ i POWER – a następnie przekazywanie kompletu informacji do Prorektora ds. międzynarodowych lub bezpośrednio koordynatora programu Erasmus+. Komplet informacji na temat instytucji powinien zawierać (nazwa instytucji, dane kontaktowe do osoby z sekcji HR, krótki opis proponowanej współpracy i korzyści dla obu stron, który będzie podstawą do przygotowania i wysłania listu intencyjnego).

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Koncepcja kształcenia na kierunku Rolnictwo Państwowej Szkoły Wyższej w Białej Podlaskiej, organizacja studiów i towarzysząca jej działalność administracyjna jest ukierunkowana na studentów i ich wszechstronny rozwój. Motywowanie studentów do nauki, wspieranie ich w poszerzaniu kompetencji zawodowych oraz w skutecznym wejściu na rynek pracy ma charakter kompleksowy, stanowi priorytetowe zadanie Wydziału. Każdy student ma zapewnione wsparcie w sferze dydaktycznej, naukowej i społecznej. Szczegółowe warunki opieki nad studentami oraz sposoby ich wsparcia w procesie uczenia się zostały określone w Regulaminie Studiów oraz w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK).

Podstawowym, szeroko dostępnym i skutecznym narzędziem **wsparcia studentów w procesie uczenia się** jest system konsultacji, w trakcie których nauczyciele akademicki są do dyspozycji studentów. Każdy nauczyciel zatrudniony w Zakładzie Rolnictwa zobowiązany jest wyznaczyć dni i godziny konsultacji poza planowymi zajęciami dydaktycznymi, w wymiarze co najmniej 2 godzin tygodniowo. Do każdego przedmiotu przypisana jest określona liczba godzin konsultacyjnych. Informacje te są zamieszczane i aktualizowane regularnie na stronie Internetowej Uczelni Wydziału Nauk Technicznych:

<http://www.wnt.pswbp.pl/index.php/kierunki/rolnictwo/konsultacje-wykladowcow>

oraz w gablocie informacyjnej Zakładu Rolnictwa.

Na pierwszych zajęciach studenci są informowani o zakładanych efektach uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, określonych w kartach przedmiotu (dostępnych także na stronie Internetowej Uczelni), zasadach weryfikacji osiągania efektów uczenia się, stosowanej formie oceniania, wymaganej literaturze obowiązkowej i uzupełniającej.

Wymiana informacji pomiędzy prowadzącymi zajęcia, a studentami odbywa się także drogą mailową i za pośrednictwem Platformy Wirtualny Dziekanat. Usprawnia to wymianę informacji ważnych dla prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz związanych z przygotowaniem prac dyplomowych. Platforma Wirtualny Dziekanat umożliwia studentom stały dostęp do informacji o wynikach zaliczeń i egzaminów, zobowiązań finansowych i o aktualnym statusie studenta. Jest to możliwe w każdej chwili, gdyż w budynku Zakładu Rolnictwa studenci mogą bez ograniczeń korzystać z sieci bezprzewodowej (Wi-Fi).

Dużą pomocą i ułatwieniem dla studentów jest dostęp do katalogu bogatej oferty uczelnianej biblioteki poprzez stronę <https://biblioteka.pswbp.pl/>. Użytkownicy biblioteki mają również możliwość skorzystania z usługi informacyjnej „Zapytaj bibliotekarza”, telefonicznie lub mailowo pod

adresem biblioteka@pswbp.pl lub poprzez facebook. Za pośrednictwem Biblioteki PSW studenci mogą skorzystać ze zbiorów innych bibliotek w ramach wypożyczalni międzybibliotecznej.

Narzędziem motywowania studentów do osiągania wysokiej średniej i do nauki języków obcych jest promowanie międzynarodowych programów wymiany studenckiej i praktyk zagranicznych w ramach programu Erasmus+. Udział w tej formie mobilności daje szansę na indywidualny rozwój studentów i kształtuje ich kompetencje zawodowe i interpersonalne. W ramach współpracy międzynarodowej jedna studentka Kierunku Rolnictwo realizowała wyjazd stypendialny w Turcji. Informacje dotyczące mobilności umieszczane są na stronie Internetowej Uczelni, a Pełnomocnik Rektora ds. współpracy międzynarodowej służy pomocą w wyborze Uczelni zagranicznej oraz w sprawach organizacyjnych.

Program studiów kierunku Rolnictwo dostosowany jest do wymagań współczesnej gospodarki, w tym przede wszystkim branży rolno-spożywczej i agrobiznesu. Skuteczną realizację programu studiów ułatwia prowadzenie zajęć w niezbyt licznych grupach ćwiczeniowych i laboratoryjnych. Daje to możliwość bezpośredniego nadzoru nad uzyskiwanymi efektami uczenia się oraz zindywidualizowanie procesu przygotowania pracy dyplomowej.

Ważnym elementem wsparcia w obszarze naukowo-dydaktycznym stanowi funkcjonujące Koło Naukowe Studentów Rolnictwa, liczące obecnie 21 członków. Wśród podstawowych celów jego działalności wymienić należy: pobudzanie zainteresowań naukowych studentów i wdrażanie ich do pracy naukowej i badawczej, rozwijanie innych form aktywności naukowej studentów poszerzających ich zainteresowania związane z programem studiów oraz umożliwianie wymiany doświadczeń i prezentowania wyników własnych prac badawczych na szerszym forum. Efektem tych działań jest uczestnictwo członków koła w konferencjach krajowych i międzynarodowych oraz liczne publikacje naukowe studentów dzięki finansowemu wsparciu Koła Naukowego przez Władze Uczelni. W Uczelni funkcjonuje Regulamin rejestracji oraz finansowania uczelnianych organizacji studenckich. Opiekę merytoryczną nad działalnością studenckiego koła naukowego sprawują pracownicy Zakładu Rolnictwa legitymujący się aktywnością naukową.

Zakład Rolnictwa podejmuje również działania mające na celu ułatwienie studentom **skuteczne wejście na rynek pracy**, poprzez staranną selekcję instytucji przyjmujących studentów na praktyki zawodowe. Bezpośredni kontakt z przedsiębiorcami i samorządami umożliwia studentom dokładne rozpoznanie oczekiwań potencjalnych pracodawców, w zakresie pożądanых kompetencji oraz możliwości ewentualnego zatrudnienia.

Działania mające na celu współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia, a także przygotowanie studentów do wejścia na rynek pracy wynikają z zasad organizacji praktyk studentów. Na kierunku Rolnictwo została przyjęta zasada poszukiwania miejsca odbywania części praktyki przez studenta we własnym zakresie. Jej celem jest aktywizacja przyszłego

absolwenta i rozwijanie umiejętności aktywnego poszukiwania możliwości zatrudnienia. Jest to ważne z punktu widzenia umiejętności rozpoznania przez studenta zagadnień, które powinien w pierwszej kolejności doskonalić, oraz wypracowanie umiejętności przekazania pracodawcy informacji o swoich umiejętnościach i zainteresowaniach.

W przygotowaniu studentów do wejścia na rynek pracy lub do dalszej edukacji ważną rolę pełni Uczelniane Biuro Karier. Jego zadaniem jest wspieranie i promowanie studentów oraz absolwentów, aktywizowanie i kształcenie umiejętności przydatnych na rynku pracy, a także pomoc w podejmowaniu pierwszych decyzji zawodowych oraz inspirowanie do rozwoju, wychodząc poza utarte schematy. Biuro Karier powołano po to, by pomóc studentom wejść na rynek pracy i efektywnie na nim funkcjonować. Służy temu serwis internetowy, w którym pracodawca może zamieścić ofertę pracy, stażu, praktyki lub pracy dorywczej, a student lub absolwent może tam zamieścić swoje CV. Sekcja Praktyk Studenckich i Biura Karier PSW oferuje pracodawcom nieodpłatną usługę przeprowadzania preselekcji absolwentów na konkretne stanowiska pracy.

Praca Biura Karier nie ogranicza się jedynie do administrowania systemem, ale zakres jego działalności obejmuje ponadto: indywidualne i grupowe doradztwo zawodowe i wsparcie psychologiczne, warsztaty i szkolenia kładące nacisk na rozwój kompetencji społecznych i innych niezbędnych na rynku pracy, dystrybucję ofert pracy, praktyk, staży oraz wolontariatu; organizację spotkań z pracodawcami oraz prezentację firm na Uczelni, a także organizację Targów Pracy i Praktyk, monitorowanie losów zawodowych absolwentów, gromadzenie i udostępnianie publikacji, wydawnictw oraz materiałów informacyjnych o tematyce związanej z rozwojem osobistym i zawodowym oraz poruszaniem się po rynku pracy, a także bieżącą współpracę z instytucjami i organizacjami rynku pracy. Usługi świadczone przez Biuro Karier są bezpłatne.

Biuro Karier realizuje także projekty skierowane do studentów i pracujących absolwentów. Jednym z nich był projekt „Sprawne Biuro Karier twoim przewodnikiem po rynku pracy” realizowany w latach 2017-2019. Warsztaty kształtujące postawy przedsiębiorcze, dotyczyły zagadnień związanych między innymi z zakładaniem działalności gospodarczej oraz coachingu kariery, a także usług poradnictwa zawodowego i mentoringu. W okresie od 01 stycznia 2018r. do 31 grudnia 2019r. czterech studentów z kierunku Rolnictwo zostało objętych usługą poradnictwa zawodowego podczas realizacji projektu „Sprawne Biuro Karier twoim przewodnikiem po rynku pracy”.

Studenci kierunku Rolnictwo korzystali także z indywidualnych porad zawodowych. Porady obejmowały możliwość badania poziomu 13 kompetencji za pomocą elektronicznego narzędzia „Test Kompetencji HR24”. Każdy student po wykonaniu takiego badania otrzymał drogą elektroniczną Raport z wynikami i odbył spotkanie z doradcą zawodowym w Biurze Karier, na którym omówiono poziom jego kompetencji zawodowych. Dodatkowo, studenci otrzymali propozycję udziału w grupowych spotkaniach informacyjnych organizowanych przez Biuro Karier PSW.

W aspekcie rozwoju tak ważnych i cenionych na rynku pracy kompetencji miękkich, poza przedmiotami realizowanymi w ramach programu nauczania, studenci kierunku Rolnictwo mają możliwość skorzystania z licznych szkoleń, czy warsztatów, realizowanych w ramach projektów, współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych. Przykładem takiego działania jest realizowanie przez uczelnię z Projektu „Stawiamy na Rozwój Zintegrowany!” (Zadanie 12 – Podniesienie kompetencji studentów kierunku Rolnictwo). W cyklu szkoleń podnoszących kompetencje zawodowe wzięło udział 10 studentów .

Studenci otrzymują także stałe **wsparcie organizacyjne i administracyjne**, zapewniające im szybki dopływ informacji, skuteczną realizację zadań dydaktycznych oraz dostosowanie kształcenia do potrzeb indywidualnych. Stąd, każdy rocznik studentów ma opiekuna, powołanego spośród nauczycieli akademickich na Wydziale Nauk Technicznych na podstawie Uchwały Rady Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych nr 25/2019 z dnia 12.09.2019 r. Zgodnie z §12 Regulaminu Studiów od roku akademickiego 2020/2021, każdy opiekun powołany będzie przez Prorektora ds. kształcenia i studentów po zasięgnięciu opinii Dziekana. Opiekunami są nauczyciele akademicy, których zadaniem jest stały kontakt z przypisanym rocznikiem studiów, dostarczanie aktualnych informacji o studiach, diagnozowanie problemów, rozwiązywanie ich i pośrednictwo w nawiązywaniu kontaktu z władzami Wydziału bądź Uczelni. Działania opiekunów koncentrują się na bliskiej współpracy z kierownikiem Zakładu Rolnictwa, organami samorządu studenckiego i studentami. Opiekunowie roku pełnią również funkcję opiekunów naukowych oraz aktywnie uczestniczą w realizacji procedury P17 WSZJK tj. *Ankietyzacji studentów I roku*. Opiekunowie roczników zachęcają studentów do spotkań z władzami Uczelni, podczas których mogą oni zgłaszać swoje problemy i uzyskiwać dodatkowe informacje odnośnie spraw związanych z funkcjonowaniem kierunku studiów, Wydziału i Uczelni.

Jeżeli problem zgłaszany przez studentów nie może być rozwiązany na poziomie opiekuna roku, kierownika zakładu lub Dziekana Wydziału jest on rozpatrywany przez Prorektora ds. kształcenia i studentów. Nadzór nad działalnością wszystkich komisji do spraw studenckich sprawuje Rektor. Prorektor ds. kształcenia i studentów przyjmuje studentów w ramach wyznaczonych godzin konsultacji, a także doraźnie w razie konieczności. Pracownicy dziekanatu są do dyspozycji studentów od poniedziałku do czwartku, w godzinach od 8.00 do 15.30. Każdy student może zasięgać informacji również drogą elektroniczną, korzystając z informacji zamieszczonych na stronie Internetowej Wydziału.

Dla studentów pierwszych roczników studiów organizowany jest Dzień Adaptacyjny, na którym są oni informowani o możliwych przywilejach, rygorach i podstawowych wewnętrznych aktach prawnych, które regulują warunki studiowania. Ponadto, dla studentów I roku organizowane są spotkania informacyjne, mające na celu wprowadzenie ich w system studiów i przekazanie informacji

na temat procesu kształcenia, zasad obowiązujących na Wydziale oraz możliwych formach aktywności i wsparcia studentów. Informacje dotyczące toku studiów oraz spraw studenckich są udostępniane na stronie Internetowej i w formie tradycyjnej na tablicach informacyjnych w siedzibie Wydziału.

Dużym wsparciem dla kandydatów oraz studentów obcojęzycznych, zwłaszcza w początkowym okresie pobytu, jest organizowany przez Akademickie Centrum Edukacji Ustawicznej wakacyjny kurs języka polskiego, oraz organizacja kursu j. polskiego dla studentów cudzoziemców w ramach projektu „Międzynarodowa PSW” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

W Uczelni funkcjonuje Samorząd Studencki. Do głównych celów jego działalności należy: wyłonienie przedstawicielstwa poszczególnych grup do organu samorządu, uczestnictwo w opracowywaniu przepisów wewnętrznych w Uczelni (regulamin samorządu, zasady przyznawania pomocy materialnej), wypracowywanie form kontaktów, przekazywanie informacji i współpraca z władzami Uczelni itp. Samorząd studencki aktywnie uczestniczy w realizacji procedur zapewnienia jakości kształcenia, takich jak procedura P1 Tworzenie *programu studiów*, w której samorząd studencki opiniuje program studiów. W procedurze P3: *Ocena prowadzącego zajęcia i realizacji zajęć dydaktycznych* przewodniczący samorządu jest dysponentem informacji o wynikach tej oceny (przekazywana przez Prorektora ds. kształcenia i studentów), a w procedurze P19 *Ocena satysfakcji studenta z warunków studiowania* przewodniczący samorządu jest dysponentem informacji o wynikach oceny tej satysfakcji. W skład Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego wchodzi dwóch studentów - przedstawicieli Kierunku Rolnictwo.

Samorząd aktywnie angażuje się w bieżące życie Uczelni. Uczestniczy w pracach Senatu, Komisji Dyscyplinarnej i Odwoławczej oraz Komisji Stypendialnej i innych. Bierze udział w wyjazdach na Targi Edukacyjne. Współpracuje z różnymi organizacjami tj.: AZS, NZS, PTTK. Bierze udział w akcjach charytatywnych. Organizuje imprezy rozrywkowe takie jak Dni Kultury Studenckiej (JUWENALIA), czy Wybory Miss i Mistera. Samorząd Studencki angażuje się także w proces rekrutacji udzielając informacji w specjalnie zorganizowanych do tego celu punktach dla kandydatów na pierwszy rok studiów.

Aktywność fizyczna studentów PSW w Białej Podlaskiej rozwijana jest między innymi dzięki Akademickiemu Związkowi Sportowemu, w ramach którego funkcjonują następujące sekcje: Piłka nożna kobiet, Futsal mężczyzn, Jazz, Ćwiczenia siłowe, Siatkówka mężczyzn, Biegi przełajowe, Fitness, Wspinaczka, Taniec. Studenci po godzinach zajęć dydaktycznych mają możliwość z bezpłatnego korzystania z infrastruktury sportowej.

Dla tych, którzy zdobywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji dzielą z rolą rodzica istotnym wsparciem jest możliwość korzystania z Niepublicznego Przedszkola przy Państwowej Szkole Wyższej powołanego i przeznaczonego do opieki nad dziećmi studentów, doktorantów i pracowników

Uczelni. Studenci spoza Białej Podlaskiej mogą korzystać z dobrze wyposażonych Domów Studenckich.

Państwowa Szkoła Wyższa w Białej Podlaskiej oferuje także wsparcie w sytuacjach niestandardowych, wymagających **indywidualnego podejścia** w związku ze specjalnymi potrzebami studentów lub z pojawieniem się określonych grup problemów. W uzasadnionych przypadkach, kiedy sytuacja rodzinna lub zawodowa uniemożliwia kontynuowanie toku studiów na ogólnych zasadach, proces dydaktyczny może odbywać się w systemie Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS). Szczegółowe zasady i tryb studiów w systemie IOS, co do formy i terminów odbywania zajęć, student indywidualnie ustala z prowadzącymi. Indywidualnie należy również ustalić na jakich zasadach student z Indywidualną Organizacją Studiów podchodzi do zaliczeń z przedmiotów oraz końcowego egzaminu.

W chwili obecnej w gronie studentów Kierunku Rolnictwo nie ma studentów z niepełnosprawnościami, Uczelnia posiada jednak w swoich zasobach udogodnienia w zakresie kompensacji ruchowej. W bibliotece PSW zlokalizowane jest stanowisko dla osób niepełnosprawnych, wyposażone w najnowocześniejsze pomoce tj.: mysz BigTrack, Sip Puff Switch, klawiatury alternatywne (IntelliKeys, BigKeys). Studenci ze znaczną niepełnosprawnością ruchową odbywają zajęcia w salach o lepszej dostępności, aby ograniczyć potrzebę ich nadmiernego przemieszczania się. Dla studentów ze znaczną niepełnosprawnością jest możliwe przydzielenie asystentów wspierających poruszanie się po obiektach Uczelni oraz inne czynności umożliwiające im studiowanie (np. pomoc osobom z niepełnosprawnością przy wypełnianiu dokumentów związanych z procesem kształcenia, pomoc przy sporządzaniu notatek z zajęć dydaktycznych i praktyk, dopilnowanie, aby zajęcia dla grup, w których uczestniczą osoby z niepełnosprawnościami były zaplanowane na parterze lub w budynku najlepiej dostosowanym do ich potrzeb).

Osoby z niepełnosprawnościami otoczone są szczególną opieką na szczeblu Uczelni. Odpowiada za to powołany przez Rektora Pełnomocnik ds. studentów niepełnosprawnych. Jego zadaniem jest wszechstronna pomoc studentom z niepełnosprawnością w organizacji i realizacji zajęć dydaktycznych, dostosowania warunków odbywania studiów do rodzaju i stopnia niepełnosprawności. Godziny dyżurów pełnomocnika ogłaszane są na stronie Internetowej Uczelni oraz w gablocie informacyjnej znajdującej się w holu Uczelni. Koordynację nad wsparciem studentów z niepełnosprawnością pełni Prorektor ds. międzynarodowych, w szczególności inicjując realizację projektów poprawiających dostępność Uczelni.

Każdy student z niepełnosprawnością otrzymuje ważne informacje (terminy składania wniosków o stypendia specjalne, informacje o innych programach i stypendiach, oferty pracy, ważne wydarzenia dotyczące osób z niepełnosprawnością itp.) a w razie potrzeby uzyskuje pomoc w wypełnieniu wymaganych dokumentów i wniosków. W trakcie sesji, studenci niepełnosprawni

mogą mieć przeprowadzane egzaminy w indywidualnie dostosowanej formie do ich dysfunkcji. W zależności od potrzeb są to testy z powiększonym drukiem, pomoc asystenta lub wydłużony czas egzaminu lub inne udogodnienia. Nauczyciele akademicki pracujący na Uczelni są informowani o wskazaniach do pracy z osobami z niepełnosprawnościami.

Przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami na Uczelni mają także służyć: działania podejmowane w zakresie systematycznej modernizacji wyposażenia sal dydaktycznych oraz biblioteki, specjalne finansowe wsparcie w postaci stypendium dla osób z niepełnosprawnością, czy indywidualne podejście, jeżeli choroba lub niepełnosprawność studenta nie pozwalają mu na udział w zajęciach w trybie standardowym. Wówczas na wniosek studenta zaliczenia i egzaminy dostosowuje się stosownie do jego możliwości. Osobom z niepełnosprawnościami udzielana jest zgoda na Indywidualną Organizację Studiów (IOS).

Państwowa Szkoła Wyższa w Białej Podlaskiej przykładą wiele uwagi do zapewnienia studentom komfortu i bezpieczeństwa pracy. Podstawą realizacji tego założenia jest zapobieganie sytuacjom trudnym z udziałem studentów i przeciwdziałanie przemocy i dyskryminacji. Za fizyczne bezpieczeństwo studentów w trakcie zajęć, w sposób bezpośredni odpowiedzialni są nauczyciele prowadzący zajęcia dydaktyczne. W przypadku zajęć laboratoryjnych prowadzący zobligowani są do zapoznania studentów z obowiązującymi zasadami BHP i nadzorowania ich przestrzegania. Osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo studentów, w razie wypadku mogą liczyć na wsparcie osoby z odpowiednim przeszkoleniem w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Budynek Zakładu Rolnictwa wyposażony jest w automatyczne urządzenie do defibrylacji (AED).

Aby podnieść poziom bezpieczeństwa studentów i pracowników, Uczelnia wprowadziła Regulamin Przeciwdziałania Mobbingowi, Dyskryminacji i Molestowaniu Seksualnemu Pracowników i Studentów (Zarządzenie Rektora nr 2/2020). Każdy student lub pracownik, który uzna, że stał się ofiarą mobbingu, molestowania seksualnego, bądź dyskryminacji lub zaobserwował takie zjawiska w otoczeniu Uczelni może zgłosić ten fakt do Komisji ds. Przeciwdziałania Problemom Molestowania Seksualnego, Mobbingu i Dyskryminacji w formie pisemnej skargi. Komisja rozpatruje takie doniesienie, wyjaśnia je i przedstawia Rektorowi opinie oraz wnioski na temat zgłoszonej sytuacji.

Procesowi uczenia się studentów kierunku Rolnictwo sprzyja szereg form **wsparcia materialnego i finansowego**, umożliwiających łatwiejsze funkcjonowanie w społeczności akademickiej. Każdy ze studentów, po złożeniu odpowiednio udokumentowanego wniosku, może ubiegać się o pomoc materialną w formie: stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób z niepełnosprawnościami, stypendium Rektora dla najlepszych studentów lub zapomogę. Zakres świadczeń i sposoby ich przyznawania reguluje Regulamin Świadczeń dla Studentów PSW w Białej Podlaskiej Zarządzenie Rektora nr 18/2020 z dnia 20.02.2020 i 19/2020 z dnia 20.02.2020.

Wszystkie regulaminy, zarządzenia i wnioski potrzebne do ubiegania się o pomoc materialną w PSW, zamieszczane są na stronie Internetowej PSW, pod adresem <http://www.pswbp.pl/> w zakładce „Student” → „Sprawy studenckie” → „Pomoc materialna”. Podania o przyznanie pomocy materialnej składane są elektronicznie, przez Portal Wirtualna Uczelnia, skąd wraz z załącznikami niezwłocznie po wysłaniu elektronicznym dostarczane są do skrzynki podawczej Dziekanatu. Szczegółowa instrukcja elektronicznego składania wniosków znajduje się na stronie Internetowej Uczelni.

W roku akademickim 2019/2020 (w semestrze zimowym) studentom Kierunku Rolnictwo przyznano łącznie 38 świadczeń, zgodnie z poniższą tabelą:

Tabela 3. Świadczenia przyznane studentom kierunku Rolnictwo w roku akademickim 2019/2020 (semestr zimowy). Stan na dzień 09.03.2020 r.

Rodzaj stypendium	I rok	II rok	III rok	IV rok
Stypendium socjalne	5	3	8	10
Stypendium Rektora	-	1	2	2
Stypendium dla osób z niepełnosprawnościami	-	-	-	-
Zapomoga	-	-	6	1

Źródło: Materiały Komisji Stypendialnej Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Motywacją studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz do prowadzenia badań naukowych jest stypendium Rektora, które otrzymuje 10% studentów danego kierunku studiów, wyróżniających się szczególnymi wynikami w nauce i wzorowym wypełnianiem powierzonych im obowiązków. Studenci mogą także otrzymać stypendium za znaczące osiągnięcia sportowe. Studenci mogą otrzymywać również stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia naukowe lub artystyczne związane ze studiami, lub stypendia Marszałka Województwa Lubelskiego dla wyróżniających się studentów w województwie. Dotychczas studenci kierunku Rolnictwo otrzymali dwa stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego i pięć stypendiów Marszałka Województwa Lubelskiego.

Ponadto, na wniosek komisji egzaminu dyplomowego Rektor może przyznać studentowi dyplom z wyróżnieniem.

System motywowania studentów oparty jest również na konkretnych, realizowanych od wielu lat działaniach obejmujących:

- zapewnienie możliwości korzystania z aparatury badawczo-naukowej w celach naukowych poza czasem przeznaczonym dla zajęć dydaktycznych,

- zapewnienie swobody i wsparcia dla twórczej pracy naukowej, w szczególności w zakresie tematyki prac dyplomowych oraz udział w badaniach prowadzonych przez pracowników Zakładu Rolnictwa,
- opiekę nad studenckimi kołami naukowymi wraz z finansowym wsparciem ich działań, których widoczne efekty to uczestnictwo w krajowych i międzynarodowych konferencjach, wystawach, targach itp.,
- internacjonalizację kształcenia za pomocą odpowiednich programów,
- udział w tworzeniu i modyfikowaniu programów studiów przez udział studentów w pracach rad programowych.

Studenci studiów stacjonarnych mogą skorzystać z możliwości uzyskania Białskiej Karty Miejskiej, która upoważnia do korzystania z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską. Koszty uzyskania przez studentów Karty Miejskiej pokrywa Uczelnia.

Szczegółowe informacje na temat wymienionych form wsparcia znaleźć można na stronie Internetowej Uczelni.

Obsługą administracyjną studentów zajmuje się dziekanat oraz sekretariat wydziału. Do zadań dziekanatu należy między innymi prowadzenie dokumentacji dotyczącej toku studiów. Dziekanat zajmuje się rekrutacją, centralną ewidencją studentów w systemie komputerowym, pomocą materialną, dokumentacją związaną z egzaminem dyplomowym, przygotowywaniem i wydawaniem dyplomów ukończenia studiów oraz suplementów do dyplomów. Pozostałe sprawy, takie jak zapisy na specjalność, wybór tematu pracy dyplomowej oraz ich archiwizacja odbywa się na poziomie sekretariatu.

Swoje kompetencje i kwalifikacje pracownicy administracyjni podnoszą poprzez uczestnictwo w organizowanych projektach i kursach doskonalących. Takim przykładem jest szkolenie pt. „Kompendium wiedzy z obsługi studenta zagranicznego od rekrutacji po ukończenie studiów” dla kadry administracyjnej i dydaktycznej w ramach projektu „Międzynarodowa PSW” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Uczelnia dokłada wszelkich starań w doborze kadry dydaktycznej tak, aby zapewnić właściwą liczbę nauczycieli akademickich o wysokich kompetencjach w tym nauczycieli z doświadczeniem zawodowym adekwatnym do dyscypliny naukowej. Aktywnie wspierany jest rozwój dydaktyczny i naukowy nauczycieli akademickich. Uczelnia dba także o stałe podnoszenie kompetencji kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się (np. pracowników biblioteki), umożliwiając tym samym wszechstronne wsparcie studentów.

Szczegółowe wytyczne odnośnie sposobów, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia systemu opieki, wspierania, motywowania studentów oraz oceny kadry wspierającej proces kształcenia opisane są w procedurach WSZJK.

Okresowa ocena nauczycieli akademickich przeprowadzana jest nie rzadziej, niż co dwa lata (Procedura P5 - *Ocena okresowa nauczyciela akademickiego WSZJK*). W ocenie jakości i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych wykorzystuje się wyniki anonimowej ankiety studentów z realizacji zajęć dydaktycznych (obejmuje ona wszystkie przedmioty prowadzone przez danego nauczyciela). Ocena ta dokonywana jest w ramach procedury P3 - *Ocena prowadzącego zajęcia i realizacji zajęć dydaktycznych WSZJK*. Elementem oceny zajęć dydaktycznych jest też hospitacja zajęć dydaktycznych. Tryb i sposób jej przeprowadzania ujęto w procedurze P4 - *Hospitacja zajęć dydaktycznych*.

W celu monitorowania zadowolenia studentów przeprowadza się także badania sondażowe w ramach nowej procedury WSZJK P19 - *Ocena satysfakcji studenta z warunków studiowania*. Uzyskiwane wyniki służą doskonaleniu systemu kształcenia studentów. W ramach tej procedury wprowadzono kompleksowe narzędzie pomiaru: Kwestionariusz ankiety oceny satysfakcji studenta z warunków studiowania, oceniające między innymi pracę dziekanatu, dostęp do informacji oraz ocenę infrastruktury. Ankieta daje możliwość dokonania okresowych przeglądów wsparcia studentów. Wyniki ankiety służą do rozwoju i doskonalenia wsparcia studentów w procesie uczenia się.

Narzędziem monitorowania zadowolenia studentów z przebiegu praktyk studenckich jest procedura WSZJK P8 - *Opinia praktykanta na temat zrealizowanych praktyk* i Załącznik nr 14 *Kwestionariusz ankiety dla praktykanta*.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Dostęp do informacji o programach studiów kierunku Rolnictwo jest możliwy dzięki szerokiemu spektrum kanałów komunikacyjnych, począwszy od tradycyjnych, jak informacja w Dziekanacie, tablice ogłoszeniowe w budynku Zakładu Rolnictwa i materiały informacyjne udostępniane podczas spotkań edukacyjno-promocyjnych, aż po nowoczesne, takie jak strony Internetowe, czy portale społecznościowe (Instagram, Youtube, Twitter, VKontakte). Jednak podstawowym narzędziem służącym udostępnianiu informacji na temat Uczelni i aktualnych wydarzeń, w tym o warunkach przyjęcia na studia, programie studiów, realizacji procesu nauczania i warunkach dalszego kształcenia jest prowadzona i na bieżąco aktualizowana strona Internetowa Uczelni (www.pswbp.pl). Opracowana została ona w sposób umożliwiający łatwy dostęp do informacji wszystkim kandydatom, studentom, absolwentom, a także interesariuszom zewnętrznym.

Prezentowane treści dostępne są w języku polskim, angielskim i rosyjskim, a dla osób niedowidzących pomocna jest również funkcja czytnika ekranowego (tzw. „Screen Reader”). Przyjazny, przejrzysty interfejs strony pozwala na dostęp do zamieszczonych tam zasobów z każdego miejsca z dostępem do Internetu wszystkim posiadaczom smartfonów. Państwowa Szkoła Wyższa w Białej Podlaskiej zapewnia na terenie Uczelni bezpłatny, bezprzewodowy dostęp do Internetu, jak również komputerowe stanowiska stacjonarne, dostosowane także do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Na stronie internetowej Uczelni (www.pswbp.pl) oprócz informacji o warunkach rekrutacji (terminy, wymagane dokumenty), o szczegółowym programie studiów i formach jego realizacji, o procedurach dyplomowania, praktykach studenckich, dostępnych jest także wiele innych informacji, niezbędnych studentom, w tym o przyznawanych kwalifikacjach i możliwościach zatrudniania absolwentów. Informacje te przedstawiają zarówno aspekty merytoryczne programu studiów, jak i procedury obowiązujące na kierunku Rolnictwo.

Portal podzielony jest na sekcje zawierające między innymi wyodrębnione w postaci zakładki strefy „Kandydata”, „Studenta” i „Pracownika”. W zakładce „Kandydat” wszyscy zainteresowani znajdą informacje dotyczące pełnej, regularnie aktualizowanej oferty edukacyjnej, obejmującej między innymi: listę dostępnych kierunków studiów oraz charakterystykę poszczególnych kierunków studiów wraz z zakładanymi efektami kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, jakie przyszli studenci nabędą w ramach studiów oraz sylwetkę absolwenta. Sekcja ta, zawiera także szczegółowe informacje dotyczące zasad postępowania rekrutacyjnego, wymaganych dokumentów, pobieranych opłat oraz link do Systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK)

umożliwiający założenie osobistego konta rejestracyjnego na stronie <https://irk.pswbp.pl/>. Serwis rekrutacyjny daje także aplikującym o przyjęcie na studia obcokrajowcom, szansę zapoznania się z informatorem udostępnionym w języku angielskim i rosyjskim. Z poziomu zakładki „Kandydat” możliwy jest także Wirtualny Spacer po obiektach Uczelni.

Na stronie Internetowej Uczelni przejrzysz także udostępnione są także informacje o funkcjonowaniu kół naukowych, stowarzyszeniu absolwentów, biura karier oraz możliwościach wymiany studentów w ramach programu Erasmus+.

Zarówno studenci, jak i absolwenci Uczelni mają dostęp do informacji dotyczących możliwości dalszego kształcenia (edukacji ustawicznej) w postaci studiów podyplomowych, kursów i szkoleń, udostępnianych w zakładce „Jednostki Uczelni” → Akademickie Centrum Edukacji Ustawicznej, a z zasobów bibliotecznych studenci i pracownicy mogą korzystać przy użyciu zakładki „Biblioteka”.

Powszechny dostęp do wszystkich aktów prawnych (Statut PSW, Uchwały Senatu, Zarządzenia, Regulaminy, Akty prawa powszechnie obowiązującego) możliwy jest na stronie Internetowej Biuletynu Informacji Publicznej PSW (<http://bip.pswbp.pl/>), która w ostatnim roku akademickim została istotnie przebudowana. Strona BIP oferuje możliwość wglądu do programów studiów, które przedstawione są w postaci plików PDF i usystematyzowane zostały według stopnia studiów i kierunku. Na stronie głównej PSW w zakładce „Uczelnia”, sekcja „Pliki do pobrania” udostępniane są karty przedmiotów, terminarz i plany zajęć.

Dostęp do tych treści ma charakter otwarty, nie wymaga zakładania specjalnego konta, ani akceptowania jakichkolwiek warunków, czy wykazywania jakichkolwiek związków z Uczelnią.

Studenci kierunku Rolnictwo wszystkie szczegółowe informacje istotne na poziomie Zakładu Rolnictwa uzyskają w zakładce „Uczelnia” → „Wydział Nauk Technicznych” → „Zakład Rolnictwa”. Dotyczą one organizacji Wydziału i Zakładu, planów studiów, kart przedmiotów i modułów kształcenia, planów osobowych i terminów konsultacji z wykładowcami, planów zajęć oraz aktualnych wydarzeń ważnych dla kierunku Rolnictwo. Bezpośredni dostęp do tych informacji można uzyskać poprzez stronę Wydziału Nauk Technicznych

<http://www.knt.pswbp.pl/index.php/kierunki/rolnictwo/>

Ustawa o ochronie danych osobowych (RODO) w znacznym stopniu ogranicza formę i sposób informowania studentów o osiągniętych wynikach edukacyjnych. Stąd, zastosowanie znajdują zasady określone w Regulaminie Studiów stanowiącym załącznik nr 1 do Uchwały nr 58/2019 Senatu PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej z dnia 13.09.2019 r. w sprawie: wprowadzenia zmian do Regulaminu Studiów PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Zgodnie z zapisami zawartymi w tym dokumencie, student jest informowany o uzyskanych wynikach zaliczeń i egzaminów poprzez wpis dokonywany w elektronicznym systemie ewidencjonowania osiągnięć studenta, który powinien

być dokonany w terminie do 7 dni od przeprowadzenia zaliczenia bądź egzaminu. Możliwe jest to dzięki wdrożeniu w 2008 roku nowoczesnego systemu informatycznego o nazwie SIMPLE.BAZUS, który kompleksowo wspiera i usprawnia zarządzanie Uczelnią w zakresie działań dydaktycznych i administracyjnych. Dostęp do tego systemu zarówno dla studentów, jak i pracowników Uczelni wymaga zalogowania się przy użyciu unikalnego loginu oraz hasła (które indywidualnie ustala każdy student i pracownik). Dzięki temu studenci mają możliwość monitorowania postępów w nauce, co czyni z aplikacji swoisty indeks elektroniczny poszerzony o możliwość kontaktu z wykładowcami. Dostęp do indywidualnego konta student otrzymuje automatycznie po przyjęciu na studia i może z niego korzystać z każdego miejsca przy użyciu smartfonu lub komputera.

W odpowiedzi na współczesne potrzeby studentów oraz kandydatów na studia, Uczelnia utworzyła także fanpage na facebook'u, prowadzony w celach promocyjnych. Stwarza on możliwość pełniejszego wykorzystania Internetu do komunikowania się z kandydatami i studentami. Kluczowe akty prawne w Uczelni, w tym Regulamin studiów dostępne są także w wersji przetłumaczonej na język angielski.

Ważnym czynnikiem zapewniania wysokiego poziomu jakości kształcenia w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej jest Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK). System ten jest narzędziem skutecznej realizacji polityki jakości kształcenia. Definiując reguły procesu kształcenia studenta w Uczelni, WSZJK wpływa na właściwy przebieg oraz wysoką jakość kształcenia. WSZJK jest oparty na dziewiętnastu procedurach, stanowiących narzędzia budowania jakości kształcenia. Każda z procedur zawiera: zakres procedury, osoby odpowiedzialne za realizację procedury oraz opis jej przebiegu. Za realizację zadań w zakresie jakości kształcenia odpowiada Senacka Komisja Jakości Kształcenia. WSZJK jest dokumentem stale doskonalonym przez Senacką Komisję Jakości Kształcenia.

Zgodnie z obecnie funkcjonującymi w PSW w Białej Podlaskiej wytycznymi Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (Zarządzenie Rektora nr 13/2020 z dnia 20.02.2020), podstawowymi komórkami odpowiedzialnymi za sprawowanie nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad studiami pierwszego stopnia kierunku Rolnictwo (w tym w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia) są: na poziomie Uczelni Senacka Komisja Jakości Kształcenia, na poziomie Wydziału Komisja Procesu Dyplomowania, a na poziomie Zakładu Zespół Jakości Kształcenia, działający w Zakładzie Rolnictwa.

Schemat 2. Schemat Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej stan na dzień 01.10.2019r.

Osobami odpowiedzialnymi (nadzorującymi) w powyższych zakresach są, na poziomie Uczelni: Prorektor ds. kształcenia i studentów, na poziomie Wydziału Dziekan, na poziomie Zakładu Kierownik Zakładu. Wymienione komórki organizacyjne i osoby podejmują działania związane z funkcjonowaniem systemu jakości kształcenia i polityką jakości między innymi poprzez regularny nadzór nad prowadzoną działalnością, cykliczne spotkania i narady metodyczne.

Senat Uczelni wyraża opinię dotyczącą uruchomienia kształcenia na nowych kierunkach studiów i tworzenia nowych Wydziałów w Uczelni oraz uchwała efekty uczenia się. Przyjęta polityka jakości kształcenia umożliwia takie funkcjonowanie Uczelni, aby udostępniana oferta studiów była jak najwyższej jakości i odpowiadała oczekiwaniom studentów, dając im pełną satysfakcję i zadowolenie. Władze Uczelni oraz Wydziału dbają o to, aby Uczelnia funkcjonowała zgodnie z przepisami obowiązującego prawa. Celem polityki jakości Uczelni jest troska o udostępnianie wiedzy odpowiadającej obecnemu stanowi wiedzy w poszczególnych obszarach, dziedzinach i dyscyplinach nauki oraz dostarczanie oferty dydaktycznej najwyższej jakości. Podejmowane są działania, by oferta dydaktyczna była dostosowywana do aktualnych tendencji rozwojowych społeczności oraz zmieniającego się rynku pracy. Uczelnia i Wydział współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, podejmuje działania służące zapewnieniu studentom wsparcia dydaktycznego, materialnego i naukowego. Dbą o ciągłe podnoszenie kwalifikacji pracowników, także w zakresie jakości pracy oraz o ciągłe doskonalenie systemu zarządzania jakością.

Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu studiów obejmuje: projektowanie i przegląd kierunkowych efektów uczenia się, a także projektowanie i okresowy przegląd programu studiów. Zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania i doskonalenia programów studiów określa WSZJK.

Przy projektowaniu programu studiów uwzględnia się: Misję i Strategię Rozwoju Uczelni, potencjał badawczy i kadrowy Wydziału, zaplecze dydaktyczne Wydziału, wyniki badań rynku pracy, wyniki konsultacji z pracodawcami. Uwzględnia się także opinie studentów i absolwentów (badane są losy absolwentów po ukończeniu studiów). Pod uwagę brane są także opinie nauczycieli akademickich. Prace nad projektowaniem programu studiów prowadzi się zgodnie z zapisami Ustawy oraz rozporządzeń wykonawczych do Ustawy, WSZJK i innych wewnętrznych regulacji Uczelni, a także Regulaminem Studiów. Doskonalenie programu studiów opiera się na wynikach monitorowania, które obejmuje kluczowe obszary oceny jakości kształcenia na każdym etapie studiów, w tym dyplomowania, a w szczególności weryfikacji efektów uczenia się oraz przeglądu programu studiów.

Dla roku akademickiego 2019/2020 dla naboru 2019/2020 program studiów kierunku Rolnictwo zaprojektowany i zatwierdzony został zgodnie z obowiązującym stanem prawnym i aktami wewnętrznymi Uczelni, a w tym w szczególności Statutem Uczelni z dnia 29.09.2017 r. (załącznik do Uchwały Senatu nr 811/2017) oraz WSZJK. Zgodnie z powyższymi program studiów zatwierdziła Rada

WNET po uwzględnieniu opinii Zespołu Jakości Kształcenia kierunku Rolnictwo, Wydziałowej Komisji Jakości Kształcenia oraz opinii Samorządu Studentów. Efekty uczenia się, po zaopiniowaniu przez Zespół Jakości Kształcenia kierunku Rolnictwo, Senacką Komisję Jakości Kształcenia i Konwent zatwierdził Senat Uczelni.

W obowiązującym WSZJK z dnia 20.02.2020r. zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania i doskonalenia programów studiów określa w pierwszej kolejności Procedura P1 – *Tworzenie programów studiów*.

Przedmiotem procedury P1 *Tworzenie programów studiów* jest sposób uchwalania programu studiów. Osobami odpowiedzialnymi za wykonanie zadań objętych procedurą są: Prorektor ds. kształcenia i studentów, Dziekan Wydziału, Kierownik Zakładu, Zespół Jakości Kształcenia i Senacka Komisja Jakości Kształcenia. Program studiów dla kierunku Rolnictwo jest zatwierdzany Uchwałą Senatu. Przy konstruowaniu programu studiów uwzględniać należy przepisy wynikające z Ustawy oraz rozporządzeń wykonawczych do Ustawy, WSZJK, a także Regulaminu studiów obowiązującego w Uczelni.

Propozycję programu studiów przedstawia Kierownik Zakładu po pozytywnym zaopiniowaniu przez Zespół Jakości Kształcenia uwzględniając następujące czynniki:

- zgodność opracowanego planu studiów z efektami uczenia się dla kierunku studiów;
- wyniki monitorowania kariery zawodowej absolwentów uczelni oraz wyniki analizy potrzeb rynku pracy;
- opinię Samorządu Studenckiego;
- opinię interesariuszy zewnętrznych;
- strategię rozwoju uczelni;
- możliwości kadrowe i ekonomiczne uczelni.

Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej, niż jednej dyscypliny określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby ECTS w liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie.

Program studiów dla określonego kierunku studiów, poziomu i profilu obejmuje efekty uczenia się, opis procesu prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów uczenia się oraz liczbę ECTS przypisanych do zajęć (plan studiów), zgodne z obowiązującymi standardami kształcenia na poszczególnych kierunkach, z charakterystykami pierwszego stopnia określonymi w Ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystykami drugiego stopnia określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy:

- a) dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK w przypadku studiów pierwszego stopnia;
- b) dla kwalifikacji na poziomie 7 stopnia PRK w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich.

Po akceptacji Dziekana Wydziału program studiów jest opiniowany przez Senacką Komisję Jakości Kształcenia i kierowany do Prorektora ds. kształcenia i studentów celem przedłożenia na posiedzeniu Senatu. W przypadku skierowania przez Senacką Komisję Jakości Kształcenia programu studiów do korekty, przewodniczący SKJK przekazuje dokumentację do Kierownika Zakładu. Poprawiony program studiów podlega ponownemu zaopiniowaniu przez SKJK, a następnie kierowany jest przez Prorektora ds. kształcenia i studentów pod obrady Senatu.

Karta przedmiotu powinna być aktualna na dany rok akademicki. Za zgodność kart przedmiotów z planami studiów odpowiada nauczyciel prowadzący zajęcia. Zmiany dokonywane w dokumencie przez prowadzącego przedmiot nie mogą prowadzić do niezgodności programu przedmiotu z programem studiów na kierunku lub specjalności, na której przedmiot jest realizowany.

Ważną rolę w procesie tworzenia, monitorowania i ewaluacji programu studiów odgrywa Zespół Jakości Kształcenia kierunku studiów. Stałe monitorowanie programu studiów obejmuje analizę dokumentacji programu studiów oraz jego realizacji z uwzględnieniem takich elementów, jak np.: forma studiów, liczba semestrów i liczba punktów ECTS, Karty Modułu Kształcenia /Karty Przedmiotu, sposoby weryfikowania i osiągania efektów kształcenia/uczenia się; wymiar, zasady i forma praktyk zawodowych; zajęcia do wyboru, efekty uczenia się, plany studiów (np. właściwy układ przedmiotów, przyporządkowanie punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów, przyporządkowanie przedmiotów do odpowiednich semestrów). Integralną częścią przeglądu programu studiów jest przegląd Kart Modułów Kształcenia /Kart Przedmiotów, który uwzględnia ocenę: treści kształcenia każdej karty, w tym ich aktualność i spójność z efektami uczenia się, zalecanej literatury, wskazywanych metod dydaktycznych, zasad oceniania studentów, sposobów weryfikacji efektów przedmiotowych i trafności ich doboru, warunków zaliczenia zajęć oraz struktury nakładu pracy studenta. Procedura P1 dotycząca tworzenia programu studiów obejmuje określenie w Karcie Modułu Kształcenia /Karcie Przedmiotu szczegółowych warunków i sposobów weryfikacji osiągania zamierzonych efektów kształcenia/uczenia się przez studenta, poprzez wskazanie: poszczególnych składowych oceny końcowej (etapów realizacji zamierzonych efektów kształcenia/uczenia się), formy przeprowadzania zaliczeń i egzaminów (ustna lub pisemna), nakładu pracy studenta potrzebnego do osiągnięcia założonych efektów uczenia się, zakresu materiału koniecznego wymagane do uzyskania poszczególnych ocen.

Zalecenia dotyczące zmian w Karcie Modułu Kształcenia /Karcie Przedmiotu formułowane przez Zespół Jakości Kształcenia, po zaopiniowaniu przez Dziekana przekazywane są do realizacji Kierownikowi Zakładu oraz koordynatorom modułów/przedmiotów. W przypadku zmian w programie studiów, Zespół Jakości Kształcenia zaleca opracowanie nowych kart dla wprowadzanych modułów. Przegląd Kart Modułów Kształcenia /Kart Przedmiotów dokonywany jest

m.in. pod kątem aktualizacji zalecanej literatury oraz rozważenia możliwości uwzględnienia specjalistycznego sprzętu zakupionego przez Uczelnię na potrzeby kształcenia na kierunku Rolnictwo.

Uczelnia szczególną wagę przykłada do współpracy z interesariuszami wewnętrznymi (w tym zwłaszcza studentami - odbiorcami oferty programowej) i zewnętrznymi, biorąc pod uwagę ich zdanie w zakresie doskonalenia treści programów studiów i optymalizacji efektów uczenia się. Umożliwia to skoordynowanie procesów projektowania i dostosowywania programów studiów kierunku Rolnictwo do potrzeb studentów i rynku pracy. Dlatego też corocznie program studiów opiniowany jest przez interesariuszy zewnętrznych. W bieżącym roku akademickim w pracach Zespołu Jakości Kształcenia kierunku Rolnictwo uczestniczyli nauczyciele – praktycy reprezentujący interesariuszy zewnętrznych. W procesie doskonalenia programu studiów uczestniczą także absolwenci Kierunku Rolnictwo poprzez udział w badaniu losów zawodowych absolwentów (Badanie ELA) oraz realizację procedury P18 – *Monitorowanie karier zawodowych absolwentów* opisaną w WSZJK. Jej wyniki są omawiane na spotkaniach Zespołu Jakości Kształcenia, a na ich podstawie rekomendowane są zmiany w programie studiów.

W doskonaleniu programów studiów uwzględnia się ocenę osiągania przez studentów efektów uczenia się, co monitorowane jest zgodnie z procedurami WSZJK: P9 *Weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów uczenia się* oraz P10 *Zaliczenie przedmiotu i semestru*. Podstawą oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się jest ich właściwe zdefiniowanie w KMK/KP. Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na kierunku Rolnictwo, zgodnie z zasadami przyjętymi na Uczelni, obejmuje wszystkie kategorie efektów: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Odbywa się ono poprzez bieżącą obserwację i ocenę pracy studenta przez nauczycieli akademickich na każdym etapie kształcenia (w tym w procesie dyplomowania - gdzie w weryfikacji uczestniczy Komisja Procesu Dyplomowania i obowiązuje procedura P15 - *Ocena jakości procesu dyplomowania*). Ewaluacja jest przeprowadzana w trakcie realizacji przedmiotu, praktyk, seminariów dyplomowych, egzaminów z poszczególnych przedmiotów oraz egzaminu dyplomowego. Analiza w tym zakresie prowadzona jest systematycznie. Weryfikacja efektów uczenia się opiera się m.in. na analizie prac zaliczeniowych/egzaminacyjnych studentów, struktury ocen, oceny praktyk, opinii pracodawców. Analiza dokonywana jest pod kątem właściwego doboru treści kształcenia, form zajęć, sposobów weryfikacji i osiągania efektów kształcenia, uzyskiwanych umiejętności, a także zasad oceniania studentów i ich adekwatności do weryfikacji osiągania zakładanych efektów uczenia się. W ramach systematycznego monitorowania wyników sesji egzaminacyjnych identyfikowane są przedmioty, w których studenci uzyskują najniższe oceny. Weryfikacji podlega stopień osiągnięcia założonych efektów uczenia się.

Ocenie rozpoznawalności i możliwości osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się przez studentów służy ponadto procedura P3 dotycząca oceny realizacji procesu dydaktycznego. Umożliwia

ona wyrażenie opinii studenta na temat: stopnia znajomości przez studentów terminologii związanej z kierunkowymi efektami uczenia się oraz tego, czy efekty zdefiniowane dla kierunku są dla nich zrozumiałe oraz czy nauczyciele wywiązują się z obowiązku informowania studentów o efektach uczenia się i ich związku z prowadzonym przedmiotem w tym o sposobach ich weryfikacji. W ramach procedury P3 - *Ocena prowadzącego zajęcia i realizacji zajęć dydaktycznych*, w kwestionariuszu ankiety oceny zajęć dydaktycznych przez studenta studenci mogą się wypowiedzieć, czy uczestnictwo w zajęciach pomogło im w osiągnięciu efektów uczenia się zapisanych w karcie przedmiotu, a w kwestionariuszu oceny prowadzącego zajęcia, czy: prowadzący zajęcia przedstawił na początku semestru cele i efekty uczenia się oraz zasady i kryteria oceniania.

W odniesieniu do realizowanych praktyk kierunku Rolnictwo osiągnięcie założonych efektów kształcenia/uczenia się, a także informacje umożliwiające udoskonalenie programu praktyk i programu studiów mogą być pozyskiwane dzięki realizacji procedury P7 - *Opinia pracodawcy na temat programu praktyk oraz przygotowania studenta do wykonywania zawodu* i procedury P8 - *Ocena praktyki zawodowej przez studenta*.

W odniesieniu do procesu dyplomowania funkcjonuje procedura P13 - *Proces dyplomowania*. Szczególną rolę w weryfikacji i dokumentowaniu efektów uczenia się pełni egzamin dyplomowy. Egzamin dyplomowy jest narzędziem weryfikacji końcowych efektów uczenia się. Sprawdza on wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne zdobyte w całym okresie studiów. Egzamin dyplomowy ma formę ustną i składa się z obrony pracy dyplomowej oraz egzaminu końcowego.

Efektem przeprowadzonych przeglądów programowych na kierunku Rolnictwo, studia I stopnia, były dla roku akademickiego 2019/2020 następujące wnioski i działania doskonalące na wniosek członków Zespołu Jakości Kształcenia:

- wprowadzono zmiany w systemie ECTS – po analizie całego cyklu kształcenia, obciążenia pracą studentów, czy zakresów realizowanych treści kształcenia oraz ich aktualizacji wprowadzono zmiany w liczbie punktów ECTS przyporządkowanych do poszczególnych przedmiotów,
- zwiększono udział zajęć kształtujących umiejętności praktyczne,
- zgłoszono zapotrzebowanie w ramach zakupów ze środków Dydaktycznej Inicjatywy Doskonałości (DID) na szereg pomocy dydaktycznych mających na celu uatrakcyjnienie warsztatu dydaktycznego prowadzonych zajęć poprzez zastosowanie metod aktywizujących studentów.

Na podstawie wyników monitorowania oraz przeglądu programu studiów formułowane są wnioski w zakresie: zgodności programu z założeniami profilu i koncepcji kształcenia, innowacyjności oferty kształcenia oraz luk kompetencyjnych pomiędzy kompetencjami nabytymi przez studentów w toku studiów, a kompetencjami wymaganymi przez pracodawców. W ramach przeglądu programu

studiów dokonuje się oceny: systemu ECTS, wymiaru godzin poszczególnych modułów, sekwencji przedmiotów i zgodności treści kształcenia. Weryfikuje się i opiniuje zgodność form zajęć i metod dydaktycznych z zakładanymi kierunkowymi i przedmiotowymi efektami kształcenia/uczenia się. Zmiany w programie studiów dokonywane są w wyniku przeglądu programu stwierdzającego ich konieczność, a także w wyniku zmian przepisów prawnych.

W kształtowaniu treści programowych i doskonaleniu programu studiów uwzględnia się także wszystkie wyniki oceny zewnętrznej, w tym przeprowadzanej przez Polską Komisję Akredytacyjną na kierunku Rolnictwo i na innych kierunkach prowadzonych w Uczelni. Uczelnia każdorazowo traktuje opinie Polskiej Komisji Akredytacyjnej (sformułowane w wyniku przeprowadzonych ocen programowych na innych kierunkach w Uczelni, jak również zawarte w uchwałach dotyczących opiniowania wniosków o nowe kierunki studiów) z należytą powagą i o ile to możliwe, wprowadza jej zalecenia w całej Uczelni, jeśli np. uwagi dotyczą tych samych elementów procesu kształcenia.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony 1. Bardzo dobre ogólne warunki do studiowania i bytowania oraz podnoszenia kwalifikacji. Infrastruktura dydaktyczna i hotelowa na bardzo dobrym poziomie (sale wykładowe, sale ćwiczeniowe i laboratoryjne, biblioteka, dom studenta, hala sportowa, baseny). Wszystkie obiekty znajdują się w niewielkiej odległości od siebie w jednym kampusie. 2. Profesjonalnie wyposażone pracownie dydaktyczne w sprzęt audiowizualny i specjalistyczne laboratoria. 3. Bogata oferta szkoleń doskonalących kompetencje językowe, informatyczne i komunikacyjne nauczycieli akademickich. 4. Rozbudowana i dobrze wyposażona w aparaturę badawczą baza do badań w obszarze nauk rolniczych. 5. Dobra współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym.	Słabe strony 1. Zbyt mała efektywność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na badania naukowe. 2. Lokalny charakter Uczelni nie sprzyja pozyskiwaniu kandydatów na studia. 3. Brak doświadczenia w realizacji dużych projektów badawczych.
Czynniki zewnętrzne	Szanse 1. Względnie niskie koszty studiowania w Białej Podlaskiej. 2. Możliwości rozwoju współpracy z innymi uczelniami działającymi w regionie. 3. Możliwość pozyskania studentów spoza wschodniej granicy Polski (Białoruś, Ukraina).	Zagrożenia 1. Konkurencja ze strony publicznych i prywatnych uczelni wyższych. 2. Trwający niż demograficzny i utrzymujący się spadek liczby kandydatów na studia. 3. Malejące zainteresowanie podejmowaniem studiów wyższych.

	4. Typowo rolniczy charakter regionu stwarza dobre perspektywy rozwoju kierunku. 5. Młoda, ambitna kadra naukowa stwarza dobre perspektywy rozwoju naukowego.	
--	---	--

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana)

.....

(podpis Rektora)

Biała Podlaska, dnia 19.03.2020 r.

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku⁴

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat 2016/2017	Bieżący rok akademicki 2019/2020
I stopnia	I	32	16
	II	25	11
	III	20	12
	IV	18	18
Razem:		95	57

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2017	22	17
	2018	34	19
	2019	31	17
Razem:		87	53

⁴ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).⁵

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	7 semestrów 210ECTS/2277 godzin bez praktyk studenckich
Łączna liczba godzin zajęć	3237 z praktykami studenckimi
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	174
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształującym umiejętności praktyczne	130 (61,90%)
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	28 (19 ECTS - dziedzina nauk społecznych; 9 ECTS - dziedzina nauk humanistycznych)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	65 (30,95%)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	36
Wymiar praktyk zawodowych	960 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	Nie dotyczy

⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne⁶
Studia I stopnia - nabór 2019/2020

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Technologia informacyjna	laboratoria	15	1
Przedmiot humanistyczny – pedagogika z elementami psychologii	ćwiczenia	30	2
Grafika inżynierska	laboratoria	15	1
Biochemia	wykład/ laboratoria	45	4
Praktyka kierunkowa I (miesiące VI, VII)	praktyka	320	12
Praktyka kierunkowa II (miesiące VI, VII)	praktyka	320	12
Praktyka zawodowa (miesiące VI, VII)	praktyka	320	12
Statystyka matematyczna	wykład/ laboratoria	30	2
Ekonomia	wykład/ ćwiczenia	30	2
Chemia	wykład/ laboratoria	45	4
Mikrobiologia	wykład/ laboratoria	30	2
Agrometeorologia	wykład/ ćwiczenia/ zajęcia praktyczne	36	3
Agroekologia	wykład/ ćwiczenia/ zajęcia praktyczne	36	3
Technika rolnicza	wykład/ ćwiczenia/ zajęcia praktyczne	51	5
Przedmiot fakultatywny 1	wykład/ ćwiczenia	30	2
Chemia rolna	wykład/ laboratoria/ zajęcia praktyczne	51	3
Gleboznawstwo	wykład/ laboratoria/ zajęcia praktyczne	51	4
Ogólna uprawa roli i roślin	wykład/ ćwiczenia/ zajęcia praktyczne	81	6
Podstawy rozrodu i fizjologii zwierząt	wykład/ laboratoria/ zajęcia praktyczne	51	4
Łąkarstwo	wykład/ ćwiczenia/ zajęcia praktyczne	51	4
Doradztwo rolnicze	wykład/ ćwiczenia	30	2
Przedmiot fakultatywny 2	wykład/ laboratoria	30	2
Żywnienie zwierząt i paszoznawstwo	wykład/ laboratoria/ zajęcia praktyczne	51	4
Ekonomika i organizacja rolnictwa	wykład/ ćwiczenia	45	4
Rachunkowość	wykład/ ćwiczenia	45	2
Integrowana ochrona roślin	wykład/ laboratoria/ zajęcia praktyczne	81	6
Szczegółowa uprawa roślin	wykład/ ćwiczenia/ zajęcia praktyczne	81	6

⁶Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Chów zwierząt	wykład/ ćwiczenia/ zajęcia praktyczne	51	5
Przedmiot fakultatywny 3	wykład/ laboratoria	30	2
Przechowalnictwo produktów roślinnych	wykład/ ćwiczenia	15	1
Zoohigiena z podstawami weterynarii	wykład/ laboratoria/ zajęcia praktyczne	66	3
Specjalność: Rolnictwo ekologiczne			
Rolnictwo ekologiczne	wykład/ ćwiczenia	45	3
Podstawy agrotechniki w rolnictwie ekologicznym	wykład/ ćwiczenia	30	2
Specjalność: Behawiorystyka zwierząt			
Profilaktyka chorób zwierząt	wykład/ ćwiczenia	45	3
Dobrostan zwierząt gospodarskich	wykład/ ćwiczenia	30	2
Specjalność: Inżynieria produkcji żywności			
Projektowanie technologiczne	wykład/ ćwiczenia	30	2
Biochemia żywności	wykład/ ćwiczenia	30	2
Specjalność: Projektowanie terenów zielonych			
Projektowanie terenów zielonych	wykład/ ćwiczenia	45	3
Kształtowanie krajobrazu	wykład/ ćwiczenia	30	2
razem:	dla specjalności: Rolnictwo ekologiczne, Behawiorystyka zwierząt, Inżynieria produkcji żywności	2238	130
razem:	dla specjalności: Projektowanie terenów zielonych	2223	129

Studia I stopnia - nabór 2018/2019

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Technologia informacyjna	laboratoria	15	2
Przedmiot humanistyczny – pedagogika z elementami psychologii -	ćwiczenia	30	2
Grafika inżynierska	laboratoria	15	1
Biochemia	wykład/ laboratoria	45	6
Praktyka kierunkowa	praktyka	160	8
Praktyka zawodowa	praktyka	320	16
Ekologia i ochrona przyrody	wykład/ ćwiczenia	30	3
Statystyka matematyczna	wykład/ laboratoria	30	2
Chemia	wykład/ laboratoria	45	6
Agroekologia	wykład/ ćwiczenia/ zajęcia terenowe	36	3
Technika rolnicza	wykład/ ćwiczenia/ zajęcia terenowe	51	6
Przedmiot fakultatywny 1- Fundusze strukturalne i Programy operacyjne w UE	wykład/ ćwiczenia	30	3

Ogólna uprawa roli i roślin	wykład/ ćwiczenia/ zajęcia terenowe	81	6
Podstawy rozrodu i fizjologii zwierząt	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	51	4
Łąkarstwo	wykład/ ćwiczenia/ zajęcia terenowe	51	4
Doradztwo rolnicze	wykład/ ćwiczenia	30	3
Przedmiot fakultatywny 2 - Podstawy profilaktyki	wykład/ laboratoria	30	3
Żywnienie zwierząt i paszoznawstwo	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	51	5
Ekonomika i organizacja rolnictwa	wykład/ ćwiczenia	45	2
Rachunkowość	wykład/ ćwiczenia	45	2
Integrowana ochrona roślin	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	81	5
Szczegółowa uprawa roślin	wykład/ ćwiczenia	81	5
Chów zwierząt	wykład/ ćwiczenia/ zajęcia terenowe	51	4
Przedmiot fakultatywny 3 - Profilaktyka zootechniczno - weterynaryjna	wykład/ laboratoria	30	4
Przechowywalność	wykład/ ćwiczenia	30	1
Zoohigiena z podstawami weterynarii	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	66	3
Specjalność: Rolnictwo ekologiczne			
Rolnictwo ekologiczne	wykład/ ćwiczenia	45	3
Podstawy agrotechniki w rolnictwie ekologicznym	wykład/ ćwiczenia	30	2
Ekologiczny chów zwierząt	wykład/ ćwiczenia	30	2
Ochrona roślin i nawożenie w rolnictwie ekologicznym	wykład/ ćwiczenia	45	3
razem:	dla specjalności: Rolnictwo ekologiczne	1680	119

Studia I stopnia - nabór 2017/2018

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Technologia informacyjna	laboratoria	15	2
Przedmiot humanistyczny – pedagogika z elementami psychologii -	ćwiczenia	30	2
Grafika inżynierska	laboratoria	15	1
Biochemia	wykład/ laboratoria	30	5
Praktyka kierunkowa	praktyka	160	8
Praktyka zawodowa	praktyka	320	16
Ekologia i ochrona przyrody	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	36	3
Statystyka matematyczna	wykład/ laboratoria	30	2
Chemia	wykład/ laboratoria	45	5

Agroekologia	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	36	4
Technika rolnicza	wykład/ laboratoria	45	4
Ogólna uprawa roli i roślin	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	81	5
Podstawy rozrodu i fizjologii zwierząt	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	51	5
Łąkarstwo	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	51	4
Melioracje rolne	wykład/ laboratoria	30	3
Przedmiot fakultatywny 2	wykład/ laboratoria	45	2
Żywnienie zwierząt i paszoznawstwo	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	36	2
Ekonomika i organizacja rolnictwa	wykład/ ćwiczenia	45	2
Rachunkowość	wykład/ ćwiczenia	45	2
Integrowana ochrona roślin	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	81	5
Szczegółowa uprawa roślin	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	81	2
Chów zwierząt	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	51	2
Marketing w rolnictwie	wykład/ ćwiczenia	30	2
Przedmiot fakultatywny 3	wykład/ laboratoria	30	4
Przechowalnictwo	wykład/ ćwiczenia	30	2
Zoohigiena z podstawami weterynarii	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	66	3
Specjalność: Rolnictwo ekologiczne			
Rolnictwo ekologiczne	wykład/ ćwiczenia	30	3
Podstawy agrotechniki w rolnictwie ekologicznym	wykład/ ćwiczenia	30	2
Środowisko rolnicze a jakość produkcji	wykład/ ćwiczenia	30	2
Ochrona roślin i nawożenie w rolnictwie ekologicznym	wykład/ ćwiczenia	45	4
razem:	dla specjalności: Rolnictwo ekologiczne	1650	108

Studia I stopnia - nabór 2016/2017

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Technologia informacyjna	laboratoria	15	2
Przedmiot humanistyczny – pedagogika z elementami psychologii -	ćwiczenia	30	2
Grafika inżynierska	laboratoria	15	1
Biochemia	wykład/ laboratoria	30	5
Praktyka kierunkowa	praktyka	160	8
Praktyka zawodowa	praktyka	320	16

Ekologia i ochrona przyrody	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	36	3
Statystyka matematyczna	wykład/ laboratoria	30	2
Chemia	wykład/ laboratoria	45	5
Agroekologia	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	36	4
Technika rolnicza	wykład/ laboratoria	45	4
Ogólna uprawa roli i roślin	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	81	5
Podstawy rozrodu i fizjologii zwierząt	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	51	5
Łąkarstwo	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	51	4
Melioracje rolne	wykład/ laboratoria	30	2
Przedmiot fakultatywny 2	wykład/ laboratoria	45	2
Żywnienie zwierząt i paszoznawstwo	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	36	2
Ekonomika i organizacja rolnictwa	wykład/ ćwiczenia	45	2
Rachunkowość	wykład/ ćwiczenia	45	2
Integrowana ochrona roślin	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	81	5
Szczegółowa uprawa roślin	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	81	2
Chów zwierząt	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	51	2
Marketing w rolnictwie	wykład/ ćwiczenia	30	2
Przedmiot fakultatywny 3	wykład/ laboratoria	30	4
Przechowalnictwo	wykład/ ćwiczenia	30	2
Zoohigiena z podstawami weterynarii	wykład/ laboratoria/ zajęcia terenowe	66	3
Specjalność: Rolnictwo ekologiczne			
Rolnictwo ekologiczne	wykład/ ćwiczenia	30	3
Podstawy agrotechniki w rolnictwie ekologicznym	wykład/ ćwiczenia	30	2
Środowisko rolnicze a jakość produkcji	wykład/ ćwiczenia	30	2
Ochrona roślin i nawożenie w rolnictwie ekologicznym	wykład/ ćwiczenia	45	4
razem:	dla specjalności: Rolnictwo ekologiczne	1650	107

**Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich /
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela**

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Technika rolnicza	wykłady/ ćwiczenia/ zajęcia praktyczne	51	5
Ogólna uprawa roli i roślin	wykłady/ ćwiczenia/ zajęcia praktyczne	81	6
Integrowana ochrona roślin	wykłady/laboratoria/ zajęcia praktyczne	81	6
Szczegółowa uprawa roślin	wykłady/ ćwiczenia/ zajęcia praktyczne	81	6
Chemia rolna	wykłady/laboratoria/ zajęcia praktyczne	51	3
Gleboznawstwo	wykłady/laboratoria/ zajęcia praktyczne	51	4
Żywnienie zwierząt i paszoznawstwo	wykłady/laboratoria/ zajęcia praktyczne	51	4
Chów zwierząt	wykłady/ ćwiczenia/ zajęcia praktyczne	51	5
Specjalność: Rolnictwo ekologiczne			
Rolnictwo ekologiczne	wykłady/ ćwiczenia	45	3
Podstawy agrotechniki w rolnictwie ekologicznym	wykłady/ ćwiczenia	30	2
Ekologiczny chów zwierząt	wykłady/ ćwiczenia	30	2
Ochrona roślin i nawożenie w rolnictwie ekologicznym	wykłady/ ćwiczenia	45	3
	razem	648	49
Specjalność: Behawiorystyka zwierząt			
Wybrane zagadnienia zooterapii	wykłady/ ćwiczenia	45	3
Podstawy anatomii i fizjologii zwierząt	wykłady/ ćwiczenia	45	3
Podstawy psychologii zwierząt	wykłady/ ćwiczenia	30	2
Dobrostan zwierząt gospodarskich	wykłady/ ćwiczenia	30	2
	razem	648	49
Specjalność: Inżynieria produkcji żywności			
Analiza sensoryczna i instrumentalna surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego	wykłady/ ćwiczenia	45	3
Projektowanie technologiczne	wykłady/ ćwiczenia	30	2
Podstawy technologii produktów roślinnych	wykłady/ ćwiczenia	30	3
Higiena i toksykologia żywności	wykłady/ ćwiczenia	45	3
	razem	648	50
Specjalność: Projektowanie terenów zielonych			
Rysunek w projektowaniu	wykłady/ ćwiczenia	45	3
Grafika komputerowa w architekturze krajobrazu	wykłady/ ćwiczenia	45	3
Projektowanie terenów zielonych	wykłady/ ćwiczenia	45	3
Kształtowanie krajobrazu	wykłady/ ćwiczenia	30	2
	razem	663	50

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych⁷

Nie dotyczy

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Nie dotyczy					

⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), sporządzoną wg następującego wzoru:
5. Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności wskazanych w zaleceniach o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę oraz przedstawienie i ocena skutków tych działań.
6. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil praktyczny

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi praktycznemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 2.4

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z przygotowaniem zawodowym.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa

w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również

udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, motywuje

studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

